

Vuosikertomus 09

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n
julkaisu n:o 175
ISSN-L 1798-1344
ISSN 1798-1344

SISÄLLYSLUETTELO

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	8
MTK:N TOIMINTA VUONNA 2009.....	10
Jäsenten tulojen lisääminen, elinkeinojen kannattavuuden ja jäsenten hyvinvoinnin	10
parantaminen	10
Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys.....	10
Metsätalouden kannattavuuden kehitys	10
Kestävän kehityksen uusiin haasteisiin valmistautuminen.....	11
Maatalouden kannattavuuskehitys 2000–2009e (<i>Taulukko</i>).....	11
Järjestön toiminnan jayhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittäminen.....	12
Yksityismetsätalouden reaalit bruttokantorahatulot ja yksityismetsien liike-tulos (<i>Taulukko</i>)	12
MAATALOUS	13
Maataloustuotteiden markkinaedunvalvonta	13
Maatalous- ja tukipolitiikkaan liittyvä edunvalvonta.....	13
Maatalouden kustannusten hallinta ja tuotantoedellytysten turvaaminen	14
Kauppapoliittisiin ratkaisuihin vaikuttaminen	14
Kuluttajien luottamuksen vahvistaminen suomalaisiin elintarvikkeisiin ja näidenkestävään ..	14
tuotantotapaan.....	14
Perunan nostoalat ja satomäärät vuosina 2008–2009 (<i>Taulukko</i>).....	14
Vuosina 2005–2008 maksetut tuet (milj. euroa) (<i>Taulukko</i>).....	15
Suomalaisen elintarviketalouden kehittäminen ja ruoan menekinedistäminen	15
Muut saavutukset ja perustehtävät	15
MAASEUTUYRITTÄJYYS	16
Maaseutuyrittäjyyden edunvalvonta yhdessä MT- ja MO-liittojen kanssa.....	16
Yritys- ja hanketukien edunvalvonta.....	16
Yrittäjyys maaseutupolitiikan ytimessä.....	17
Maatilojen energiatehokkuusohjelman toteuttaminen	17
Maaseutumatkailun edunvalvonta ja jäsenpalvelujen uudistaminen	17
Kotimaisen ruoan käyttö julkisissa ruokapalveluissa	17
Riistapolitiikka	18
Riistapolitiikan organisaatio.....	18
ALUEPOLITIikka JA HUOLTOVARMUUS	19
Vaikuttaminen paikallis- ja aluehallinnon käytännön toimintatapoihin	19
Luonnonvara- ja ympäristöalan opetuksen kehittäminen	19
Koulutus- ja työpolitiikankansalliset kysymykset	19
Alkutuotantopoolin tehtävät	19
SOSIAALI- JA VEROPOLITIikka.....	20
Jäsenten sosiaaliturvankattavuuden parantaminen jajärjestelmien selkeyttäminen	20
Jäsenten työhyvinvoinnin ja työssä menestymisen edistäminen	20
Verotuksen tason kiristymisen ehkäiseminen.....	21
Tuloverotus – pakkopääomatulon poistaminen.....	21
Energian valmisteverotus	21
Luovutukset luonnonsojelualueeksi.....	21
Määräaikainen puun myyntitulon osittainen verovapaus	21
YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLITIikka	22
Uuden ympäristöstrategian valmistelun jatkaminen.....	22
Vesiensuojelutoimiin vaikuttaminen	22
EU:n jätedirektiivin toimeenpano ja sivutuoteasetuksen uudistaminen	22
Ilmastonmuutoksen hillintä jasiin sopeutuminen.....	23
Muut saavutukset	23

METSÄTALOUS	24
Edistämme kotimaisen puun tarjontaa vastaamaan sekä metsäteollisuusyritysten	
että energiapuuta käyttävien laitosten kasvavaa puuntarvetta	24
Vahvistamme metsänomistajaorganisaation asemaa metsänomistajille suunnatussa	
metsäneuvonnassa ja -viestinnässä	25
METSO-monimuotoisuusohjelma, nuoren metsän hoitotöiden määrän lisääminen ja	
metsänhoitotöiden laadun parantaminen	25
Metsänomistajien osallistuminen MTK:n strategiatyöhön	26
Kansainvälinen metsäedunvalvonta	26
Yhteismetsät	27
Metsänhoitoyhdistykset.....	27
EUROOPAN UNIONIN POLITIIKKA JAEUROOPPALAINEN YHTEISTYÖ.....	28
Energia- ja ilmastoasioiden yhteydet maaseutuelinkeinoihin.....	28
Koko Suomen pysyminen LFA-alueena	28
EU:n strategia Itämeren alueelle	28
Suhteiden luominen uuteen Euroopan parlamenttiin ja komissioon.....	29
Brysselin toimiston toiminta	29
Toiminta EU:n tuottajajärjestö COPA:ssa.....	29
Toiminta EU:n nuorten viljelijöiden järjestö Cejassa.....	31
Viljelijöiden maailmanjärjestö IFAP	31
Toiminta kehityshankeorganisaatio AgriCordissa	31
JÄRJESTÖTOIMINTA.....	32
Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö, jäsenhankinnan tukeminen.....	32
Jäsentiedotuksen tehostaminen.....	32
Naisten aktivoiminen järjestön toimintaan	32
Nuorten aktivoiminen järjestön toimintaan	33
VIESTINTÄ JA JÄRJESTÖKOULUTUS.....	34
Järjestön ulkoisen ja sisäisen viestinnän suunnittelu,organisointi ja toteutus	34
Järjestön julkikuvan kirkastaminen ja sen systemaattinen hallinta	35
Verkkopalvelut uudistetaan osana strategiatyötä.....	36
MTK:n valiokuntien ja jaostojen työn kehittäminen	37
Kohdennetun maaseutuyrittäjyyskoulutuksen aloittaminen.....	37
Metsäsektorin koulutussuunnittelun ja toteutuksen tehostaminen	37
Uuden MTK-koulutusjärjestelmätöiden syventäminen.....	37
Verkkokoulutuksen kehittämistyö	37
Järjestökoulutuksen kurssit 2009 (<i>Taulukko</i>).....	37
MTK:N ORGANISAATIO JA JÄSENISTÖ	38
MTK:n organisaatio 2009.....	38
MTK-KESKUSLIITON HALLINNON JA TOIMIELINTEN TOIMINTA	39
Valtuuskunta	39
Valtuuskunnan ylimääräinen kokous 19.1.2009.....	39
Valtuuskunnan kevätkokous 23.4.2009	39
Valtuuskunnan syyskokous 25.-26.11.2009.....	39
Kokoonpano: Valtuuskunnan puheenjohtajat.....	39
Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat	39
Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet.....	40
Johtokunta.....	40
Kokoonpano	41
Johtoryhmä	41
Kokoonpano	41
Metsävaltuuskunta	42
Metsävaltuuskunnan ylimääräinen kokous 15.4.2009.....	42
Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous 19.11.2009.....	42
Kokoonpano: Metsävaltuuskunnan puheenjohtajat.....	43
Kokoonpano: Mo-liittojen edustajat.....	43

Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat.....	43
Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet.....	43
Metsäjohtokunta	43
Kokoonpano	44
Toimihenkilökokoukset.....	44
Tilintarkastajat.....	45
MTK:n valiokunnat, jaostot jatyöryhmät.....	45
Aluekehitysvaliokunta.....	45
Kauppapoliittinen valiokunta.....	45
Maaseutunuorten valiokunta	45
Maaseutuyrittäjävaliokunta	45
Energiavaliokunta	46
Sosiaalivaliokunta	46
Tuotantotalousvaliokunta.....	46
Verovaliokunta	47
Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta	47
Maitovaliokunta.....	47
Lihavaliokunta	48
Nautajaosto.....	48
Sikajaosto.....	48
Siipikarjanlihajaosto	49
Lammasjaosto	49
Kananmunavaliokunta	49
Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta	49
Viljavalokunta	49
Kylvösiemenjaosto.....	50
Mallasohrajaosto	50
Öljykasvijaosto.....	50
Sokerijuurikasvaliokunta.....	50
Perunavaliokunta	50
Tärkkelysperunajaosto	51
Puutarhavaliokunta ja sopimusviljelyjaosto.....	51
Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta	51
Kuluttajatyöryhmä.....	51
Naistyöryhmä	52
Metsänomistajanaisten jaosto.....	52
MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset.....	52
TALOUSTIETOJA	53
Konsernin toiminta	53
Keskusliiton toiminta ja talous	53
Varsinainen toiminta	53
Varainhankinta	53
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	54
Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset.....	54
Näkymät vuodelle 2010 ja riskien hallinta.....	55
MTK:N OMISTAMAT YRITYKSET JA YHTEISÖT.....	56
Pellervo-Instituutti Oy	56
Seminaarit ja ajankohtaiskoulutus	56
Kurssit ja tutkinnot.....	56
Yrityskohtainen koulutus.....	57
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö	57
MTK:n ja Pellervon tietopalvelu.....	57
Maanomistajien Arviointikeskus Oy	58
Tietohallinto.....	58
Viestilehdet Oy.....	59

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu	59
Koneviesti.....	59
Aarre.....	60
Kylvösiemen.....	60
Näkyvät vuodelle 2010, riskejä ja ympäristökysymyksiä	60
Voitonjakoehdotus	60
Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat	60

LIITTEET

Talous- ja maataloustilastoja	1
Metsätaloustilastoja	1
MTK:n antamia lausuntoja	2
MTK:n ja Viestilehdet Oy:n toimihenkilöt.....	6
Keskusliiton palveluksessa vuonna 2009 olleet.....	6
Viestilehdet Oy:n palveluksessa vuonna 2009 olleet.....	7
Tuottajaliittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä	8
Maataloustulon kehitys 1994–2009e	8
Kuitupuiden kantohinnat	9
Tukkien kantohinnat.....	9
Yksityismetsien liike-tulos 1970–2010 euroa/ha	9
Erikoiskasvien kokonaissadot 1979–2009	10
Erikoiskasvien ha-sadot 1979–2009	10
Maidon tuotanto ja kulutus 1979–2009	10
Kanamunien tuotanto ja kulutus 1979–2009	11
Leipäviljojen kokonaissadot 1979–2009.....	11
Leipäviljojen ha-sadot 1979–2009	11
Rehuviljojen kokonaissadot 1979–2009.....	12
Sianlihan tuotanto ja kulutus 1979–2009	12
Naudanlihan tuotanto ja kulutus 1979–2009	12
Rehuviljojen ha-sadot 1979–2009	13

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Maailmantalous ajautui pahimpaan taloustaantumaa sitten 1930-luvun. Vaikutukset ulottuivat monin tavoin myös suomalaiselle maaseudulle. Suomen kokonaistuotanto supistui 8 %, vienti romahti neljänneksellä ja työttömyysaste lähentelee 10 %:a. Tämä tapahtui huolimatta siitä, että talouspolitiikka oli elvyttävää. Seurauksena oli julkisen talouden nopea velkaantuminen, mikä näkyy lähitulevaisuudessa paineina verojen kiristämiseen ja julkisten menojen leikkaamiseen.

MTK joutui toistuvasti kritisoimaan maamme hallitusta siitä, että maaseutu unohdetaan talouden elvytystoimissa. Maaseudun yritysten työllistämispotentiaalia ei haluttu käyttää täysimääräisesti. Erilaiset valtionhallinnon työryhmät sitoivat poikkeuksellisen paljon MTK:n resursseja, mutta suurin osa niiden valmistamista hyvistä ehdotuksista on yhä toteuttamissa vailla.

Havaittavissa oli jopa poliittisen vastakkainasettelun paluu maaseudun ja kasvukeskusten kehittämiseen. Tämä ilmeni mm. keskustelussa ilmast- ja energiapolitiikan pitkän aikavälin linjanvedoista. Vuoden vaihduttua ilmassa on merkkejä siitä, että määrätietoinen työmme tuottaa tulosta. Maaseudun luonnonvarat ovat ratkaisu tulevaisuuden energiapolitiikassa ja ilmastomuutoksen hillitsemisessä. Nyt tarvitaan rohkeaa panostusta vihreän kasvun aikaansaamiseksi.

Vuosi antoi hyvät eväät entistä kunnianhimmommalle maaseutupolitiikalle. Maaseudulla on kasvualoja,

jos yrittäjyydelle annetaan mahdollisuuksia. Aluehallinnon uudella organisaatiolla on nyt todellinen tekemisen paikka. MTK on järjestönä valmis tiiviiseen yhteistyöhön uuden aluehallinnon kanssa.

Loppuvuosi toi hieman parempia näkymiä syviin ongelmiin vajonneelle metsäsektorillemme, kun kansainvälinen suhdanne osoitti elpymisen merkkejä. Vuoden puukauppa oli ennätyskellisen vähäistä, joten jatkuvasti lisääntyvä metsien kasvu jäi suurelta osin hyödyntämättä. Metsäalalla käynnistettiin lukuisia kehittämishankkeita, jotta alan kasvu ja kannattavuus turvattaisiin tulevaisuudessa. Erityisesti puurakentamisen edistämiseksi saavutettiin kaikki toimijat kattava vahva tahtotila. Metsänomistajien ja metsäteollisuuden näkemykset tulevaisuuden strategisista linjauksista lähenivät vuoden kuluessa.

Maataloustulota ja maatilojen kannattavuutta ei kyetty nostamaan kestäväälle tasolle edellisen vuoden historiallisen huonolta pohjalta. Kustannusjahti tuotti tulosta, mutta samaan aikaan maataloustuotteiden hinnat laskivat. Vuosi oli erityisen synkkä viljantuotannossa, jossa markkinahinnat romahtivat ja varastoja ei saatu liikkeelle. Kotieläintilojen kannattavuus jäi edellisen vuoden tasolle, vaikka tuottajahinnat laskivat. Vuoden lopun markkinatilanne oli äärimmäisen haastava sekä maidolla että lihalla.

Tukipolitiikan muutokset olivat erityisen suuria sika- ja siipikarjataloudessa. Tuotanto kääntyi laskuun ja suuntaus näyttää jatkuvan. Alalle on käynnistetty oma kehittämisohjelma, jolta odotetaan nopeasti tuloksia. Kansallisen tuen merkitys ei ole poistunut.

Euroopan parlamentin vaalissa maaseutu oli keskeinen vaaliteema, mutta lopulta MTK joutui kritisoimaan valittujen suomalaisedustajien intoa hakeutua keskeisiin tehtäviin tällä saralla. Yhteistyö on kuitenkin hioutunut hyväksi syksyn mittaan. Parlamentti on ottanut näkyvän roolin maatalouspolitiikassa, mikä on tuonut lisää työsarkaa EU-edunvalvontaan. Erityisenä kohteena on ollut yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuus.

Toimintavuonna MTK:lle hyväksyttiin uusi strategia. Erityisillä kärkihankkeilla pyrimme tehokkaampaan resurssien suuntaukseen ja samalla toimimaan laajasti koko järjestön tasolla yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategiatyön yhteydessä päätettiin myös tarkastella sitä, miten järjestön nykyinen rakenne vastaa

tulevaisuuden haasteisiin. Valmisteluprosessi osoitti, että muutoksia tarvitaan. Millaisia? Sen näyttävät pari seuraavaa vuotta.

Järjestön johto uusiutui koko lailla kuluneen vuoden aikana. Edeltäjäni Micke Hornborg siirtyi toisiin tehtäviin ja samoin teki metsävaltuuskunnan pitkäaikainen puheenjohtaja Olavi Peltola. Molemmille miehille vielä lämmin kiitos ja menestystä uusiin haasteisiin.

MTK:n vahvuus on ihmisten sitoutuminen ja asiantuntemus. Työntäyteinen vuosi osoitti jälleen sen, että tästä perustasta on hyvä tehdä tuloksellista edunvalvonta- ja järjestötyötä. Haluan lausua mitä suurimman kiitoksen kuluneesta vuodesta jokaiselle luottamus- ja toimihenkilölle sekä myös muulla tavoin yhteiseen työhömme osallistuneille.

Juha Marttila

MTK:N TOIMINTA VUONNA 2009

Avaintehdävät

- 1 Jäsenten tulojen lisääminen, elinkeinon kannattavuuden ja jäsenten hyvinvoinnin parantaminen
- 2 Kestävän kehityksen uusiin haasteisiin valmistautuminen
- 3 Järjestön toiminnan ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittäminen

Jäsenten tulojen lisääminen, elinkeinon kannattavuuden ja jäsenten hyvinvoinnin parantaminen

Jäsenten elinkeinotoiminnan kannattavuuden turvaaminen ja parantaminen on järjestön perustehtävä. Työn tuloksellisuuteen vaikuttavat sekä poliittiset päätökset että muutokset markkinoilla.

Toimintavuonna markkinoiden muutokset jatkuivat voimakkaina ja heijastuivat suoraan maa- ja metsätalouden harjoittamisen kannattavuuteen.

Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys

Toimintavuonna markkinavaihtelut jatkuivat voimakkaina. Vaihtelut heijastuivat voimakkaasti viljelijöiden tulokehitykseen. Hallitus ei lukuisissa asettamissaan työryhmissä pystynyt löytämään ratkaisuja, joilla maataloustuottajien tulo- ja kannattavuuskehitys olisi käännetty nousuun.

MTT:n laskelmien mukaan maataloustulo nousi toimintavuonna vajaat neljä prosenttia ollen noin 845 milj., kun se vuonna 2008 oli poikkeuksellisen voimakkaasti laskun jälkeen 814 milj. euroa. Tulonousuun vaikutti erityisesti tarvikkeiden lasku. Maa- ja puutarhatalouden kokonaistuotto oli viime vuonna 4,3 miljardia ja kokonaiskustannukset olivat 3,5 miljardia euroa. Kokonaiskustannuksia vähensivät erityisesti väkilannoitteiden ja väkirehujen hintojen aleneminen sekä edellisvuotta pienemmät käyttömäärät. Myös rakentamisen kustannukset alenivat selvästi. Maatalouden luottokanta jatkoi kasvuaan.

Viljan hintojen lasku vähensi kasvinviljelyn tuottoja, vaikka kokonaissato oli edellisvuotta suurempi. Myös öljykasvien kokonaistuotot alenivat huomattavan hintalaskun takia, vaikka kokonaissato kasvoi edellisvuodesta. Kasvinviljelytuotot laskivat noin viidenneksen edellisestä vuodesta. Kotieläintalouden tuotot vähenivät runsaat seitsemän prosenttia edellisestä vuodesta. Maidon tuotantomäärä kasvoi hiukan, mutta tuottajan saama keskihinta jäi maitotuotteiden maailmanmarkkinahintojen laskun myötä huomattavasti edellisvuotta alemmalle tasolle.

Myös lihasta saatavat myyntituotot pienenevät, koska sian- ja siipikarjanlihan tuotanto kääntyi laskuun usean nousuvuoden jälkeen, ja myös tuottajahinnat laskivat. Naudanlihan tuotantomäärä pysyi sitä vastoin ennallaan ja tuottajahinta nousi hiukan. Kananmunatuotot laskivat tuotannon ja tuottajahinnan alenemisen takia. Puutarhatuotannon myyntituotot vähenivät vajaat kolme prosenttia edellisvuodesta. Laskua oli sekä kasvihuone- ja avomaatuotannossa.

Maataloustulon lievistä nousuista huolimatta maa- ja puutarhatalouden kannattavuus heikkeni. MTT:n enustelaskelmien mukaan maatalouden kannattavuuskerroin oli vuonna 2009 keskimäärin 0,4. Yrittäjäperhe sai siis 40 %:a 13,5 euron tuntipalkkavaatimuksesta ja 5 %:a oman pääoman korkovaatimuksesta.

Viljanviljelyn kannattavuuskerroin romahti 0,25:stä 0,05:een. Myös muun kasvinviljelyn kannattavuus heikkeni hieman, mutta puutarhatalouden kannattavuus kääntyi nousuun. Kustannusten alenemisen vuoksi maitotilojen kannattavuus säilyi lähes ennallaan maidon tuottajahinnan voimakkaasta alenemisestä huolimatta. Maitotilojen kannattavuuskerroin heikkeni 0,62:stä 0,58:aan. Muiden nautakarjatiloiden kannattavuuskerroin kohentui 0,39:ään ja sikatilojen kannattavuuskerroin 0,46:een. Kannattavuus heikkeni viljanviljelyn kannattavuuden romahdettua eteläisessä Suomessa. Karjatalousvaltaisessa Keski- ja Pohjois-Suomessa kannattavuus säilyi kutakuinkin vuoden 2008 tasolla.

Metsätalouden kannattavuuden kehitys

Toimintavuonna metsätaloudessa oli hiljaista. Yksityismetsien puun myyntimäärät putosivat hyvin alhaiselle tasolle, mikä merkitti myös metsänomistajien saamien kantorahatulojen putoamista ja metsätalouden kannattavuuden heikkenemistä. Merkittävä osa puukaupasta käytiin aivan loppuvuodesta. Merkittävänä

syynä puukaupan vaisuun tasoon oli metsäteollisuuden tuotannon supistaminen ja rajoittaminen sekä aiempien varastojen pienentäminen. Myös tuontipuumäärä putosi merkittävästi. Metsäenergian kysyntä vahvistui, mikä merkitsi sen hintatason vahvistumista.

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan vuoden 2009 puukauppakertymä jäi 16,4 milj. kuutiometriin, mikä oli alle puolet kymmenen viime vuoden keskiarvoon verrattuna. Tätä hiljaisempaa puukauppaa oli viimeksi vuonna 1992. Ennakkotiedon mukaan yksityismetsien liikevaihto romahti noin 700 milj. euroon, mikä tarkoittaa 55 euron hehtaarikohtaista liikevaihtoa. Edellisen kerran bruttokantorahatulo ja liikevaihto olivat yhtä pienet vuosina 1991–1993.

Kestävän kehityksen uusiin haasteisiin valmistautuminen

Uusiutuvat luonnonvarat ja niiden kestävä käyttö nähdään monella tavalla ratkaisuna maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin. Tilanne on ristiriitainen, koska samalla samojen luonnonvarojen käyttöä halutaan rajoittaa monella keinoin. MTK haluaa vahvasti ajaa politiikkaa, jossa uudistuvia luonnonvaroja käytetään monipuolisesti ja kestävällä tavalla.

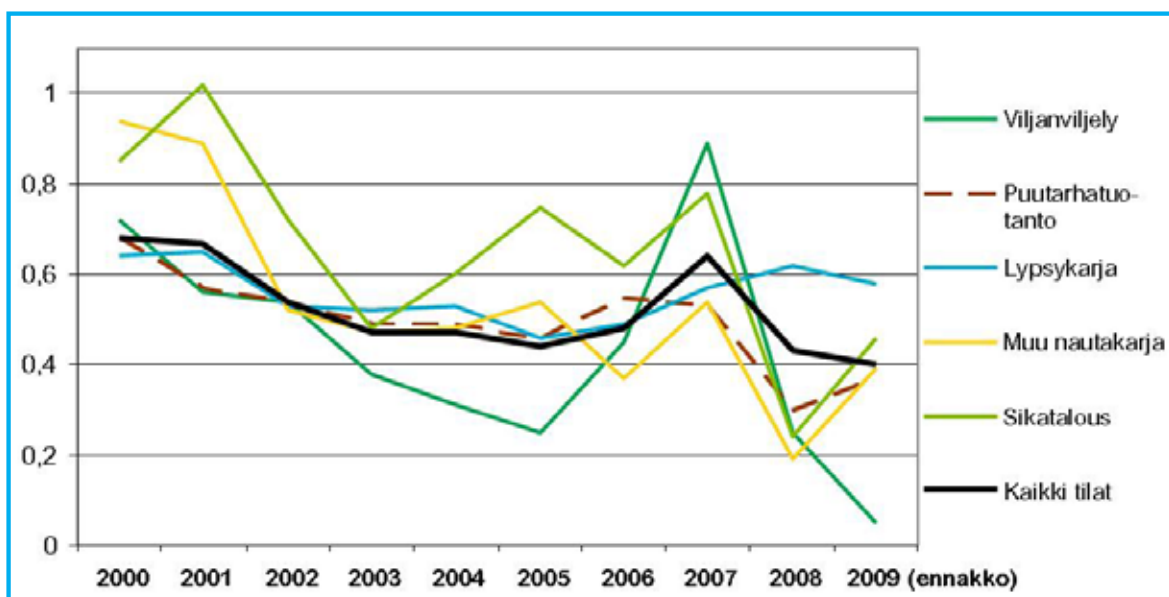
Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen hallitsivat ympäristökeskustelua. Järjestö osallistui Suomen kannanottojen valmisteluihin Kööpenhaminan ilmastokongressia varten. Erityinen mielenkiinto kohdistui metsän asemaan hiilinielujen laskennassa. Kongressin lopputuloksena ei syntynyt uusia, sitovia kansainvälisiä sopimuksia.

Ilmasto- ja energiapolitiikka kuuluvat kiinteästi yhteen. MTK osallistui vahvasti uusiutuvien energiamuotojen käytön edistämistä koskevaan valmistelutyöhön. Järjestön esittämiä keinoja olivat muun muassa syöttötariffijärjestelmän saaminen biokaasulle ja puuenergialle sekä tukijärjestelmien kehittäminen bioenergia-investoinneille. Useat järjestön esittämät tavoitteet on hyväksytty, mutta lopulliset ratkaisut jäivät vuoden 2010 puolelle. Jäsenistömme kannalta merkittävin uusiutuva energialähde on metsäenergia.

MTK oli vahvasti mukana kehittämässä maatalouden uusia menettelytapoja maatalouden ravinnekuorman hallitsemiseksi mm. hallituksen Itämeri-selonteon ja EU:n vesipolitiikan direktiivin mukaisten vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien valmistelussa. Tavoitteena on sekä taloudellisesti että ympäristöllisesti järkevien menettelytapojen löytäminen erityisesti Saaristomerellä tilaan vaikuttavilla ja tehokkaan kotieläintuotannon alueilla. Vaikka maatalouden vesiensuojelua kohtaan esitetään uusia vaatimuksia, järjestön toiminta on myös saavuttanut paljon myönteistä vastaanottoa muiden toimijoiden keskuudessa.

Kaiken taloudellisen toiminnan vastuullisuus on noussut entistä vahvemmin esille yhteiskunnallisessa keskustelussa. Vastuullisuuden määrittely on kuitenkin monitahoinen asia ja MTK käynnisti oman selvitystyönsä aiheesta. Järjestö osallistui myös useisiin sidosryhmien asiaa koskettaviin hankkeisiin. Käytännössä vastuullisuusasia nousi esille esimerkiksi eläinten hyvinvointikeskustelussa sekä kotimaisten elintarvikkeiden merkintätavoissa ja näiden merkintöjen kriteereissä.

Maatalouden kannattavuuskehitys 2000–2009e

Lähde: MTT Taloustutkimus

Järjestön toiminnan ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehittäminen

Valtuuskunta hyväksyi järjestön uuden strategian kokouksessaan keväällä. Strategian tunnuslause on ”Menestystä maalle”. Strategian tavoitteena on luoda järjestön toiminnan suuntaviivat vuoteen 2015 saakka. Maailman nopeasta muuttumisesta johtuen strategiaa tarkastellaan vuosittain ja siihen voidaan tehdä tarvittavia tarkennuksia.

Strategiassa on määritelty kahdeksan isoa päämäärää ja näiden alakohtina on yli kolmekymmentä erilaista avaintavoitetta. Strategia korostaa erityisesti kolmea erilaista asiakokonaisuutta: järjestön ja jäsenten välistä tiivistä yhteyttä, järjestön entistä aktiivisempaa verkostoitumista kotimaassa ja kansainvälisesti sekä toiminnan perustana olevan asiantuntemuksen edelleen vahvistamista.

Järjestö on strategiassaan hahmottanut vaatimuksia, joita muuttuva yhteiskunta järjestölle asettaa. Yleisenä toteamuksena on, että yhteiskunnan sirpaloituessa edunvalvonnan haasteellisuus kasvaa. Yhteistyö on välttämätöntä. Kotimaiset ja kansainväliset asiat, niin politiikassa kuin markkinoillakin, sulautuvat yhdeksi toimintaympäristöksi.

Uuden strategian toimeenpano on täydessä käynnissä. Toimeenpano jakaantuu kolmeen eri asiakokonaisuuteen, joita ovat: strategisten tavoitteiden huomioon

ottaminen toiminnan suunnittelussa, organisaatiouudistuksen valmistelu ja toteuttaminen sekä sisäisten toimintatapojen kehittäminen tehokkuuden parantamiseksi.

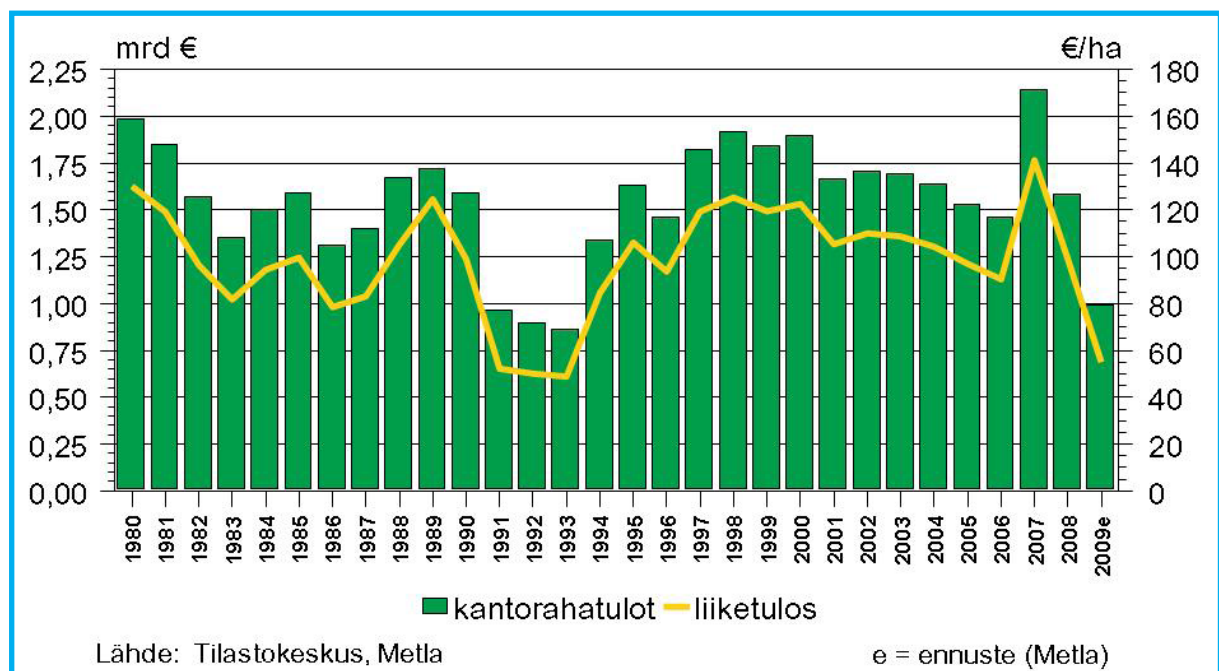
Vuoden 2010 toimintasuunnitelmassa järjestön yhteisinä tavoitteina on neljä strategiassa mainittua avaintavoitetta. Jatkossakin tavoitteena on löytää järjestön yhteisistä tavoitteista tehtäviä järjestön kaikille organisaatiotasolle. Samalla vuosisuunnittelun rytmitys on uudistettu.

Järjestön organisaatiouudistusta on valmistellut erillinen työryhmä. Aiheesta käynnistetään laaja keskustelu järjestön sisällä. Tavoitteena on löytää ratkaisu, jolla varmistetaan jäsenten ja tulevien jäsenten kiinnostus järjestöön ja turvataan järjestön tehokkuus ja toimivuus edunvalvonnassa myös tulevaisuudessa. Jatkossa tähän työhön tulee liittymään myös valiokuntalaitoksen uudistaminen.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin uusi aluehallintoa koskeva lainsäädäntö. Järjestö korosti asian valmistelussa jäsentemme ja heidän elinkeinonsa asemaa suhteessa uusiin aluehallintotoimijoihin sekä jäsentemme asiakaspalvelun toimivuuden turvaamista.

Vuoden 2009 Euroopan Unionin parlamenttivaaleissa järjestö ei onnistunut saamaan oman sektorinsa asiantuntijaa parlamenttiin. Tämä oli erityisen valitettavaa sen vuoksi, että parlamentin vaikutusvalta kasvoi Lissabonin sopimuksen hyväksynnän myötä.

Yksityismetsätalouden reaaliset bruttokantorahatut ja yksityismetsien liike-tulos euroa/ha (v. 1980–2009e) v. 2008 hinnoin, deflatointi elinkustannusindeksillä

MAATALOUS

Avaintehtävät

- 1 Maataloustuotteiden markkinaedunvalvonta
- 2 Maatalous- ja tukipolitiikkaan liittyvä edunvalvonta
- 3 Maatalouden kustannusten hallinta ja tuotantoedellytysten turvaaminen
- 4 Kauppapoliittisiin ratkaisuihin vaikuttaminen
- 5 Kuluttajien luottamuksen vahvistaminen suomalaisiin elintarvikkeisiin ja näiden kestävään tuotantotapaan
- 6 Suomalaisen elintarviketalouden kehittäminen ja ruoan menekinedistäminen

.....
”MTK vahvisti mielikuvaa kestäväen kehityksen mukaisesta eettisesti korkealaatuisella tavalla tuotetusta kotimaisesta tuotteesta.”
.....

Maataloustuotteiden markkinaedunvalvonta

MTK teki aktiivisesti työtä elintarvikeketjun kilpailukykyyn parantamiseksi. Päämääränä oli, että mahdollisimman suuri osuus elintarvikkeiden kulutuksesta katetaan kotimaisella tuotannolla ja viljelijä saa markkinoille toimittamistaan tuotteista mahdollisimman hyvän hinnan.

Suomen elintarviketuotannon vahvuudet ovat osaaamisessa, ympäristön puhtaudessa sekä tuotteiden hyvässä laadussa ja sen pohjalta syntyneessä maineessa. MTK vahvisti mielikuvaa kestäväen kehityksen mukaisesta eettisesti korkealaatuisella tavalla tuotetusta kotimaisesta tuotteesta.

MTK kävi vuoropuhelua jalostavan teollisuuden ja kaupan kanssa viljelijän aseman parantamiseksi elintarvikeketjussa. Tuotekohtainen markkinaedunvalvonta tehtiin pääsääntöisesti valiokunnissa ja jaostoissa. Valiokunnissa ja jaostoissa mm. kehitettiin sopimustointia, luotiin työkaluja markkinainformaation lisäämiseksi ja vahvistettiin viljelijöiden markkina-asemaa mm. osuustoiminnan kautta.

MTK osallistui kilpailulainsäädännön kehittämiseen ja toimi aktiivisesti panosmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi. Maatalouspolitiikan ja tukijärjestelmien kehittämisessä MTK teki työtä maatalousyrittäjien markkinavoiman lisäämiseksi. MTK oli järjestämässä lukuisia koulutustilaisuuksia eri puolilla Suomea. Tilai-

suuksissa viljelijöille kerrottiin viljakaupan toimintatavoista sekä alan riskien hallinnasta.

Maatalous- ja tukipolitiikkaan liittyvä edunvalvonta

MTK osallistui EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kansalliseen toimenpanoon. Järjestö onnistui turvaamaan erityisesti maidon- ja naudanlihantuotannon jatkuvuuden. Terveystarkastuksen toimeenpano vaikuttaa epäsuorasti myös maaseudun kehittämistoimiin ja kansallisiin tukijärjestelmiin ja siltä osin työ on vielä osittain kesken.

MTK:n päämäärä oli ja sen eteen tehtiin kovasti työtä, että koko maa säilyisi LFA-alueena ja luonnonhaitta- korvauksen ehdot saataisiin joustaviksi ja Suomen maataloudelle sopiviksi. Ympäristötuen vuosia 2007–2013 koskeva ympäristöohjelma kehitettiin ja uusia toimenpiteitä otettiin käyttöön. Tämän ohella aloitettiin jo seuraavan ohjelmakauden valmistelu.

Vuoden aikana sovitettiin yhteen komission artiklat 141 ja 142 koskevat päätökset kansallisella tasolla. Tämän yhteydessä yksinkertaistettiin ja parannettiin tukiehtoja. Lisäksi kansallisten tukien rahoitus turvattiin.

MTK osallistui myös maatalouden rakennetukiin liittyvään lainsäädännön valmisteluun. Järjestö teki töitä sen eteen, että tukien haku ja myöntäminen tapahtuisi mahdollisimman tasapuolisesti eri alueiden ja tuotantosuuntien kannalta.

Maatalouden kustannusten hallinta ja tuotantoedellytysten turvaaminen

MTK osallistui aktiivisesti tuotantopanosten saatavuuteen ja käyttömahdollisuuksiin sekä kilpailun toimivuuteen vaikuttavien asioiden valmisteluun ja toteutukseen.

Tuotekohtaisten valiokuntien ja jaostojen kautta tehostettiin ja syvennettiin jäsenten tietämystä tuotantopanosten hinnanmuodostuksesta ja etsittiin keinoja lisätä kilpailua panosmarkkinoilla. Jäsenet saivat entistä ajantasaisempaa tietoa tuotantopanosten hinnoista. MTK vaikutti aktiivisesti lannoitemarkkinoiden toimivuuden paranemiseen sekä kilpailuviranomaisten, EU-komission ja alan yritysten kautta.

MTK teki ministeri Anttilan maatalouden tulo- ja kannattavuusryhmälle lukuisia esityksiä, joilla maatalouden kustannuksia pystyttäisiin alentamaan. MTK vaikutti myös yhteistyössä mm. ProAgrian ja eri tutkimuslaitosten ja -organisaatioiden kanssa siihen, että kustannustehokas toiminta tilatasolla yleistyy ja tuotantokustannukset alenevat. Erityistä huomiota kiinnitettiin yleisen liikkeenjohtamisen ja investointiprosessin parantamiseen.

MTK etsi keinoja maatalouden tuotantokustannusten alentamiseksi. Maidon tuotantokustannusten seurannan parantamiseksi MTK ja maitovaltuuskunnan kustannusten seurantaryhmä tekivät yhteistyötä ProAgrian kanssa. Yhteistyön tuloksena kehitettiin rehujen hintaseurantajärjestelmä ja pientarvikkeiden ostoskoriverntailu. MTK vaikutti myös kilpailun edistämiseen Suomen lannoitemarkkinoilla. Järjestö mm. osallistui aktiivisesti ammoniumnitraattilannoitteiden varastointia koskevan lainsäädännön muutostyöhön.

Kauppapoliittisiin ratkaisuihin vaikuttaminen

MTK vaikutti kauppapolitiikan valmisteluun UM:n ns. 133-jaoston sekä sektorikohtaisten alajaostojen kautta. Kauppapolitiikkaa koskevissa kysymyksissä MTK pyrki turvaamaan maatalouden tuki- ja hintajärjestelmän perustan säilyttämisen sellaisena, jotta se turvaa viljelijöiden toimeentulon Suomessa.

MTK – yhdessä sidosryhmien kanssa – toimi ja vaikutti aktiivisesti kotimaassa ja komission suuntaan turvatakseen perheviljelmiin perustuvan eurooppalaisen monivaikutteisen maatalouden. Tätä kautta mahdollistui maataloustuotannon jatkuminen nykyisen laajuisena Suomessa. MTK seurasi kauppaneuvotteluja myös paikan päällä Genevessä. Uutta WTO-sopimusta ei syntynyt, mutta virkamiestason valmistelua jatkettiin vuoden aikana.

Kuluttajien luottamuksen vahvistaminen suomalaisiin elintarvikkeisiin ja näiden kestävään tuotantotapaan

MTK vahvisti valiokuntien ja jaostojen kautta tuottajien ymmärrystä eläinten hyvinvoinnin merkityksestä eläinten terveyteen ja tuottavuuteen. MTK edisti sitä, että tuotantoeläinten terveystilanne pysyisi hyvänä ja kotieläintuotanto voisi jatkua myös mahdollisissa kriisitilanteissa. Sikojen hyvinvointia koskevan mediakeskustelun aikana MTK tuki ja auttoi jäseniään ja toimi aktiivisesti sekä viranomaisten ja median suuntaan. Kevään salmonellarehuepidemian tultua ilmi MTK osallistui aktiivisesti poikkeamatilanteen ohjausryhmään ja tiedotti tilanteesta tuottajia sähköpostilla ja lehden välityksellä. MTK valvoi tuottajien etua salmonellakorvauskysymyksissä.

Perunan nostoalat ja satomäärät vuosina 2008–2009

	Vuosi	Ruokaperuna	Ruokateollisuusperuna	Tärkkelysperuna	Siemen, kotitarve ym.	YHTEENSÄ
Ala 1 000 ha	2008	11,453	3,698	7,222	3,830	26,203
	2009	12,071	3,908	6,722	3,700	26,400
	<i>Muutos-%</i>	5,4	5,7	-6,9	-3,4	0,8
Sato kg/ha	2008	24 911	29 659	29 405	20 103	26 117
	2009	28 026	32 430	31 180	21 800	28 610
	<i>Muutos-%</i>	12,5	9,3	6,0	8,4	9,5
Kok. sato, milj. kg	2008	285,3	109,7	212,4	77,0	684,4
	2009	338,3	126,7	209,6	80,6	755,3
	<i>Muutos-%</i>	18,6	15,5	-1,3	4,7	10,4

Lähde: MMM/Tike

Vuosina 2005–2008 maksetut tuet (milj. euroa)

	2005	2006	2007	2008	2009*
EU:n osittain tai kokonaan rahoitetut tuet					
EU-tilatuki (2006 alk. tilatukiosuus)		489,6	485,5	488,2	493,8
CAP-peltokasvituki	381,5	5,8	5,5	5,0	5,2
CAP-kotieläintuki	142,3	51,1	32,6	32,6	32,0
Muut EU-tulotuet (2006 alk. muu tukiosuus)		29,7	15,8	33,2	19,0
Luonnonhaittakorvaus	418,3	417,1	417,3	417,9	416,7
Ympäristötuki	284,1	289,9	303,2	317,7	337,7
Kansalliset tuet					
Pohjoinen eläinyksikkötuki	99,7	99,3	101,0	101,0	104,4
Muut kansalliset eläintuet	65,1	59,5	56,8	50,6	50,1
Muut kansalliset hehtaarituet	221,7	230,3	225,7	190,3	185,7
Kotieläintalouden tuotantotuet	185,5	162,9	166,8	170,1	173,5
EU-järjestelmän mukaiset tuet yhteensä	1 226,2	1 283,2	1 259,8	1 294,6	1 304,4
Kansalliset tuet	572,0	551,9	550,3	512,0	513,7
YHTEENSÄ	1 798,2	1 835,1	1 810,1	1 806,6	1 818,1

Lähde: MTT taloustutkimus, Maatalouden kokonaislaskelma, maaliskuu 2010 *) ennakkotieto

MTK osallistui aktiivisesti eläintautilain ja eläinsuojelulain valmisteluun sekä sektorikohtaisten laatujärjestelmien valmisteluun. MTK tuki ja toimi aktiivisesti ETU-terveydenhuoltotyön ja siihen liittyvän maatalous- ja tukipolitiikan kehittämiseen.

MTK vahvisti viljelijöiden ympäristötietoisuutta ja osallistui taloudellisesti kannattavien keinojen kehittämiseen maatalouden ravinnekuorman hallinnan parantamiseksi. MTK oli myös aktiivisesti mukana toteuttamassa erilaisia ympäristöhankkeita.

MTK otti aktiivisen roolin vastuullisuuskeskustelussa sekä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ja toi esille Suomen maataloudessa käytössä olevia kestävä kehityksen mukaisia toimintaperiaatteita. MTK osallistui myös aktiivisesti aihealueeseen liittyviin tutkimushankkeisiin.

Suomalaisen elintarviketalouden kehittäminen ja ruoan menekinedistäminen

MTK osallistui hallituksen suomalaisen ruuan edistämishojelman toteutukseen ja teki siihen liittyviä uusia avauksia. MTK seurasi myös suomalaisten tuotteiden markkinaosuuksia ja toimi aktiivisesti Finfoodin ja Joutsenlipun kehittämiseen ja arvostuksen parantamiseen.

MTK osallistui kotimaisen tuotannon imagon rakentamiseen ja tiedotti ruoan alkuperän merkityksestä.

Vuonna 2008 käynnistetty kummimaatilahanke jatkui vuoden 2009 aikana.

Järjestön sisällä lisättiin keskustelua ruokakulttuurista ja sen merkityksestä koko elintarvikeketjuun, maatalousyrittämiseen ja maaseudun sekä ruokapalveluiden ammattien houkuttelevuuteen.

Muut saavutukset ja perustehtävät

MTK osallistui aktiivisesti keskusteluun EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta ja päällinjoista vuoden 2013 jälkeen sekä kotimaassa ja kansainvälisillä foorumeilla. MTK teki aktiivisesti omia aloitteita periaatteiksi tulevaisuuden maatalouspolitiikassa. Maatalouden globaalia tilannetta ja EU:n maatalouspolitiikkaa sekä maaseudun kehittämisspolitiikkaan seurattiin ja tulevaisuutta ennakoitiin. Osallistuttiin kansainvälisen tason tuottajajärjestöjen toimintaan.

Osuustoiminnan vahvistamisen kautta ja kilpailulainsäädäntöä kehittämällä MTK paransi jäsenkunnan ja heidän omistamiensa yritysten neuvotteluasemaa elintarvikeketjussa. Riskien hallinnan parantaminen ja kehittäminen koko elintarvikeketjussa oli osa tätä työtä.

MTK osallistui Maatilatalouden tuki- ja rakennepolitiikan säädösten ja toimeenpanon valmisteluun. Maatalouden tukijärjestelmiin liittyvän koulutusmateriaalin valmistelu ja EU-avustajien sekä tuottajaliittojen luottamushenkilöiden kouluttaminen oli tärkeä osa järjestön työtä.

MAASEUTUYRITTÄJYYS

Avaintehtävät

- 1 Maaseutuyrittäjyyden edunvalvonta yhdessä MT- ja MO-liittojen kanssa
- 2 Yrittäjyys maaseutupolitiikan ytimessä
- 3 Maatilojen energiatehokkuusohjelman toteuttaminen
- 4 Maaseutumatkailun edunvalvonta ja jäsenpalvelujen uudistaminen
- 5 Kotimaisen ruoan käyttö julkisissa ruokapalveluissa

Maaseutuyrittäjyyden edunvalvonta yhdessä MT- ja MO-liittojen kanssa

MTK järjesti Yrittäjän Päivän päätapahtuman 5.9.2009. Helsingin ydinkeskustassa tilaisuuden yhteyteen järjestettiin myös Talonpojantori sekä Lähiruokaviestin päätöstapahtuma. Lähiruokaviestin ympärille MTK-liitot järjestivät alueellisia yrittäjätapahtumia.

MTK järjesti työnantajakoulutuksia yhdessä Maaseudun Työnantajaliiton kanssa. Koulutustilaisuudet käsitelivät työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia. Päivän koulutus antoi perustiedot työlainsäädännöstä ja maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksen keskeisistä ehdoista.

Sopimusoikeuden perusteista järjestettiin koulutusta jäsenyrittäjille. Koulutus keskittyi perusasioiden ja pääperiaatteiden läpikäyntiin. Se koettiin erittäin hyödylliseksi, sillä viljelijöiden ja maaseudun pienyrittäjien osaaminen sopimusoikeuden ja sopimustekniikan osalta on melko puutteellista.

Sopimusoikeudellisen koulutuksen tarkoitus oli herättää jäsenyrittäjät huomaamaan yrittäjän riskit ja tarjoamaan keinoja riskien parempaan hallintaan. Sopimusoikeuden perusteiden lisäksi koulutustilaisuuksissa annettiin pohjatiedot yhteistyö- ja yhtiömuodoista, joita maaseudun yritykset yleensä käyttävät.

Yritys- ja hanketukien edunvalvonta

Liittojen palvelutoimintaa tuettiin vaikuttamalla hanketoimintaa koskevien normien uudistamiseen. MTK piti

yhdessä hanketoimijoiden kanssa aktiivisesti yhteyttä maa- ja metsätalousministeriöön sekä Maaseutuviraston hanketyön toimintaedellytysten parantamiseksi. Maaseutuviraston (Mavi) osalta tärkeä yhteydenpitoväylä oli Yritys- ja hanketukien toimeenpanon ja hyvän hallintotavan työryhmä. Työryhmän kautta hallintoa informoitiin hanketyön käytännön ongelmakohdista.

Maaseutuohjelman mukaisten yritystukien toimeenpanon seuranta oli osa järjestön avaintavoitteita. Yritystukien osalta ohjelman toimeenpano saatiin vuoden aikana lopultakin vauhtiin. Hanketukien osalta ohjelman toimeenpanossa oli edelleenkin suurehkoja vaikeuksia. Tukipolitiikan edunvalvonta jatkuu alkaneen vuoden aikana. Investointien vähentyessä taloudellisen laman seurauksena tukien merkitys maaseutuyritysten investointipäätösten vauhdittajana korostuu.

MTK toimi vauhdittajana maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilan käynnistämälle selvitystyölle yritys- ja hanketukien byrokratian purkamiseksi. Selvitystyö annettiin Kari Kivikon johdolla toimivalle työryhmälle. MTK korosti päätöksenteon nopeuden ja luottamuksen suojaamisen merkitystä maaseutuyrittäjille. Kerroimme jäsenyrittäjiemme parissa olevan varsin suurta epäluottamusta hallintoa kohtaan näissä asioissa. Monien yksityiskohtaisten korjausehdotusten lisäksi MTK pyysi työryhmää harkitsemaan järjestelmän uudistamista siten, että hallinto ja yrittäjät voisivat toimia enemmän sopimuskuppanien tapaan.

Kivikon työryhmän raportti valmistui joulukuussa, työryhmä teki yhteensä 34 parannusehdotusta hanke- ja yritystukia koskeviin säädöksiin ja/tai menettelytapoihin. Korjausehdotusten toteuttaminen tapahtuu pääsääntöisesti vasta vuoden 2010 puolella. Ministeri Anttila ilmoitti tukensa raportin uudistuksille.

Ministeri Anttila pyrkii edistämään EU:n tavoitetta keventää yritystoimintaa rasittavaa byrokratiaa peräti 25 %:a lähivuosina. Tässä työ- ja elinkeinoministeriön koordinoimassa projektissa MTK toi esiin maatalouden ja maaseutuyritysten voimakkaasti kasvaneen hallinnollisen taakan. Maatalouden byrokratian keventäminen otettiin hankkeen yhdeksi kärkiteemaksi. MTK:n tavoite oli, että maa- ja metsätalousministeriön toimialueella laitetaan liikkeelle muitakin hankkeita kuin jo valmiina suunnittelupöydällä ollut sähköinen tukihakemus. Byrokratian keventämistavoite on kunnianhimoinen.

Yrittäjyys maaseutupolitiikan ytimessä

Maaseutupoliittisessa yhteistyöryhmässä (YTR) valmisteltiin uusi maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma. MTK korosti, että maaseutupolitiikassa painopisteen on oltava liiketoiminnan harjoittamisen houkuttelevuudessa maaseudulla. Valmistelussa kokonaisuohjelman näkökulmana ja toimenpiteiden keskeisenä kohteena pidettiin harvaan asuttua maaseutua. Näin maaseudun elinkeinopolitiikalle saatiin huomattavasti aikaisempaa suurempi paino.

Kokonaisuohjelman perusteella hallitus valmisteli eduskunnalle maaseutupoliittisen selonteon. Sen käsittely vei eduskunnassa koko vuoden ja viimeistely jäi vuodelle 2010. MTK oli useasti kuultavana valiokunnissa. Kantaa otettiin useaan otteeseen maaseudun peruspalveluiden turvaamisen puolesta. Maaseutuohjelman valmistelussa haluttiin vastuullistaa maaseudun ihmiset itse tuottamaan tarvittavia peruspalveluita. MTK piti kuitenkin tärkeänä, että järjestämisvelvollisuus säilyy kunnalla ja yritykset sekä yhteisöt voivat olla tuottamassa näitä palveluita kunnalle.

Hallitus valmistelee kokonaisuohjelman ja selonteon pohjalta toimenpideohjelman vuoden 2010 aikana. Toimenpideohjelmalla asetetaan kiireellisimmät asiat eturiviin ja erityisesti rahoitusta tarvitsevat osiot saavat budjetin. MTK:lle oli tärkeää saada mm. maaseudun tiestöä ja tietoliikennettä koskevat hankkeet näkyviin tässä toimenpideohjelmassa.

YTR:n alaisuudessa toimiva maaseutuyrittäjyyden teemaryhmän ensimmäinen toimikausi päättyi vuoden lopussa. Tavoitteena ryhmällä oli valmistella kokonaiskuva siitä, millä toimenpiteillä yrittäjyyttä pitäisi julkisten toimijoiden työllä edistää. Laaja ohjelmavalmistelu saatiin loppuun ja julkaisu on nyt painossa. Uutta kolmivuotiskautta ollaan nyt aloittamassa ja keskeinen asia ohjelmassa on ehdotettujen hankkeiden käynnistäminen. YTR:llä on laaja teemaryhmäverkosto. MTK oli mukana useissa teemaryhmissä.

Maatilojen energiatehokkuusohjelman toteuttaminen

MTK toteutti linjakkaasti vuonna 2007 vahvistettua energiastrategiaansa. Keskeisin osa oli bioenergian käytön edistäminen tavoitteena 38 %:n osuus energian loppukulutuksesta vuonna 2020. Toinen laaja toimintatarmoa vaativa työ oli puskea Suomea kohti omavaraista sähköntuotantoa.

Maatilojen energiaohjelma valmistui käyttöönottavaksi vuoden 2010 alusta. Vapaaehtoisien ohjelman tavoitteena on lisätä maatalouden energiatehokkuutta

9 %:a vuoteen 2016 mennessä. MMM rahoittaa tiloilla tehtävien energiatehokkuusselvityksiä siten, että viljelijän osuudeksi jää 165 euroa. Viljelijä päättää itse säästö- ja tehokkuusinwestointien toteuttamisesta.

Biokaasu- ja tuulisähkölle saatiin vihdoinkin hallitusohjelmassa luvattu syöttötariffi- eli takuuhinta. Tosin se oli vain työryhmän ehdotus. Ehdotus oli biokaasun kannalta huono eikä biokaasulaitoksen rakentaminen ole taloudellisesti järkevää. Merkittävät saavutukset odottavat toteutumista tulevina vuosina. Niihin kuuluu myös puusähkölle tuleva takuuhinta.

MTK otti aktiivisesti kantaa kotimaisen sähköntuotannon tarpeeseen. Teknistaloudellisesti bioenergian lisäämismahdollisuudet ovat rajalliset. Sähkön nettuontuonti pitää korvata rakentamalla riittävä määrä ydinvoimaa sekä tehostamalla jo rakennuttujen vesistöjen vesisähkön tuotantoa.

Maaseutumatkailun edunvalvonta ja jäsenpalvelujen uudistaminen

Maaseutumatkailun edunvalvonnan tehostaminen ja jäsenpalvelujen uudistaminen aloitettiin vuoden aikana. Lomalaidun ry:n hanketoiminta aloitti vuoden aikana hyvin. Tärkeää yhteistyötä jatkettiin edelleen Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:n kanssa.

MTK:n tiloissa toimiva Lomalaidun ry:n kylämatkailuhanke tuotteistaa kylien toimintaa siten, että asiakkaille voidaan tarjota yhdessä yrittäjäverkoston kanssa laajempi ja houkuttelevampi palvelukokonaisuus.

Taloudellinen lama kohtelee maaseutumatkailuyrityksiä hyvin vaihtelevasti. Varsin monella myynti on laman myötä jopa kasvanut. Lähinnä yritysmyynti on laskenut aikaisempaan verrattuna. MTK saavutti hyvin tavoitettansa koskien maaseutumatkailuyritysten arvonlisäverotusta. Maaseutumatkailuyritysten verotuksessa on vielä paljon edunvalvontaa. Myös liikenne- ja viestintäyhteyksien edunvalvontaan on edelleenkin keskityttävä.

Kotimaisen ruoan käyttö julkisissa ruokapalveluissa

Pk-elintarvikeyrityksien etujärjestönä MTK on tärkeä toimija ja keskustelunavaaja Suomen ruokakulttuurikentällä. Ruokakulttuurin ja elin-

tarviketalouden asioissa MTK vaikutti poliittisiin päätäjiin sekä kuluttajiin erilaisten sidosryhmien kautta. Työssä painotettiin lähiruokaa.

Julkisen sektorin ruokapalvelut ovat MTK:n toiminnan yksi strateginen osa-alue. Järjestö selvitti julkisten ruokapalveluiden toimintaympäristöä ja etenkin palveluiden ja raaka-ainetoimittajien kilpailuttamisen reuna-ehdoja. Tavoitteena oli saada kotimaassa ja lähellä tuotetulle ruoalle parempi asema julkisissa ruokahankinnoissa sekä pitää huolta elintarviketaloutemme kestävästä kehityksestä.

Jäsenkunnan aktivoiminen kuntapalveluiden tarjoajiksi ja kuntien aktivoiminen paikallisten tarjoajien huomioimiseksi oli järjestön perustyötä. Nopeita voittoja ei usein saatu, mutta pidemmällä aikavälillä pystymme tarjoamaan jäsenyrittäjille uuden merkittävän markkina-alueen. Julkiset hankinnat kokonaisuudessaan ovat kymmeniä miljardeja euroja vuodessa. Kuntaliiton kanssa tehtiin hyvää yhteistyötä pilottihankkeen järjestämisessä. Hankkeen tuloksena voi jo nyt sanoa, että kuntien virkamiehillä on tahtoa oppia hyödyntämään paikallisten pienyritysten tarjontaa kuntien hankinnoissa. MTK:n on syytä tukea jäsenyritysten pyrkimyksiä julkisissa hankinnoissa, esimerkiksi tiedotus- ja koulutustilaisuuksien kautta.

MTK järjesti jo toista kertaa maa- ja metsätalousministeriön Laatuaketjun tukeman Kummimaatiloimintaa peruskoululaisille -hankkeen. Hankkeen kautta yhteensä noin 1 650 oppilasta pääsi vierailemaan maatiloilla ja noin 1 150 oppilalle jaettiin materiaali, jossa esiteltiin suomalaista ruokaketjua.

Riistapolitiikka

MTK esitti liittojen aloitteesta MMM:lle hirvikantatavoitteiden alentamista. Hirvien talvikantatavoitteeksi maan eteläisissä osissa tulisi asettaa 1,5–3,0 hirveä/1000 ha. Maan pohjoisosissa tavoite tulisi olla vastaavasti alempi. Lisäksi hirvikanta-arviot ja -tavoitteet tulisi määrittää alueellisesti käyttäen sekä koko alueen pinta-alaa että alueen metsämaan pinta-alaa määrittävänä tekijänä. Myös muut MTK:n jäsenliitot ovat tehneet samansuuntaisia hirvikantoja koskevia aloitteita.

Edellisen kauden jälkeen jäänyt hirvikanta on lähes kaikilla alueilla saatu käännettyä laskuun aikaisemmista huippuluvuista. Ongelmia on edelleen pohjoisten riistanhoitopiirien alueella.

MTK ja SLC käynnistivät neuvottelut Metsästäjälle ja Metsästäjien keskusjärjestön (MJK) kanssa metsästysvuokrasopimusmallien uudistamisesta. Yhteisten sopimusmallien aikaansaaminen oli MTK:n riistastrategian tavoitteiden mukaista. Myös muutamat MO-liitot

tekivät asiaa koskevia aloitteita. Keskustelut järjestöjen välillä olivat rakentavia ja vähensivät selvästi asian vääринymmärryksen vaaraa. Neuvottelut asiasta jatkuvat vuoden 2010 puolella. MTK tavoite on, että hirvieläinkantoja koskevat alueelliset tavoitteet otetaan osaksi ko. sopimusjärjestelmää.

Riistapolitiikan organisaatio

Lakisääteinen metsästäjäorganisaatio on toistaiseksi jätetty aluehallinnon uudistamishankkeen ulkopuolelle. MMM:n tilaama ulkopuolinen evaluointi riistaorganisaatiosta valmistui keväällä. Evaluointiraportissa ehdotettiin, että metsästäjäorganisaatiota uudistetaan vuoteen 2011 mennessä perustamalla Suomen riistakeskus -hallintoviranomainen, johon nykyiset MKJ ja sen riistanhoitopiirit yhdistettäisiin.

MTK ilmoitti, että valmistelussa olevan metsästäjäorganisaation uudistuksen varjolla ei saa heikentää maanomistajan metsästyksen liittyviä oikeuksia.

Maanomistajien oikeuksien toteutumista on pareminkin syytä entisestään vahvistaa, jotta nykyisen kaltainen laajasti yhteiskunnassa hyväksytty metsästysharrastus voi häiriöttä jatkua tulevaisuudessa. Metsästysoikeuden omistajat on otettava keskeiseksi osaksi riistaorganisaation päätöksentekokoneistoa.

MTK esitti liittojen aloitteesta MMM:lle hirvikantatavoitteiden alentamista.

ALUEPOLITIikka JA HUOLTOVARMUUS

Avaintehtävät

- 1 Vaikuttaminen paikallis- ja aluehallinnon käytännön toimintatapoihin
- 2 Luonnonvara- ja ympäristöalan opetuksen kehittäminen
- 3 Koulutus- ja työpolitiikan kansalliset kysymykset järjestön jäsenten lähtökohdista
- 4 Alkutuotantopoolin tehtävät

.....
”Jäsenkuntamme
elinkeinojen edellytyksiä
voidaan ja halutaan
kehittää myös osaamisen
ja koulutuksen kautta.”
.....

Vaikuttaminen paikallis- ja aluehallinnon käytännön toimintatapoihin

Paikallis- ja aluehallinnon uudistukset etenivät ripeästi. Lääninhallitusten, TE-keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, ympäristölupavirastojen, tiepiirien ja työsuojelupiirien työsuojelutoimistojen toiminta lakkausi toimintavuoden päättyessä. Tilalle perustettiin aluehallintovirastot (AVI) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY). Vastuualueiden rajoja tarkistettiin yhteneviksi maakuntaliittojen aluejakojen kanssa. Maakuntaliittojen aluekehitysvastuuta lisättiin.

Tiedottaen ja osallistuen mahdollisimman kattavasti – erityisesti maakunta- ja aluelähtöisesti – MTK halusi vaikuttaa uudistuksen lopputulokseen ja uuden aluehallinnon toiminnan käynnistymiseen. Saavutettua tulosta on pidettävä vaatimattomana. Uudistus oli poikkeuksellisen suuri ja monimutkainen, toimeenpanon keskiössä oli hallinnon sisäiset kysymykset, joten tuloksellinen yhteistyö paikallis- ja aluetasolla vaatii vielä järjestön huomiota ja vahvaa osallistumista.

Luonnonvara- ja ympäristöalan opetuksen kehittäminen

Ammatillisen peruskoulutuksen, perustutkintojen opetussuunnitelmien uudistaminen oli vuoden aikana kiihkeimmillään. Uudistuksia luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuksessa saatiin aikaiseksi. MTK:n asiantuntijat olivat työssä mukana, alan tutkintoja selkeytettiin, saatettiin osallistua koulutuksen, tutkimuksen ja neuvonnan sekä elinkeinojen yhteistyöhön. Tulosta on pidettävä kohtuullisena ja jatkoa ajatellen jopa lu-

paavana. Jäsenkuntamme elinkeinojen edellytyksiä voidaan ja halutaan kehittää myös osaamisen ja koulutuksen kautta.

Koulutus- ja työpolitiikan kansalliset kysymykset

Ammatillinen aikuiskoulutus ja elinikäinen oppiminen, myös työssä tapahtuvan oppimisen tunnistaminen ja tunnustaminen, olivat koulutuspolitiikan ”suuria kysymyksiä”. Maa- ja metsätalouden tarpeet, monipuolistuvien maaseutuelinkeinojen uudet osaamishaasteet olivat esillä. Tavoite saada usein itsenäisinä yrittäjinä toimivat jäsenemme mukaan ”koulutuksen ja osaamisen kehittämisen boomiin” ei juurikaan lähestynyt. Ratkaisuja tarpeisiin ja ongelmiin löytyi vain työpoliittisen aseman, ja lähinnä perheenjäsenten osalta. Tätä käsitellään kohdassa Sosiaali- ja veropolitiikka.

Alkutuotantopoolin tehtävät

Alkutuotannon huoltovarmuuskysymykset saivat – valitettavasti usein ikävien tapahtumien ja uutisten myötä – tarpeellista huomiota osakseen. Varmuusvarastoinnin ja tuotantorakenteen kehittämiseksi on tehty selvitystyötä (kohdassa Maatalous), vedensaantiin, kemikaaleihin ja pakkausmateriaaliin liittyviä ongelmia on kartoitettu yhdessä toisten poolitoimikuntien ja viranomaisten kanssa. Yhteistyö elintarvikesektorissa ja viranomaisten suuntaan on sujunut hyvin. Monimutkainen alkutuotannon riippuvuus paitsi omasta suorituskyvystään myös monien muiden huoltovarmuuteen liittyvien sektoreiden toiminnasta edellyttää jatkuvaa tiedonkeruuta sekä kehittämis- ja varautumistyötä.

SOSIAALI- JA VEROPOLITIikka

Avaintehtävät

- 1 Jäsenten sosiaaliturvan kattavuuden parantaminen ja järjestelmien selkeyttäminen
- 2 Jäsenten työhyvinvoinnin ja työssä menestymisen edistäminen
- 3 Maa- ja metsätaloudenharjoittajien ja muiden maaseutuyrittäjien verotuksen tason kiristymisen ehkäiseminen

Jäsenten sosiaaliturvan kattavuuden parantaminen ja järjestelmien selkeyttäminen

Jäsenten sosiaaliturvan kattavuudessa on edelleen aukkoja, jotka liittyvät muun muassa yrittäjyyden erilaisiin muotoihin. Monimutkainen sosiaaliturvajärjestelmä aiheuttaa epä tietoisuutta oikeuksista ja vaikeuttaa etuuksien hakemista. Sosiaaliturvan kattavuutta ja selkeyttä parannetaan.

MTK osallistui sosiaaliturvan uudistamista selvittävän SATA-komitean perusturva- ja osallistujan työhön. SATA-komitea esitti loppumietinnössään useita ehdotuksia sosiaaliturvan parantamiseksi ja selkeyttämiseksi. Tärkeimpiä näistä ovat komitean esittämä takuueläke sekä omaishoidon tuen ja hoitotuen yhdistäminen ja siirtäminen Kelan hoidettavaksi.

MTK työskenteli luopumistukijärjestelmän jatkamista valmistelleessa työryhmässä ja osallistui luopumistukilakia koskevan hallituksen esityksen valmisteluun. Luopumistukilain jatkaminen vuosille 2011–2014 hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta lisäsi lakiehdotukseen – jo työryhmätyöskentelyvaiheessa MTK:n vaatiman – vuokrauksen luopumistavaksi, joskin hyvin rajoitettuna rahoitusraamin tiukkuuden vuoksi. Luopumistuen saamisen ehdoksi asetettiin, että peltoja vuokraavan viljelijän pitää olla alle 40-vuotias ja peltojen tulee sijaita vuokraajan maatilalla välittömässä läheisyydessä.

MTK piti esillä yrittäjien sosiaaliturvan epäkohtien korjaamista. Yrittäjien sosiaaliturvatyöryhmä esitti syksyl-

lä kehittämisehdotuksia koskien yrittäjien työttömyysturvaa, vähemmistöosakkaiden työeläkevakuuttamista osakeyhtiömuotoisen toiminnan osalta ja monialayrittäjien sairausvakuutusturvaa.

Järjestö osallistui yksityisen työeläkejärjestelmän vakavaraisuutta selvittävän työryhmän työskentelyyn, jonka tavoitteena on selvittää vakavaraisuussäätelyn uudistamistarpeet ja valmistella tarvittavat esitykset. Työryhmän työ päättyi vuoden 2010 maaliskuussa.

MTK osallistui syksyllä alkaneeseen tapaturmavakuutuksen kokonaisuudistuksen toisen vaiheen työskentelyyn, jossa tavoitteena on valmistella hallituksen esitys uudeksi työtapaturma- ja ammattitautilaki vuoteen 2014 mennessä.

Jäsenten työhyvinvoinnin ja työssä menestymisen edistäminen

Menestyvä yritystoiminta perustuu yrittäjän osaamiseen ja hyvinvointiin. Yrittäjillä tulee olla mahdollisuus pitää lomaa ja irrottautua työstään mm. sairauden, vanhemmuuden ja opiskelun takia. Yritysten muuttuvat olosuhteet huomioidaan työhyvinvointia edistäviä palveluita, lomitusta ja työterveyshuoltoa kehittäessä. Työssä jaksamisen tukemiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota.

MTK:n tavoitteiden mukaisesti maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin tehtiin muutos, joka lisäsi maatalousyrittäjien vuosilomapäiviä yhdellä vuoden 2010 alusta kahteenkymmeneen kuuteen päivään. Lisäksi lomituspalvelulakiin kokeiluna sisältynyt lomittajien oppisopimuskoulutus vakinaistettiin vuoden 2010 alusta.

Turkistuottajien oikeus lomituspalveluihin toteutui vuoden 2010 alusta. MTK osallistui turkistuottajien lomituspalvelulain valmisteluun yhteistyössä turkistuottajien, sosiaali- ja terveysministeriön ja Melan kanssa. Lomituspalveluina järjestetään vuoden 2010 alusta vuosilomaa ja lisävapaata turkistuottajille, jotka harjoittavat ammattimaista turkiseläintaloutta ja ovat sidoksissa turkiseläinten päivittäiseen hoitotyöhön. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain vuosilomapäivien ja lisävapaan enimmäismäärän.

MTK vaikutti niin, että Melan tehtävä työterveyshuollon tilakäyntien organisoijana vakinaistettiin lainsäädännön muutoksella vuoden 2010 alusta. Mela voi

huolehtia työpaikkäkäynnistä työterveyshuollon toimeksiannon perusteella maatalouden asiantuntijan suorittamana tiläkäyntinä, jos työterveyshuollon edellisestä tiläkäynnistä on kulunut yli neljä vuotta.

MTK oli mukana sosiaali- ja terveysministeriön johdolla toteuttavassa Työhyvinvointifoorumin johtoryhmän toiminnassa sekä MASTO-hankkeen korkean tason koordinaatio- ja ohjausryhmässä. MASTO-hankkeessa toimi myös Maatalousyrittäjät-ryhmä, jossa kehitettiin varhaisen tuen mallia maatalousyrittäjille.

Verotuksen tason kiristymisen ehkäiseminen

Varmistetaan että viljelijöiden, metsänomistajien ja muiden maaseutuyrittäjien verotus ei muodostu rasokkaammaksi kuin muiden väestöryhmien eikä verotus vaaranna myöskään em. alojen kilpailukykyä sisämarkkinoilla.

Tuloverotus – pakkopääomatulon poistaminen

Tuloverolakiin tehtiin muutos, jonka mukaan maatalouden harjoittajien ja yksityisten elinkeinonharjoittajien (lain pääsäännön mukaan pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin) jaettava yritystulo voidaan verovelvollisen tai yrittäjäpuolisoiden ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemästä vaatimuksesta verottaa kokonaan ansiotulona. Vastaavasti säädettiin, että maatalouden harjoittajan verotusyhtymästä saama tulo-osuus voitaisiin katsoa osakkaan niin vaatiessa kokonaan ansiotuloksi. Vaatimus tulee esittää ennen verotuksen päättymistä. Muutosta sovelletaan verovuodesta 2010 lähtien. Tämä muutos toteutti MTK:n pitkäaikaisen vaatimuksen pakkopääomatulo-osuuden poistamisesta.

Oikeudesta vaatia jaettava yritystulo kokonaan ansiotuloksi tehtiin poliittinen päätös jo 30.1.2009. Oikeus valita 20 %:n tai 10 %:n pääomatulo-osuus edellisen vuoden lopun maatalouden tai elinkeinotoiminnan nettovarallisuudesta pysyy ennallaan. Vaihtoehdot lisääntyvät, kun kolmanneksi vaihtoehdoksi tulee pääomatulo-osuuden 0-vaihtoehto. Uusi vaihtoehto auttaa niitä viljelijöitä ja muita yrittäjiä, joiden ansiotulon marginaaliveroprosentti ei tulotason alhaisuudesta johtuen yllä pääomatuloveron 28 %:iin.

Energian valmisteverotus

Maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautusta korotettiin. Kuitenkin Euroopan yhteisöjen komission päätöksen mukaisesti muutos tuli voimaan siten, että energiatuotteiden valmisteveron palautuksen korotusta ei makseta taannehtivasti. Kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön valmisteveron palautuksen korotusta maksetaan kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä sähköstä, joka

on käytetty 1.6.2009 tai sen jälkeen. MTK:n vaatimuksena on ollut, että määrä, joka on luvattu energiaan liittyvän valmisteveron palautuksena, tulee täysimääräisesti palautetuksi. Tehty muutos on vaatimuksen linjan mukainen.

Luovutukset luonnonsuojelualueeksi

Luonnonsuojelulaissa tarkoitettujen luonnonsuojelualueiden luovutukset valtiolle tai valtion liikelaitokselle säädettiin verovuodesta 2010 lähtien kokonaan luovutusvoittoverotuksesta verovapaaksi tuloksi. Aiemmin 80 % kauppahinnasta on näissä kaupoissa verovapaata silloin kun luovutusvoittoverotuksessa käytetään vähennyksenä hankintameno-olettaa. Luovutettavan alueen tulee olla luonnonsuojelulain mukainen suojelualue, luonnonpuisto tai muu luonnonsuojelualue. Muutos parantaa MTK:n kannan mukaisesti maanomistajan asemaa, kun kiinteistöjä luovutetaan luonnonsuojelutarkoitukseen.

Määräaikainen puun myyntitulon osittainen verovapaus

Huojennuksen mukaan 1.4.2008–31.12.2009 tehtyjen kauppojen perusteella maksettavasta puun myyntitulosta saadaan 50 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2010 loppuun mennessä, ja 25 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä.

Ajalla 1.1.2010–31.12.2010 tehtyjen kauppojen perusteella maksettavasta puun myyntitulosta saadaan 25 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä. Veronhuojennukseen ovat oikeutettuja luonnolliset henkilöt, kuolinpesät, verotusyhtymät ja yhteismetsät.

Vähennyskelvottomia ovat verovapaan puun myyntitulon hankkimisesta johtuneina menoina ainoastaan: 1) puun hakkuusta ja korjuusta johtuneet menot ja 2) puun myyntitulon hankkimisesta johtuneet asunnon ja metsäkohteen väliset matkakustannukset. MTK piti tärkeänä, että vähennysrajoitukset kavennettiin em. mukaisesti.

Menot, jotka liittyvät esim. metsän uudistamiseen tai menot, joiden ei voida katsoa kohdistuvan juuri määräraikaiseen verohuojennettuun tuloon, saadaan vähentää kaikilta osin täysimääräisesti.

Valtiovarainvaliokunta olennaisella muutoksella täsmensi ja kavensi puuttumisen vähennysoikeuteen siten, että nyt voidaan selkeämmin lain perusteella todeta vähennysrajoitukset. Samalla valtiovarainvaliokunta poisti kokonaan puuttumisen aiempina vuosina vähennettyihin menoihin.

YMPÄRISTÖ- JA MAAPOLITIikka

Avaintehävät

- 1 Uuden ympäristöstrategian valmistelun jatkaminen
- 2 Vesienpuolitusasiat, ml. Itämeri ja EU:n vesipolitiikan toimeenpano Suomessa
- 3 EU:n jätedirektiivin toimeenpano ja sivutuoteasetuksen uudistaminen
- 4 Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen maa- ja metsätaloudessa

Uuden ympäristöstrategian valmistelun jatkaminen

Voimakkaiden ympäristöalan toimintakentän muutosten vuoksi MTK:n strategiatyön osana ja sen valmistuttua järjestölle ei toimintavuoden aikana alettu laatia uutta luonnonvarojen kestävään käyttöön suuntaavaa ympäristöstrategiaa. Toimintavuoden aikana ilmastonmuutoksen aiheuttamat paineet maa- ja metsätaloudelle, uusiutuvan energian käytön lisäämistarpeet sekä ruuan tuotannon vastuullisuuskysymykset nousivat julkisissa keskusteluissa esiin niin voimakkaasti, että järjestössä katsottiin parhaaksi pohtia ns. luonnonvarojen kestävä käytön strategian valmistelua, ja tämän mahdollisesti alkuperäisen ympäristöstrategian laajempaa sisältöä tarkemmin v. 2010 aikana.

Vesienpuolitusasiain vaikuttaminen

EU:n vesipolitiikan puitteiden (VPD) mukaiset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat saatiin valtioneuvoston hyväksyttäväksi joulukuussa. Tätä edelsi hyvin mittava valmistelutyö alueellisten ympäristökeskusten koordinoimissa yhteistyöryhmissä, joiden työskentelyyn osallistui sekä maa- että metsätalouden toimialojen edustajia. MTK auttoi työssä sen loppuvaiheisiin saakka mm. laatimalla lausuntoja ja käymällä neuvotteluja ympäristöministeriön kanssa.

Maatalouden vesienpuolitusta kehitettiin MaSu-työskentelyn avulla. MaSu-asiantuntijaryhmässä (kaiken kaikkiaan lähes 50 osallistujaa) pohdittiin, miten toteuttaa samanaikaisesti sekä taloudellisesti kannattavaa maa-

taloutta että riittävää vesienpuolitusta. MaSu-raportti on luettavissa verkkosivuiltamme ympäristö-osiosta.

Kesällä Kylmäpihlajan majakkasaarella oli esillä MTK:n ja Tehoa maatalouden vesienpuolitus -hankkeen yhdessä valmisteleva valokuvanäyttely ”Puhtaan Itämeren puolesta”. Näyttely ja siitä laadittu Power point-esitys ovat saatavissa keskusliitosta maksutta erilaisiin tilaisuuksiin kuten seminaareihin ja kongresseihin. Lisäksi aiheesta on saatavana esite.

Hallituksen Itämeri-politiikkaa vahvistava Itämeriselonteko hyväksyttiin eduskunnassa ja MTK on ollut kuultavana asiantuntijana selonteon valiokuntakäsittelyissä. MTK ja WWF Suomi järjestivät ensimmäistä kertaa Itämeren viljelijäkilpailun (Baltic Farmer Award), johon saatiin 16 erinomaista hakemusta ja jonka kansallisen sekä koko Itämeren laajuisen pääpalkinnon voitti Vapolan tila Kalannista. Olemme osoittaneet koko Itämeren alueella, että suomalaisilla viljelijöillä on vesistöystävällistä huippuosaamista.

MTK on ollut vahvasti edistämässä EU:n Itämeren alueen strategian toteutumista, erityisesti kahden strategian lippulaivahankkeen edistäjänä: Itämeren alueen viljelijöiden neuvonnan lisääminen (BalticDEAL -hanke), ja lannan monimuotoisen hyötykäytön edistäminen. Valmistelu on tapahtunut tiiviissä yhteistyössä MTK:n Brysselin toimiston kanssa.

Baltic Farmers Forum for Environment (BFFE) -toiminta on pyritty tehostamaan mm. osallistamalla aktiivisesti HELCOM:in toimintaan ja kokouksiin.

EU:n jätedirektiivin toimeenpano ja sivutuoteasetuksen uudistaminen

MTK on pyrkinyt vaikuttamaan kansalliseen ympäristöhallintoon järkevän jätteenkäsittelyn tulkin saattamiseksi mm. edistämällä lannan monimuotoista hyötykäyttöä monella eri saralla. Hevosien kuivikelannan polttoasiassa otettiin merkittävä askel joulukuussa kun ympäristöministeriö lupautui selvittämään tilakohtaisen polton mahdollisuutta ja pilottikokeen aloittamista Ypäjän Hevoskeskuksessa.

Lanta ja sen käyttö on muutenkin puhuttanut laajasti. Ympäristöministeriön laatima kotieläintilojen ympäristönsuojeluohje on osoittautunut täysin kestäväksi maatiloilla, ja MTK on vaatinut ohjeen kumoamista ja uuden ohjeen laatimista.

Kesällä Kylmäpihlajan majakkasaarella oli esillä MTK:n ja Tehoa maatalouden vesiensuojelu -hankkeen yhdessä valmisteleva valokuvanäyttely "Puhtaamman Itämeren puolesta".

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

Suomen kansallinen ilmasto- ja energiastategia ja hallituksen ilmasto- ja energiapoliittinen selonteko valmistuivat syksyllä. Keskusliiton ilmastoasiantuntijaryhmä laati selonteon pohjalta päätelmät, joissa se näkee selonteossa esitetyt ehdotukset ja tulevaisuuden näkymät etupäässä mahdollisuuksina maaseudulle. Näistä esimerkkeinä ovat metsien monimuotoinen hyötykäyttö, puurakentamisen edistäminen ja maaseudun uusiutuvien energialähteiden hyötykäytön edistäminen.

Kööpenhaminan ilmastokokouksen neuvottelutulos jäi niin ohueksi, että sen pohjalta ei ollut mahdollista asettaa nykyistä tarkempia tavoitteita tai esittää elinkeino kohtaisia täsmäkeinoja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tai siihen sopeutumiseksi. Tämä työ jatkuu vuonna 2010.

Muut saavutukset

Natura-oikeudenkäynti saatiin vihdoon päätökseen. EY tuomioistuin päätti vuosien prosessin jälkeen, ettei maanomistajilla ja MTK:lla valitettavasti ole valitus oikeutta asiassa.

MTK vaikutti aktiivisesti ympäristöministeriön asettaman selvitysmiehen työhön, joka koski haja-asutuksen jätevesiasetuksen puutteita sekä asetuksen täytäntöönpanon epäkohtia. MTK vaatii yhä asetuksen muuttamista ja järkiperaistamista siten, että sen toimeenpano kohdistuu vain niille alueille, joilla toimenpiteistä on todellista vesistönsuojellista hyötyä.

MTK on seurannut ja edistänyt yhdyskuntajätevesilietteen peltokäytön mahdollisuuksia.

Toimintavuonna viimeisteltiin uusi kaivoslaki, joka annettiin eduskunnalle joulukuun lopussa. MTK neuvoteli tiiviisti lain sisällöstä työ- ja elinkeinoministeriön ja mm. kaivosteollisuuden kanssa. Lakiesitys parantaa maanomistajien vaikutusmahdollisuuksia ja korvauksia kaivoslain mukaisissa hankkeissa. Maastoliikennelain uudistaminen aloitettiin ja työ jatkuu vuoden 2010 loppupuolelle. MTK on tehnyt asiassa tiivistä yhteistyötä ympäristöministeriön kanssa.

Kaavoitusasiat, joihin vaikutettiin järjestön eri tasoilla, ovat jatkuvasti ajankohtaisia eri puolilla maata.

Syksyllä järjestettiin eri puolilla maata ympäristöasiainmiespäiviä MTK:n ja metsänhoito yhdistysten asiamiehille. Osanotto oli runsasta ja aktiivista.

METSÄTALOUS

Avaintehtävät

- 1 Edistämme kotimaisen puun tarjontaa vastaamaan sekä metsäteollisuusyritysten että energiapuuta käyttävien laitosten kasvavaa puuntarvetta.
- 2 Vahvistamme metsänomistajaorganisaation asemaa metsänomistajille suunnatussa metsäneuvonnassa ja -viestinnässä.
- 3 Osallistumme aktiivisesti METSO 2008–2016 metsien monimuotoisuusohjelman toteuttamiseen liittyvään valmistelutyöhön sekä lisäämme nuoren metsän hoitotöiden määrää ja parannamme metsänhoitotöiden laatua.
- 4 Metsänomistajat osallistuvat aktiivisesti MTK:n strategiatyöhön, ja metsänomistajien tietoisuus MTK:sta heidän omana etujärjestönä kasvaa.

Edistämme kotimaisen puun tarjontaa vastaamaan sekä metsäteollisuusyritysten että energiapuuta käyttävien laitosten kasvavaa puuntarvetta

Puumarkkinoilla vuosi oli erittäin haasteellinen. Vuoden puukauppakertymä jäi 16,4 miljoonaan kuutiometriin, mikä oli alle puolet kymmenen viime vuoden keskiarvoon verrattuna. Tätä hiljaisempaa puukauppaa oli viimeksi vuonna 1992. Lokakuuhun saakka kauppa kävi säästöliekillä, ja koko vuoden puukauppamäärästä 55 % kertyi marras-joulukuun aikana. Puukauppaa kiritti vuoden viimeisinä kuukausina vuoden lopussa päättynyt puunmyyntitulojen 50 %:n verhuojennus. Metsäenergian hankintamäärä sitä vastoin nousi uuteen ennätykseen 5,7 miljoonaan kuutiometriin.

MTK tuotti luotettavaa markkinainformaatiota metsänomistajille metsäteollisuuden kapasiteetti muutoksista, metsäteollisuustuotteiden markkinoista, kotimaan ja ulkomaan puumarkkinoista ja energiapuukaupasta. MTK otti aktiivisesti kantaa julkisuudessa puumarkkinoiden tilaan ja toimivuuteen. MTK laati oman esityksensä metsäsektorin kilpailukykyyn vahvistamiseksi.

Taluskriisin ja metsäteollisuuden rakennemuutoksen seurauksena työ- ja elinkeinoministeriö perusti ”Metsäalan strategisen ohjelman”, jonka tavoitteena on parantaa metsäalan kilpailukykyä. MTK osallistui aktiivisesti strategisen ohjelman laadintaan. MTK:n edustajat osallistuivat Kansallisen metsäohjelman ennakointityöhön ”Taluskriisin ja metsäalan murroksen vaikutus Kansallisen metsäohjelman toteutukseen”.

MTK käynnisti yhdessä Metsäteollisuus ry:n kanssa ”Puurakentamisen valtakunnallinen edistämishankelma”-hankkeen puutuotealan viestinnän ja edunvalvonnan kehittämiseksi. Hankkeen tavoitteena on saada aikaan julkisen vallan ja metsäalan yhteistyönä laaja-alainen puurakentamisen ohjelma, jonka seurauksena Suomeen syntyy kansainvälisesti kilpailukykyistä puurakennusteollisuutta.

MTK:n osallistui maa- ja metsätalousministeriön ja Metsäntutkimuslaitoksen kehittämishankkeen ”Metsätilakoon ja rakenteen parantaminen” työskentelyyn. Kehittämishankkeen päätavoitteena on tuottaa konkreettisia toimenpide-esityksiä vaikutusarvioiteineen yksityismetsätalouden tilakoon kasvattamiseksi ja sukupolvenvaihdosten edistämiseksi.

Markkinaoikeuden 3.12.2009 antaman päätöksen mukaan metsäyhtiöt UPM-Kymmene, Stora Enso ja Metsäliitto ovat syyllistyneet valtakunnalliseen kiellettyyn hintayhteistyöhön vuosina 1997–2004. MTK selvitti mahdollisia yleisiä perusteita vahingonkorvauskanteen nostamiselle ja antoi jäsenilleen neuvontaa puukauppakartellia koskeissa kysymyksissä.

Metsäjohtokunnan toimeksiannosta metsänomistajaorganisaatio selkeytti metsänhoitoyhdistysten energiapuukauppojen pelisääntöjä. Energiapuukaupan pelisääntöjä selkeytettiin vastaamaan muun puukaupan pelisääntöjä. MTK vaikutti aktiivisesti energiapuun hinnoittelun ja mittaamisen kehittämiseen.

MTK oli aktiivisesti mukana Euroopan metsäklusterin Forest-Based Sector Technology Platform (FTP)-hankkeessa. Lisäksi MTK:n edustajat olivat aktiivisesti Suomen metsäklusterin tutkimusstrategian päivitystyössä.

MTK:n metsälinjalla toistettiin kuukausittain puumarkkinabarometri. Siinä kartoitetaan metsänomistajien liittojen arvioita ajankohtaisesta puumarkkinatilanteesta.

MTK:n edustajat osallistuivat aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön asettaman metsätalouden edistämisen organisaatioita koskevan kehittämishankkeeseen. Hankkeen yksimielisen loppuraportin mukaan metsäkeskuksista ja osasta Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiota tehdään yksi valtakunnallinen metsäkeskus. Metsänhoitoyhdistystoimintaa kehitetään kilpailuneutraliteetin asettamien vaatimusten mukaiseksi.

Vahvistamme metsänomistajaorganisaation asemaa metsänomistajille suunnatussa metsäneuvonnassa ja -viestinnässä

Toimintavuonna perustettu metsäviestijöiden verkosto kokoontui kaksi kertaa. Tapaamisissa käsiteltiin viestinnän suunnittelua ja yhteisiä tavoitteita. Metsänomistajaorganisaation viestintästrategiaa esiteltiin koulutustilaisuuksissa ja strategian pohjalta laadittiin viestintäsuunnitelma metsänomistajaliittojen käyttöön. Suunnitelmaa on pääpiirteissään noudatettu. MHY-viestintäkoulutus-kurssi pilotoitiin Orivedellä. Viestintäasioita käytiin läpi erilaisissa tilaisuuksissa, kuten toimihenkilöpäivillä ja MHY-päivillä. MTK tutustui sosiaalisen median mahdollisuuksiin ja niiden aktiiviseen käyttöön viestinnässä.

Toimintavuonna tehtiin uusi metsäjäsenesite. Vuoden nuori metsänomistaja valittiin jo viidennen kerran ja metsänomistajien liiton edustaja valittiin maaseutunuorten valiokuntaan. Metsänomistajanaisten jaosto toimi aktiivisesti.

MTK oli mukana erilaisissa viestintäverkostoissa, kuten metsäviestijät, forest.fi-toimitusneuvosto sekä Metsän oppimispolku. MTK oli mukana Metsän oppimispolun koululaisviestintätapahtumissa. Olimme myös käynnistämässä SMY:n nuorisoviestintähanketta, jonka suunnitteluryhmässä oli MTK:n edustaja.

MTK julkaisi 38 metsätaloutta koskevaa lehdistötiedotetta. Viestintätoimisto Deskin kanssa tuotettiin neljä metsätaloutta käsittelevää artikkelia lehdistön ja MHY-lehtien käyttöön sekä yksi laajempi monimediakokonaisuuksien puurakentamisen edistämiseksi.

Mediasuhteita ylläpidettiin järjestämällä viisi metsätoimittaja-aamukahvitilaisuuksia sekä osallistamalla aktiivisesti Kettulan toimittajatilaisuuksiin. Suomen puumarkkinatilanteesta tiedotettiin myös kansainvälisesti NSF:n www-sivujen ja uutiskirjeiden avulla.

MTK osallistui ja esitteli järjestön toimintaa Metsämessuilla, Silvamessuilla, Farमारimessuilla, pääkaupunkiseudun metsäpäivässä, KoneAgriassa sekä useissa pienemmissä tapahtumissa.

METSO-monimuotoisuusohjelma, nuoren metsän hoitotöiden määrän lisääminen ja metsänhoitotöiden laadun parantaminen

MTK, Metsänhoitoyhdistysten Palvelu Oy (MHYP) ja ympäristöministeriö valmistelivat alkuvuonna alueelliset yhteistyösopimukset METSO-ohjelman toimeenpääntämiseksi. Valtion talousarvioon sisältyi ensimmäisen kerran määräraha, jolla korvataan metsänhoitoyhdistyksille niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat yhdistysten toimimisesta metsänomistajien apuna METSO-sopimusten aikaansaamiseksi.

Ympäristöministeriön velvoittamana ympäristökeskukset kutsuivat toimialueillaan kokoon yhteistyöryhmät, jossa olivat mukana metsänomistajien liittojen edustajat. Toimintavuonna jokaisen metsänomistajien liiton toimialueella järjestettiin METSO-koulutusta metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöille.

MTK vaikutti siihen, etteivät maa- ja metsätalousministeriön esittämät merkittävät kiristykset metsälakiin toteutuneet. Ainostaan perustuslain vaatimat muutokset metsälakiin toteutetaan. Ministeri Anttila päätti käynnistää laajan metsälakiuudistuksen niin, että metsänomistajilla on entistä paremmat mahdollisuudet toteuttaa omista arvoistaan ja tavoitteistaan lähtevää kestävä metsätaloutta.

MTK esitti, että kestävä metsätalouden rahoituslain prosessin pitkittymisen takia lakia ei ole järkevää saattaa voimaan kaavaillussa muodossa. Metsänomistajien kannalta rahoituslakikonaisuutta pitäisi selkiyttää ja koota esitykset yhdeksi uudeksi kestävä metsätalouden rahoituslaiksi. Marraskuun lopulla eduskunnan ja valtioneuvoston edustajat totesivatkin, että lakimuutosten käsittelyä jatketaan vasta vuoden 2011 eduskuntavaalien jälkeen. Hallituksen toisessa lisätalousarviossa lisättiin puuntuotannon kestävyys turvaamiseen tarkoitettuja määrärahoja 12 miljoonalla eurolla.

MTK oli aktiivisesti mukana PEFC-metsäsertifioinnin standardityöryhmässä, joka hyväksyi keväällä yksimielisesti uudet vaatimukset metsäsertifioinnille. Uusina asioita kriteeristöön on lisätty muun muassa energiapuun korjuuta, metsien monikäyttöä ja ulkomaisen työvoiman käyttöä koskevia vaatimuksia. Myös metsien merkitystä hiilen sidonnassa on korostettu. PEFC-Suomi perusti erillisen viestintäryhmän koordinoimaan viestintää ja markkinointia tavoitteena PEFC:n kysynnän ja tunnettuuden lisääminen.

MTK osallistui maa- ja metsätalousministeriön asettaman ”Metsäkeskusten metsävaratietotyöryhmän” toi-

mintaan. Työryhmän tehtävänä oli laatia selvitys metsätietojen käsittelystä metsäkeskuksissa. MTK katsoi, että metsänomistajalla tulee olla aina suvereeni oikeus päättää itse metsikkötietojensa keruun tarkoituksesta ja käyttötavoista.

Toimintasuunnitelman mukaisesti metsätaloutta koskevassa tutkimustoiminnassa painotettiin metsätalouden kannattavuutta ja puumarkkinoiden tasapainoista toimivuutta, metsäenergiamarkkinoiden toimivuuden parantamista, metsänomistajaorganisaation kehittämistä sekä kansainvälistä vaikuttamista.

Metsänomistajien osallistuminen MTK:n strategiyöhön

Uusittu MTK:n strategia ”Menestystä maalle” hyväksyttiin MTK:n valtuuskunnissa keväällä. Strategian toimeenpano keskittyi erityisesti avaintavoitteiden viemiseen käytäntöön osana järjestön toimintasuunnitelmaa sekä järjestön rakennetyöryhmään. Rakennetyöryhmän tavoitteena on löytää toimiva organisaatoratkaisu jäsenten ja toimintaympäristön muuttuviin tarpeisiin. Molemmista asiakokonaisuuksissa metsälinja on työstänyt asiaa yhteistyössä metsänomistajien liittojen sekä metsänhoitoyhdistysten kanssa. Strategiaa ja sen mukaisia toimia on muun muassa esitelty eri tahojen järjestämällä neuvottelupäivillä sekä kehittämisseminaareissa. Kehittämistyöllä on myös selkeytetty liittymäkohtia maa- ja metsätalousministeriön metsäalan organisaatioiden kehittämishankkeeseen.

Toiminnan kehittämisen lähtökohtana toimivat järjestön strategiat eri toimintasektoreilla (mm. puukauppastrategia, metsäenergiastrategia, metsäviestintästrategia). Kehittämistä on tehty mm. metsänomistajaorganisaation laaturyhmässä, erillisten työryhmien sekä säännöllisesti pidettävillä mo-liittojen neuvottelupäivillä. MTK keräsi metsänhoitoyhdistyksiä ja metsänomistajien liittoja koskevat laatumittaritiedot. MHY-Metsä-Savo valittiin vuoden metsänhoitoyhdistykseksi.

Metsänhoitoyhdistysten palveluiden käytännön kehittämis- ja markkinointityötä tehtiin Silvadata Oy:ssä ja MHYP Oy:ssä, joiden toimintaan osallistuttiin sekä yhtiöiden hallitustasolla että eri työryhmissä.

Luottamus- ja toimihenkilöiden valinnoissa otettiin huomioon tasa-arvo-ohjelman vaatimukset, mutta eri elimissä ei ole vielä saavutettu ohjelman mukaista eri sukupuolten edustusta.

Järjestökoulutuksessa metsäpuolen painopisteenä olivat metsänhoitoyhdistysten uudet valtuustot. Talvella järjestettiin valtakunnalliset MHY-päivät Vantaalla, joihin osallistui noin 150 henkilöä. Yhteistyössä muiden avaintoimijoiden kanssa MTK toteutti ajankohtaista

hallinnosta ja kehittämisestä seminaarisarjan, johon osallistui 160 henkilöä 64 metsänhoitoyhdistyksestä. Metsänomistajien liittojen neuvottelupäivillä pureuduttiin osaamisen kehittämisen toimintamalleihin. Yritysohjauksen erikoisammattitutkintoon tähtäävään valmennukseen osallistui edustajia keskusliitosta, metsänomistajien liitoista ja metsänhoitoyhdistyksistä.

Metsänomistajaliittojen ja metsänhoitoyhdistysten rakenteen ja yhteistyön kehittäminen painottui, järjestön uuden strategian mukaisesti, yhteistyön lisäämiseen viestinnän keinoin sekä osallistamalla koko järjestöä koskevaan rakenneselvitykseen. Metsänhoitoyhdistysten osalta päätettiin yhdestä yhdistymiskokonaisuudesta, jossa Pohjois-Karjalaan päätettiin muodostaa neljästä metsänhoitoyhdistyksestä yksi maakunnan kokoinen metsänhoitoyhdistys.

Metsänomistajien liittojen neuvottelupäivien kehittämistä varten asetettiin työryhmä, joka selvittää mm. osaamis- ja vastuumatriisien hyödyntämistä, uuden tekniikan tarjoamia yhteydenpitomalleja sekä osaamisen kehittämistä.

Metsänhoitoyhdistysten palveluiden käytännön kehittämis- ja markkinointityötä tehtiin Silvadata Oy:ssä ja MHYP Oy:ssä, joiden toimintaan osallistuttiin sekä yhtiöiden hallitustasolla, että eri työryhmissä. Painopisteitä olivat muun muassa metsäsuunnittelupalvelut ja metsäenergian korjuu.

Kansainvälinen metsäedunvalvonta

Toimintavuonna EU:n metsäagendaa hallitsivat laittomat hakkuut. MTK osallistui aktiivisesti Suomen kannan muodostamiseen maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Pohjoismaisen metsänomistajajärjestö NSF:n ja eurooppalaisen metsänomistajajärjestö CEPF:n kautta vaikutettiin puolestaan tiiviisti Euroopan parlamentin valmistelutyöhön koskien laittomia hakkuuta. MTK:n lähtökohtana oli jo olemassa olevien kontrollijärjestelmien hyväksyminen laillisuuden osoittamiseen.

MTK on perinteisesti suhtautunut kielteisesti ajatukseen yhteisestä metsäpolitiikasta, ja metsäasiat on haluttu pitää kansallisen päätäntävällän alaisena. Viime vuosina koettu metsään liittyvän sääntelyn huomattava lisääntyminen EU:ssa yhdistettynä unionin metsäpäättöksenteon koordinaation heikkouteen on johtanut ristiriitaisiin vaatimuksiin metsille ja metsätaloudelle. MTK:n metsäjohtokunta hyväksyi marraskuussa uuden linjan, jonka mukaan EU:n metsäpäättöksenteon parantaminen nähdään tärkeänä ja asiasta on käytävä kunnon keskustelu EU:n metsien suojelua ja seurantaan käsittelevän vihreän kirjan valmistelun yhteydessä.

Samalla MTK lievensi linjaustaan maaseudun kehittämissä politiikan metsätukien suhteen hyväksymällä maaseudun kehittämisrahojen käytön myös metsille. Uuden linjauksen taustalla on halu päästä osallistumaan uuden rahoituskauden tukilinjauksiin ja edistää samalla suomalaisen metsätalouden toimintaedellytyksiä maaseudun kehittämisrahoituksen kautta.

Metsänomistajien kannalta tärkeä kysymys oli metsien roolin – metsien hiilensidontakyvyn ja puun ja puutuotteiden sitoman hiilen – tunnustaminen ilmastomuutoksen torjunnassa. MTK painotti, että hiilinielun laskennan tulee perustua metsien todelliseen hiilinieluun eli perustua metsien kasvun ja käytön erotukseen. Samalla painotettiin puutuotteiden merkitystä hiilensitojana, mitä nykyinen Kioton sopimus ei huomioi lainkaan.

Komission pysyvän metsäkomitean asettama tilapäinen vihreiden julkisten hankintojen työryhmä aloitti työnsä. Tavoitteena on edistää julkisten hankintojen viherryttämistä jäsenvaltioissa sekä yhtenäistää vihreiden julkisten hankintojen menettelytapoja ja kriteerejä EU:ssa. Työryhmän tavoitteena on pohtia näitä haasteita puun ja puutuotteiden osalta. MTK:lla on työryhmässä edustus.

MTK:n aktiivinen yhteistyö kansainvälisen perhemetsänomistajien liiton (IFFA) kanssa vahvistui edelleen, kun MTK:n edustaja valittiin IFFA:n puheenjohtajaksi.

Yhteismetsät

Yhteismetsät voivat järjestäytyä MTK:n edunvalvonnan piiriin liittymällä alueensa metsänomistajien liiton jäseneksi. Alueellisten metsänomistajaliittojen jäsenenä oli vuoden lopussa 56 yhteismetsää ja jäsenyhteismetsien yhteenlaskettu hakkuusuunnite oli 443 564 m³.

Yhteismetsien ja MTK:n välisen jäsenyys sopimuksen mukaan yhteismetsillä on oikeus saada MTK:n metsävaltuuskuntaan 1–2 asiantuntijajäsentä yhteismetsien järjestäytymisasteen mukaan. MTK:n metsävaltuuskunnassa olivat yhteismetsien edustajina asiantuntijajäsenenä Eteläisen-Suomen Yhteismetsät ry:n sihteeri Olli Mäkipää sekä Pohjoisen-Suomen Yhteismetsät ry:stä Kuusamon yhteismetsän puheenjohtaja Olavi Jäkäläniemi.

Metsänhoitoyhdistykset

	1953	1973	1980	1990	2000	2007	2008	2009
Metsänhoitomaksua maksavien metsänomistajien lukumäärä	298 000	277 233	281 776	292 908	299 000	316 099	315 302	314 217
Metsänhoitoyhdistyksiä	371	385	377	370	214	151	136	113
Metsätoimihenkilöitä	543	840	1 147	1 236	922	921	928	907
Toimistohenkilöitä	-	-	259	327	235	161	163	156

MTK oli mukana PEFC-metsäsertifiointin standardityöryhmässä. PEFC-metsäsertifiointin kriteeristöön lisättiin keväällä muun muassa energiapuun korjuuta, metsien monikäyttöä ja ulkomaisen työvoiman käyttöä koskevia vaatimuksia.

Yhteismetsien korkean järjestäytymisasteen johdosta myös vuonna 2010 metsävaltuuskunnassa tulee olemaan kaksi yhteismetsien edustajaa. Lisäksi yhteismetsillä on ollut mahdollisuus saada vähintään yksi edustaja metsänomistajien liittojen hallitukseen ainakin Etelä-Suomen, Keski-Pohjanmaan, Länsi-Suomen ja Pohjois-Suomen metsänomistajien liittojen alueilla.

MTK:n ja yhteismetsien välisenä yhteistyöelimenä toimii yhteismetsätyöryhmä. MTK sekä yhteismetsät vaikuttivat moniin yhteismetsien edunvalvontaan liittyviin asioihin. Edunvalvonta käsitti mm. yksittäisten yhteismetsäjäsenten neuvontaa ja asioiden hoitoa sekä yhteismetsien verotukseen ja muuhun lainsäädäntöön liittyviä asioita.

EUROOPAN UNIONIN POLITIIKKA JA EUROOPPALAINEN YHTEISTYÖ

Avaintehdävät

- 1 Energia- ja ilmastoasioiden yhteydet maaseutuelinkeinoihin
- 2 Koko Suomen pysyminen LFA-alueena
- 3 EU:n strategia Itämeren alueelle
- 4 Suhteiden luominen uuteen Euroopan parlamenttiin ja komissioon

Energia- ja ilmastoasioiden yhteydet maaseutuelinkeinoihin

MTK valvoi jäsenistönsä etua EU-tason energia- ja ilmastoasioissa suurelta osalta maataloustuottajien EU-tason järjestön Copan ja maatalousosuuskuntien järjestön Cogecan kautta. Ilman MTK:n valvutun toimintaa metsien huomioiminen olisi hyvin useasti jäänyt näiden järjestöjen kannanotoista pois. Metsäenergian ja metsien vaikutus saatiin mukaan Copa-Cogecan kantoihin MTK:n metsälinjan avustuksella.

Ilmastonmuutoksen torjunta ja uusiutuva energia sekä maa- ja metsätalouden merkitys tulivat esille järjestöjen kannoissa useasti. Copa-Cogeca jäsenjärjestöineen valmisteli Kööpenhaminan ilmastokokouksen alla kantoja ja tietopaketteja. Ilmastonmuutoksen torjunta esiintyi myös eri tahojen puheissa, jotka käsitelivät EU:n maatalouspolitiikkaa vuoden 2013 jälkeen. Työ jatkuu myös tulevina vuosina.

Koko Suomen pysyminen LFA-alueena

Euroopan komissio julkisti tiedonannon LFA-alueiden uudelleenmäärittelystä huhtikuussa. Komissio ehdotti kahdeksaa ilmastoon, maaperään ja peltojen kaltevuuteen liittyvää kriteeriä, joilla korvattaisiin nykyisin käytössä olevat yli 100 kriteeriä. Niistä kylmä ilmasto, joka määritetään kasvukauden ja tehoisan lämpötilasumman perusteella, on hyvin Suomen olosuhteisiin liittyvä kriteeri. Suomen viranomaisten ja MTK:n yhdensuuntainen ja pitkäaikainen toiminta tuotti tulosta.

Uudelleenmäärittely koskee muita kuin vuoristoalueita ja erityis-LFA-alueita, mikä Suomessa tarkoittaa karkeasti ottaen Tampereelta etelään olevia alueita lukuun ottamatta rannikkoa. Määrittely jäi kesken, sillä jäsenmaiden piti toimittaa komissiolle vuoden 2010 tammikuun loppuun mennessä kartat, jotka kuvaavat, mitkä alueet olisivat LFA-tukikelpoisia komission ehdottamien kriteerien perusteella.

Koko Suomi on kuulunut luonnonhaittakorvauksen piiriin vuodesta 1999 lähtien. On välttämätöntä, että koko Suomi kuuluu jatkossakin LFA:n piiriin. Asian käsittely jatkuu. Ensimmäinen askel eli komission tiedonanto oli kuitenkin Suomelle myönteinen. Uusi LFA-alueääritys tulee voimaan vuodesta 2014 alkaen. Ajoitus on sama kuin koko EU:n maatalouspolitiikan uudistuksella, joten LFA-tukeen voi tulla muitakin muutoksia.

EU:n strategia Itämeren alueelle

Euroopan komission aluepolitiikan pääosasto julkisti ehdotuksensa EU:n strategiaksi Itämeren alueelle kesäkuussa. MTK ja muut Itämeren alueen tuottaja- ja osuuskuntajärjestöt olivat tätä ennen jo useaan kertaan yhteydessä komissioon strategian tiimoilta. Eurooppa-neuvosto hyväksyi strategian lokakuussa.

Strategiassa on neljä pääaluetta Itämeren alueelle: Alueen pitää olla ympäristöltään kestävä, taloudeltaan hyvinvoiva, helposti lähestyttävä ja houkutteleva sekä turvallinen. Tällainen kokonaisvaltainen lähestymistapa oli tuottajajärjestöjen mielestä hyvä.

Alueen tuottajajärjestöt valmistelivat strategian toimitasuunnitelmaan lippulaivahankkeen Baltic DEALin, joka on viljelijöiden neuvontaa ravinteiden tehokkaan käytön edistämiseksi. Strategia esiteltiin komissiolle vuoden lopulla. Komissio ei kuitenkaan löytänyt hankkeelle rahoitusta ja rahoitusta haetaan edelleen vuonna 2010.

Toinen maatiloja lähellä oleva Itämeren alueen hanke on lannankäsittelyn teknologian kehittäminen, jossa on mukana MTT:n teknologia- ja ympäristötutkimus. Alueen metsätalouteen liittyvä kestävä puunkäytön edistämishanke ja maaseutuyrittäjyyteen kestävä maaseudun kehittämishanke. Tuottajajärjestöjen yh-

teistyön ansiosta maaseudun asiat ovat vahvasti mukana EU:n Itämeren alueen strategiassa.

Suhteiden luominen uuteen Euroopan parlamenttiin ja komissioon

Euroopan parlamentin vaalit pidettiin kesäkuussa. MTK loi suhteet uusiin suomalaisiin EU-kansanedustajiin ja heidän avustajiinsa sekä parlamentin maatalousvaliokunnan jäseniin.

Uusien Euroopan komission jäsenten piti aloittaa toimikautensa lokakuussa. Parlamentti pitkitti komission puheenjohtajan José Manuel Barroson valintaa syksyyn. Barroso puolestaan ei voinut esittää komission jäseniä ennen kuin Lissabonin sopimus tuli voimaan joulukuun alussa. Komission jäsen ehdokkaat olivat tiedossa joulukuussa, mutta parlamentin valiokunnat kuulivat ehdokkaita vasta tammikuussa. Komission jäsen ehdokkaiden kuuleminen siirtyi tammikuulle 2010, joten uusiin komissaareihin ja heidän toimistojensa asiantuntijoihin tutustuminen siirtyi samalle vuodelle.

Brysselin toimiston toiminta

MTK:lla, SLC:llä ja Pellervo-Seuralla on ollut yhteinen toimisto Brysselissä vuodesta 1991. Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan unionissa.

Brysselin edunvalvontaa tehtiin yhteistyössä keskusliiton luottamus- ja toimihenkilöiden kanssa. Toimintavuonna merkittävimpiä Brysselin toimiston edunvalvontaan liittyviä asioita oli ennakkovaikuttaminen EU:n yhteisen maatalouspolitiikkaan vuoden 2013 jälkeen, jotta maatalouden harjoittamisen edellytykset säilytetään kaikilla unionin alueilla myös jatkossa. Toinen tärkeä vaikuttamisen kohde oli luonnonhaitta korvausalueiden kriteerien uudelleenmäärittäminen. Huhtikuussa komissio antoi tiedonannon, jonka mukaan lyhyt kasvukausi ja alhainen tehoisan lämpötilan summa ovat yksi peruste luonnonhaitalle.

Syksyn aikana aloitettiin määrätietoinen yhteydenpito Euroopan parlamentin maatalousvaikuttajien kanssa. Joulukuussa voimaan tullut Lissabonin sopimus merkitsee, että parlamentti päättää maatalouspolitiikasta yhdessä neuvoston eli jäsenmaiden maatalousministerien kanssa. Tilanne on uusi, sillä aiemmin parlamentti saattoi vain tehdä lausunnon maatalouden lakiesityksistä, mutta neuvoston ei tarvinnut noudattaa parlamentin kantaa. Jatkossa päätöksiä ei synny ilman parlamentin hyväksyntää. MTK:n edunvalvonnan kannalta tilanne on haasteellinen, sillä maatalousvaliokunnassa ei ole yhtään suomalaista jäsentä.

Ympäristöön liittyvissä asioissa toimiston edustajat tapasivat MTK:n ympäristöjohtajan kanssa komission ja parlamentin edustajia useasti mm. Itämeriasioissa.

Toimistolla oli lyhyillä komennuksilla MTK:n liittojen edustajia Keski-Pohjanmaalta ja Varsinais-Suomesta. Brysselin toimistossa vieraili useita ryhmiä. Toimiston työntekijät pitivät alustuksia ja ajankohtaiskatsauksia myös muille Brysselissä vieraileville ryhmille.

Toiminta EU:n tuottajajärjestö COPA:ssa

MTK osallistui aktiivisesti EU:n tuottajajärjestön Copan toimintaan. Järjestön päättävä elin on johtokunta, jossa MTK:ta edusti pääsääntöisesti MTK:n puheenjohtaja, Hornborg huhtikuuhun asti, jonka jälkeen Marttila jatkoi. Johtokunta kokoontui viisi kertaa.

Johtokunnan kokouksia valmisteli kuukausittain kokoontuva politiikan koordinaatiokomitea (POCC), jonka kokouksiin Brysselin toimisto osallistui.

Merkittävin osa Copan toiminnasta tapahtui Copa-Cogecan yhteisissä työryhmissä. Pääsääntöisesti edustajat tuotekohtaisiin tai niin sanottuihin horisontaalisiin työryhmiin tulivat kotimaasta, mutta usein myös Brysselin toimisto osallistui työryhmien työhön. Copa-Cogecan työryhmien kokoukset pidetään yleensä komission neuvoo-antavien työryhmien kokousten yhteydessä, jolloin edustajat voivat osallistua molempiin kokouksiin. Myös Brysselin toimisto osallistui komission neuvoo-antavien työryhmien kokouksiin.

Maidon tuottajahinnat jatkoivat alenemistaan kaikkialla Euroopassa. Komissio aloitti voin ja maitojauheen interventio-ostot vasta maaliskuussa. Tuottajilla oli lukuisia protesteja ja kesäkuussa Copa-Cogeca järjesti Luxemburgissa mielenosoituksen, jossa MTK:n edustus oli mukana. Mielenosoituksessa vaadittiin maataloudelle elvytysuunnitelmaa. Mielenosoitukseen osallistui tuhansia viljelijöitä ja satoja traktoreita.

Tuottajien, maatalousministerien ja Euroopan parlamentin painostuksen jälkeen komissio julkisti maitoraportin heinäkuussa. Siinä komissio ehdotti mm. jatkoa interventio-ostoille ja vientituen käytölle sekä antoi mahdollisuuden maksaa tilapäisesti kansallista tukea 15 000 euroa kolmen vuoden jaksolla tilaa kohti. Myöhemmin syksyllä maitosektorille annettiin 300 miljoonaa euroa kriisin lieventämiseen. Lisäksi asetettiin komission maatalouspääosaston pääjohtajan vetämä maidon korkean tason työryhmä, johon tuli kaksi edustajaa jokaisesta jäsenmaasta. Työryhmän määräaika päättyi kesäkuussa 2010.

Copa-Cogecan työryhmät olivat huolissaan myös si-

katalouden ja viljasektorin markkinatilanteesta. Työryhmien edustajat ottivat asiat esille komission neuvonantavissa työryhmissä. Copa-Cogeca teki kummastakin aiheesta myös tiedotteen.

Keväällä elintarvikeketjun eurooppalaiset toimijat perustivat elintarvikeketjun kestävyyskriteereitä valmistelevan pyöreä pöydän työryhmän. Työhön osallistuu Copa-Cogecan lisäksi mm. Euroopan elintarviketeollisuus, lannoiteteollisuus, maatalouskauppa, elintarvikepakkausten valmistajat, kuljetusala, jätesektori, kuluttajat ja ympäristöjärjestöt. Tarkoituksena elintarvikeketjulla on yhdessä Euroopan komission kanssa määrittää, mitä kestävyys tarkoittaa ja miten siitä kommunikoidaan kuluttajille. Työ jatkuu vuoteen 2011. MTK:n ympäristöjohtaja on Copa-Cogecan edustajana pyöreä pöydän alatyöryhmässä.

Keväällä Copa-Cogecassa valmisteltiin jäsenjärjestöjen ohjauksessa esite siitä, mitä hyvää EU:n yhteisellä maatalouspolitiikalla saadaan aikaan. Esitettä jaettiin mm. Euroopan parlamentin vanhoille ja uusille jäsenille. Myös keskustelu EU:n maatalouspolitiikasta vuoden 2013 jälkeen alkoi.

Komissio valmisteli ehdotusta uudeksi eläinkuljetus-

asetukseksi. Brysselin toimisto ja Copa-Cogeca toivat yhteistyössä esille, että uusien säännösten tekeminen ei ole järkevää, kun mahdolliset ongelmat aiheutuvat siitä, ettei nykyisiä säännöksiä noudateta kaikissa jäsenmaissa.

Copa-Cogeca teki ehdotuksia EU:n oman valkuaistuoannon kehittämisestä sekä liha-luujauhon käyttöön otosta sika- ja siipikarjalla. Valkuaisen saatavuuden parantamiseksi EU:n tulisi myös luopua nollatoleransista GM-ainekseen liittyen, sillä tuontivalkuisen saatavuus vaikeutuu ja hinta nousee. Ongelma tulee siitä, että muualla maailmassa jo hyväksytyt lajikkeita viljellään, mutta niitä ei ole hyväksytty EU:ssa. Jos hyvin pienikin määrä tällaista GM-ainesta sekoittuu rehuun, on koko laivalasti palautettava.

Joulukuussa Copa-Cogeca ilmaisi syvän huolensa viljelijöiden taloudesta. EU:n tilastokeskuksen Eurostatin mukaan maanviljelijöiden tulot alenivat keskimäärin yli 12 %:lla. Todellisuudessa viljelijöiden yrittäjätulo aleni tätä enemmän. Brittiläviljelijöiden tulot nousivat Eurostatin mukaan 15 %:lla punnan heikkenemisen takia. Eurostatin mukaan Suomen viljelijöiden tulokehitys oli pari prosenttia plussalla. MTT taloustutkimuksen mukaan yrittäjätulo aleni entisestään.

Kesäkuussa Copa-Cogeca järjesti Luxemburgissa mielenosoituksen, jossa MTK:n edustus oli mukana. Mielenosoituksessa vaadittiin maataloudelle elvytysuunnitelmaa. Mielenosoitukseen osallistui tuhansia viljelijöitä ja satoja traktoreita.

Toiminta EU:n nuorten viljelijöiden järjestö Cejassa

Ceja on Euroopan Unionin jäsenmaiden nuorten viljelijöiden järjestö. Cejan tehtävänä on valvoa nuorten maatilayrittäjien etua EU:n päätöksenteossa ja edistää toimia, joilla nuoria kannustetaan ryhtymään maatilayrittäjiksi. Jäsenjärjestöt ovat mukana Cejan toiminnassa osallistumalla kokouksiin, työryhmiin ja seminaareihin sekä edustamalla Cejaa komission neuvoo-antavissa komiteoissa. Vuonna 2009 Cejaan kuului 26 jäsenjärjestöä ja yksi tarkkailijajäsen yhteensä 21:stä EU:n jäsenmaasta. Yleiskokouksessa Suomea edusti Jukka Ojantakanen.

Vuoden aikana Cejan työryhmien toiminta oli aktiivista. Lausuntoja tehtiin useita. Ceja aloitti kaksi vuotta kestävä viestintähankkeen, johon liittyen järjestö järjesti muun muassa syksyllä koulutuksen Belgiassa. Koulutuksen aiheena oli viestintä ja lobbaus. Marraskuussa Agritechnica-messujen yhteydessä Saksassa järjestettiin nuorten viljelijöiden seminaari ja iltajuhla. Tilaisuuksissa Suomea edusti Tommi Lunttila.

Maaseudun kehittämisen neuvoo-antavassa komiteassa Cejaa edusti Kati Partanen. Tommi Lunttila oli Cejan varaedustajana viljojen, öljykasvien ja proteiinien neuvoo-antavassa komiteassa.

Viljelijöiden maailmanjärjestö IFAP

Maanviljelijöiden maailmanjärjestö IFAP järjesti toukokuussa maatalous- ja ilmastonmuutos -seminaarin. Seminaari oli osa viljelijöiden valmistautumista Kööpenhaminassa joulukuussa järjestettyyn ilmastokokoukseen. IFAP muistutti, että viljelijät tarvitsevat positiivisia kannustimia ilmastonmuutoksen torjuntaan ja siihen sopeutumiseen. IFAP oli aktiivisesti paikalla myös Kööpenhaminan ilmastokokouksessa.

Syyskuun lopulla IFAPilla oli Geneven WTO-foorumissa tilaisuus, jossa pohdittiin, miten WTO:n sääntöjä tulisi muuttaa, jotta maailman ruokaturvan tavoitteet voitaisiin saavuttaa. Aliravittujen määrä on lisääntynyt miljardiin. Viljelijät tarvitsevat investointeja paikalliseen tuotantoon.

IFAPin johtokunta käsitteli valmistelussa olevia kantaluonnoksia IFAPin visiosta maailman maataloudesta vuonna 2050, riskinhallinnasta, vedestä ja maatalouden työllisyydestä. Lopulliset kannat on tarkoitus hyväksyä IFAPin maailmankongressissa Algeriassa vuonna 2010.

IFAPin useita vuosia pitkälti hankerahoituksella toiminut alueellinen työ Afrikassa, Aasiassa, latinalaisessa Amerikassa ja Välimeren alueella uhkasi loppua vuonna 2010 hankerahan loppumisen myötä. Rahoitusta yritettiin järjestää.

IFAPin nuorten viljelijöiden puheenjohtajana jatkoi Kati Partanen MTK:sta ja osuustoimintatyöryhmän puheenjohtajana jatkoi Marcus H. Borgström Pellervo-Seurasta.

Toiminta kehityshankeorganisaatio AgriCordissa

MTK on ollut kehitysmaiden tuottajajärjestöjä vahvistavan AgriCordin toiminnassa mukana vuodesta 2007 lähtien. AgriCord on kehityshankkeita tekevien, viljelijäjärjestöjä lähellä olevien organisaatioiden verkosto.

Suomen ulkoministeriö tukee AgriCordin ohjelmaa ja MTK osallistuu AgriCordin hallitustyöhön.

AgriCordin toimistossa Belgiassa työskentelee suomalainen KTM Pekka Jämsén, jonka tehtäviin kuuluu mm. AgriCord-verkoston hankkeiden arvioinnin suunnittelu sekä yhteydenpito Suomeen. AgriCordin

ohjelmassa toteutettiin toimintavuonna 216 kehityshanketta Afrikassa, Aasiassa ja latinalaisessa Amerikassa. Hankkeet kattoivat 153 viljelijäjärjestöä ja 1,4 miljoonaa jäsentä.

Toimintavuonna toteutettiin kahdeksaa Suomen rahoittamaa hanketta:

- 1 Tulonhankinnan monipuolistaminen ja ruokaturvan parantaminen – Uganda
- 2 Köyhille naisille suunnattu mikrorahoitus – Nepal
- 3 Kahviusuuskuntien hallinnon ja tilinpidon kehittäminen – Kenia
- 4 Ruokaturvan parantaminen – Benin, Burkina Faso, Guinea, Mali, Niger ja Senegal
- 5 Himalajan teen viljelyn ja laadun kehittäminen – Nepal
- 6 Luomukahvin viljelyn ja laadun kehittäminen – Etiopia
- 7 Kalankasvatuksen ympäristö- ja laatu-tietoisuuden parantaminen – Vietnam
- 8 Luomuteen viljelyn ja laadun parantaminen – Vietnam

Näiden lisäksi valmistuivat selvitykset metsänhoitoyhdistyshankkeiden aloittamisesta Etiopiassa ja Vietnaminissa sekä viljelijätuen kehittämisestä Sambiassa. Vuoden 2010 aikana on tavoitteena lisätä hankkeiden lukumäärä kahteenkymmeneen.

.....
*”Ilman MTK:n
valveutunutta toimintaa
metsien huomioiminen
olisi hyvin useasti
jäänyt Copa-Cogecan
kannanotoista pois.”*
.....

JÄRJESTÖTOIMINTA

Avaintehtävät

- 1 Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö, yhdistysten ja MO-liittojen jäsenhankinnan tukeminen
- 2 Jäsentiedotuksen tehostaminen
- 3 Naisten toiminta / Naisten aktivoiminen järjestön toimintaan
- 4 Maaseutunuorten toiminta / Nuorten aktivoiminen järjestön toimintaan

Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö, jäsenhankinnan tukeminen

Järjestö toteutti jäsenyytystutkimuksen yhteistyössä Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n kanssa. Tutkimuksen mukaan edunvalvontaan ja jäsenpalveluihin on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. MTK:n asiantuntemusta arvostetaan ja jäsenkunta on varsin uskollista järjestölleen.

Turun liittokokouksen linjausten pohjalta, alueellisten yhteistyöryhmien toimintaa on pyritty aktivoimaan. Parhaiten asia on edennyt eteläisen Suomen alueella.

Järjestön edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden työnjako – jäsenpalvelulupaus – on ollut järjestön käytössä vuoden. MTK:n palvelulupaukset on koottu jäsenpalvelutyöryhmän työn perusteella muistioon "MTK:n palvelulupaukset – toteuttajan käsikirja". Tämä käsikirja julkaistiin MTK:n jäsen sivuilla Repussa. Asiaa on pidetty esillä myös järjestön toimihenkilöpäivillä sekä yhdistysten puheenjohtaja- ja sihteeripäivillä.

Uuden jäsenrekisteriohjelmiston teknillisten määrittelyjen projekti toteutettiin yhteistyössä Maatalouden Laskentakokeskuksen kanssa. Varsinainen uuden jäsenrekisterijärjestelmän rakentaminen aloitettiin yhteistyössä YAP Solutions Oy:n kanssa.

Uusia jäseniä järjestöön hankittiin aktiivisella esiintymisellä ja osallistumisella niin metsänomistajille kuin maatalouden harjoittajille ja maaseutuyrittäjille suunnattuihin tapahtumiin. Jäsenhankinnassa hyödynnettiin Viestilehtien ja muiden lehtien mainostilaa.

Jäsentiedotuksen tehostaminen

Keskeisinä työkaluina jäsentiedotuksessa käytettiin MTK-Viestiä, internetsivuja ja uutiskirjettä.

MTK-Viestiä tiedonvälityskanavana kehitettiin uudistamalla lehden ulkoasu. Vuoden aikana tehtiin kaksi kaikkiiin jäsentalouksiin menevää numeroa (nrot 2 ja 7). Ensimmäinen niistä käsitteli jäsenetuja ja MTK:n saavutuksia vuonna 2009. Syksyn jäsennumerossa käsiteltiin nuorten asioita. Ilmoitushankintaa laajennettiin ja tehostettiin mm. tekemällä uusia jäsenetuja koskevia yhteistyösopimuksia.

Internetsivuilla kerrottiin mm. jäseneduista ja jäseneksi liittymisestä. Yhdessä viestinnän kanssa innostettiin yhdistyksiä internetsivujen päivittämiseen ja tekoon. Viestintä kokosi sähköisiä uutiskirjeitä, joissa kerrottiin muiden ajankohtaisten asioiden lisäksi myös järjestöasioista.

Naisten aktivoiminen järjestön toimintaan

Maaseudun naisten päivän tapahtumana järjestettiin Jyväskylässä Vaikuttajanaiseksi voimaantuminen -seminaari. Seminaarin aiheet käsittelivät naisten vahvuutta järjestötyössä, naisten vallankäyttöä, naispäättäjäksi valmentautumista, viestintää sekä mielen vaikutusta päivittäisessä työssä onnistumiseen. Seminaari toteutettiin yhteistyössä Maa- ja kotitalousnaisten kanssa.

Naistyöryhmä ja metsänomistajanaisten jaos suunnittelivat strategian mukaista toimintaansa Kettulassa järjestetyssä suunnittelukokouksessa.

Naistyöryhmän edustajat Ilona Alhoniemi ja Eine Rosenberg-Riihimäki osallistuivat Copan:n naisten

MTK-Viestin lehden ulkoasu uusittiin, jonka yhteydessä lehti sai uuden logon.

komitean seminaariin Brysselissä. Ilona Alhoniemi edusti MTK:n naistyöryhmää Copan naisten komitean kokouksissa ja hänet valittiin Copan naisten komitean hallituksen jäseneksi vuosille 2010- 2011. Naistyöryhmän jäsenet osallistuivat myös NBC:n kongressiin Islannissa.

Metsänomistajanaisten jaoston Heli Rissanen osallistui kansainväliseen metsänomistajanaisten kongressiin Ruotsissa. Jaoston jäsenet olivat mukana Pohjois-Suomen metsänomistajaliiton järjestämällä naisten metsäpäivillä Kajaanissa, joiden aiheina olivat vakuutus- ja rahoituskysymykset, sukupolvenvaihdosasiat, lainopilliset omistus- ja perintöasiat sekä metsähoitoyhdistysten palvelut ja toiminta.

Nuorten aktivoiminen järjestön toimintaan

Helmikuun alussa agrologi Ville Hirvonen Rääkkylästä valittiin vuoden nuoreksi metsänomistajaksi. Kevätparlamentti kokoontui helmikuussa Espoossa. Kevätparlamenttiin osallistuivat liittojen maaseutunuorten valiokuntien puheenjohtajat ja sihteerit.

Keväällä jatkui maaseutunuorten vaikuttajavalmennus. Elo-syyskuun vaihteessa maaseutunuoret edustivat MTK:ta Lähiruokaviestissä, joka poljettiin viikon aikana Muhokselta Helsinkiin. Lokakuun lopussa valittiin vuoden nuoreksi maaseutuyrittäjäksi Makuliha Oy:n yrittäjä Riikka Ali-Lekkala-Toivo Tammelasta. Vuoden nuori maaseutuyrittäjä on nuorkauppakamarin järjestämä kilpailu, jonka yhteistyökumppanina MTK toimii ja valintaraadissa on maaseutunuorten edustaja.

Ville Hirvonen Rääkkylästä valittiin vuoden nuoreksi metsänomistajaksi.

Marraskuussa maaseutunuoret kokoontuivat syysparlamenttiin Poriin. Syysparlamentissa nuoret valitsivat ehdokkaansa MTK:n johtokuntaan. Marraskuun lopussa järjestettiin maaseutunuorten seminaariristeily. Joulun alla teiden varsille sytytettiin perinteiset joulutulet.

Maaseutunuorten toimintaa esiteltiin järjestökoulutuksen järjestämissä ammattikorkeakouluseminaareissa. Nuoret näkyivät myös MTK-Viestissä, kun sen syksyn jäsennumerossa käsiteltiin nuorten asioita. Lisäksi Maaseudun Tulevaisuus esitteli sivuillaan vuoden nuori maaseutuyrittäjä -kilpailun alueelliset voittajat.

MTK:n maaseutunuorten valiokunnan säännöt uudistettiin. Uusien sääntöjen mukaan valiokuntaan kuuluu myös metsänomistajien liittojen edustaja.

Uusia jäseniä järjestöön hankittiin aktiivisella esiintymisellä ja osallistumisella niin metsänomistajille kuin maatalouden harjoittajille ja maaseutuyrittäjille suunnattuihin tapahtumiin, kuten Farmari-maatalousnäyttelyyn.

VIESTINTÄ JA JÄRJESTÖKOULUTUS

Viestinnän avaintehtävät

- 1 Järjestön ulkoisen ja sisäisen viestinnän suunnittelu, organisointi ja toteutus
- 2 Järjestön julkikuvan kirkastaminen ja sen systemaattinen hallinta
- 3 Verkkopalvelut uudistetaan osana strategia-työtä
- 4 MTK valiokuntien ja jaostojen työn kehittäminen
- 5 Kohdennetun maaseutuyrittäjyyskoulutuksen aloittaminen
- 6 Metsäsektorin koulutussuunnittelun ja toteutuksen tehostaminen

Järjestön ulkoisen ja sisäisen viestinnän suunnittelu, organisointi ja toteutus

MTK:n viestintäopas uudistettiin.

Sosiaalisen median mahdollisuuksia ja kanavia selviteltiin alkuvuonna Kotimainen ruoka tuo leivän moneen pöytään -kampanjan yhteydessä ja loppuvuodesta aloitettiin sosiaalisen median hyödyntämisen suunnittelu laajemminkin koko organisaatiossa.

Arjen pieniä ja suuria ympäristötekoja ryhdyttiin esittelemään mtk.fi -sivuilla Kuukauden ympäristöteko -sarjassa.

Suomalaisen ruoan -kampanja toteutettiin kolmessa aallossa: Keväällä kampanjoitiin kotimaisen ruoan ja työn puolesta. Kohteena olivat kaupat ja keskusliikkeet sekä kuntien ruokahankinnoista vastaavat. Kampanja toteutettiin yhdessä liittojen ja yhdistysten kanssa.

Kesällä kampanja kohdistettiin kuluttajiin teemalla ”Valitse kesän kuuma kotimainen”. Liitot olivat mukana kampanjoinnissa netin kautta. Kampanjalle tehtiin omat nettisivut ja esite sekä järjestettiin nettikisa.

Syksyllä ruokakampanjaa jatkettiin teemalla ”Kotimainen ruoka tuo leivän moneen pöytään”. Kampanjoita tukivat banderollit, joulukortti, omat kampanjasivut, internet-kisat sekä uutisvideo. Liitot ja yhdistykset oli-

vat vahvasti mukana kampanjassa. Heidän panoksensa kampanjassa oli valtaisa: Teiden varsille viritettiin 300 banderollia sekä suuri osa 100 000 joulukortista postitettiin.

Maataloutta tehtiin kaupunkilaisille tutuksi järjestämällä Euroopan maatalous -valokuvanäyttely Helsinkiin. Näyttelylle laadittiin omat internet-sivut sekä oheismateriaalia. Avajaisten ja näyttelyn aikana kuluttajille jaettiin flyereita, maatalousaiheisia postikortteja ja ruokaesitteitä ”Kesän kuuma kotimainen”.

Kuluttajaviestintää jatkettiin syksyn Lähiruokaviestillä, joka huipentui Yrittäjän Päivän tilaisuuteen Narinkkatorille. Tilaisuudessa esittäytyivät myös lähiseudun maaseutuyrittäjät.

Maataloutta ja suomalaista ruokaa tehtiin kuluttajalle tutuksi myös muissa näyttelyissä. Farmari maatalousnäyttelyssä MTK:n osastolla julkkiskokit kokkasivat parastaan kotimaisista raaka-aineista. Maataloutta, metsää ja maaseutuyrittäjyyttä esiteltiin nelipäiväisessä KoneAgrian näyttelyssä. Onnenpyöräpalkintona oli muun muassa tuoretta, suomalaista leipää.

Yhdessä TEHO-hankkeen kanssa koottiin Puhtaamman Itämeren puolesta! -valokuvanäyttely ja esite, jotka kertovat maatalouden harjoittajien tekemästä vapaaehtoisesta vesiensuojelutyöstä.

Yhdessä WWF:n viestinnän kanssa lanseerattiin Itämeren ympäristöstävällisin viljelijä -kilpailu, jonka voittaja – suomalainen Vapolan tila – sai runsaasti positiivista julkisuutta.

Metsänomistajaorganisaation viestintää yhdenmukaisesti laatomalla yhteinen viestintäsuunnitelma ja keskustelemalla viestinnän kehittämisestä perustetun metsänhoitoyhdistysten viestijäverkoston kesken. Suunnitelman mukaisesti tiedotettiin puumarkkina-asioista, METSO-ohjelmasta sekä muista metsänomistajia kiinnostavista ajankoh-

Vapolan tila voitti Itämeren ympäristöstävällisin -kilpailun.

taisista aiheista monia eri viestintäkanavia käyttäen. Metsäasioista kerrottiin myös messuilla ja muissa tapahtumissa. Vuoden nuori metsänomistaja sekä MTK:n kummisuunnistajat edustivat tyylikkäästi ja toivat omaa näkökulmaansa metsätalousasioihin.

Keväällä järjestö kampanjoi äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi EU-vaaleissa. Kampanjaa tukemaan perustettiin omat EU-vaalisivut. Sivuilla kerrottiin EU-parlamentin roolista, esiteltiin MTK:n tavoitteet ja ehdokkaana olleet jäsenet.

Järjestön julkikuvan kirkastaminen ja sen systemaattinen hallinta

Strategiaviestinnän kehittäminen alkoi kiteyttämällä MTK:n päämäärät ja niihin liittyvät tavoitteet kahteen sanaan: Menestystä maalle.

MTK:n strategiadokumentti editoitiin ja tiivistettiin internettiin parikymmenvuiseksi esittelyksi, joka toimii myös oppimateriaalina. Esitystilanteita varten valmistettiin diasarja. Seuraavana on vuorossa kertoa tuo-

reella tavalla MTK:n ja suomalaisen maaseudun tarina historiasta nykyisyyden kautta tulevaisuuteen.

Metsäviestinnän painopisteenä oli puumarkkinaviestintä. Vaihteleva ja surkeneva puumarkkinatilanne sekä toimijoiden ristiriitaiset viestit aiheuttivat tarvetta aktiiviselle vuoropuhelulle niin keskinäisviestinnässä kuin julkisuudessaakin. Myös metsätalouden edistämisenorganisaatioiden kehittämishanke loi painetta tehostettuun viestintään. Näitä tarpeita varten aloitettiin myös säännölliset metsäalan toimittajatapaamiset keskusliitossa. Viestinnällä edistettiin myös kotimaisen sahatavaran käyttöä ja puurakentamista mm. teetäällä uutisvideo sekä lehtiartikkeleita.

Maatalouden ja maaseutuyrittäjyyden viestinnän painopisteenä oli erityisesti kotimainen ruoka ja maaseutu. Keskusliiton, liittojen ja yhdistysten yhteinen ruokakampanja mahdollisti viestintäkäytäntöjen kehittämisen ja yhteisen teksti- ja kuvamateriaalin käyttämisen mm. netissä. Yhteiset, visuaaliselta ilmeeltään samanlaiset materiaalit loivat positiivista, yhtenäistä kuvaa järjestöstä.

Vuoden aikana tehtiin jälleen esitteitä moneen eri tarkoitukseen.

Verkkopalvelut uudistetaan osana strategiatyötä

Järjestömme kertoo tavoitteistaan, tekemisistään ja saavutuksistaan mtk.fi-sivuilla ja jäsenverkko Repussa. Ne yhdessä muodostavat MTK:n laajan, yli 16 000 sivun verkkopalvelun, jossa ovat myös maataloustuottajien liittojen ja yhdistysten sivut. Koko verkkopalvelulla on yhtenäinen ilme ja perusrakenne ja sitä päivitetään Navigo-julkaisujärjestelmällä.

MTK:n sähköinen uutiskirje jäsenille ja tilaajille otettiin käyttöön. Mtk.fi:n kampanjasivuja hyödynnettiin suomalaisen ruoan ja EU-vaalien kampanjoissa.

Verkko muuttaa viestintää ja toimintaa. Miten kutoa verkko osaksi "oikeaa" toimintaa – toiminnan, viestinnän, koulutuksen ja yhteydenpidon strategiseksi välineeksi – on meille edelleen haaste.

Vuorovaikutus on verkkopalveluiden ydin. Sosiaalinen media monissa muodoissaan voi avata myös MTK:n verkkopalveluihin uutta vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä ja osallistumista.

Jatkuvana tavoitteena järjestössä on parantaa palvelukykyä verkossa sekä edunvalvonnan että jäsenpal-

velujen näkökulmasta. Myös laadun parantaminen on jatkuvaa: uutisointia, kampanjointia, sisältöjen päivitystä ja uusia sisältöjä, ilmaisun hiomista, rakenteiden uudistamista ja ilmeen virkistämistä.

Verkkoviestinnän laatua ja henkilöstön valmiuksia parannettiin koulutuksen ja valmennuksen avulla. MTK verkossa -kehittämispäivässä kirkastettiin verkkopalvelujen merkitystä järjestön strategian näkökulmasta. Verkkosivut vuosihuoltoon -työpajassa arvioitiin verkkopalvelujen nykytilaa ja parannustarpeita ja opetettiin keinoja laadun varmistukseen.

Maataloustuottajien liittojen ja yhdistysten nettivastaville järjestettiin verkkoviestinnän peruskursseja ja laadittu verkkoviestintäohjeet Reppuun. Liitot ja yhdistykset voivat valita verkkopalveluunsa laajemman tai suppeamman mallin. Sisältöä voi tehdä omien aikataulujen ja mahdollisuuksien mukaan. Neljä viidestä yhdistyksestä on avannut nettisivunsa. On tärkeää, että järjestö viestii ajantasaisesti toiminnastaan kaikilla tasoilla.

Agronet-tietoverkko avasi Asiantuntija vastaa -palvelun. MTK ja Viestilehdet ovat Agronetin tuottajina yhteistyössä MTT:n, ProAgrian ja Agropolis Oy:n kanssa.

Kampanjoita varten tehtiin monenlaista materiaalia.

MTK:n valiokuntien ja jaostojen työn kehittäminen

Luomuvaiokunta, tuotantotalousvaliokunta, sikajaosto, siipikarjajaosto, kananmunavaiokunta osallistuivat valiokuntatyön kehittämisseminaariin. Tarkoituksena oli tiivistää ja tarkentaa valiokuntien ja jaostojen tehtäviä tärkeänä toimielimenä. Kehittämisseminaareissa korostui valiokunnan tai jaoston rooli asiantuntijana, MTK:n johtokunnan työvälineenä, MTK:n ja kentän sidoksena sekä eri sidosryhmien kohtauspaikkana.

Kohdennetun maaseutuyrittäjyyskoulutuksen aloittaminen

Maaseutuyrittäjyyden sektorilla jatkettiin ns. työnantajakoulutusta, osallistuttiin julkisten hankintojen hankkeeseen ja rakenneltiin 2010 maaseutuyrittäjäristeriä.

Metsäsektorin koulutussuunnittelun ja toteutuksen tehostaminen

Metsäsektorille on pyritty luomaan johdonmukainen koulutuksellinen toimintamalli siten että mhy-valtuus- tokoulutus toteutui, mhy-uusien toimihenkilöiden perehdyttämisvalmennus aloitettiin, mhy-viestintäkurssi pilotoitiin ja mhy-hallituskoulutus suunniteltiin aloitettavaksi 2010.

Uuden MTK-koulutusjärjestelmätön syventäminen

MTK:n uusimuotoinen koulutus tukeutuu peruskoulutuksen osalta (MTK Start 1 peruskurssiin, MTK Start 2- (esiintymistaito ja kirjallinen esitys-taito) ja MTK Start 2- (neuvottelutaito ja vaikuttaminen) viestintäkurssihin sekä maaseutu- ja maatalouspolitiikan kurssiin.

Koulutusta täydennetään erikoiskursseilla esim. viljajamarkkinaseminaarein. Ne kohdentuvat eri osamisalueille. Järjestösektorilla koulutus kohdentuu luottamushenkilöihin yhdistyksissä ja liitoissa. Usein on kysymys kehittämisseminaareista, jotka laaditaan kohderyhmän tarpeiden mukaan.

Oppilaitosyhteistyö toteutuu AMK-oppilaitosten ja yliopiston kanssa vuosittaisilla maaseutu- ja maatalouspolitiikan ja maaseutu- ja metsäpolitiikan seminaareilla. Tällä tavalla saavutamme kunkin ”ikäluokan” kerrallaan.

Verkkokoulutuksen kehittämistyö

Verkkokoulutuksen kehittämistyötä tehtiin vuonna 2009. Kehittämistyötä jatketaan 2010 ja verkkokoulutusta tullaan hyödyntämään osana valtaosaa kursseja ja seminaareja. Erityisesti peruskoulutuksessa se on hyvä väline. Erikoiskurssien osalta kehitystyö jatkuu.

Järjestökoulutuksen kurssit 2009

Tilaisuuden luonne	Tilaisuuksien määrä	Osallistujien määrä
MAATALOUS		
MTK Start/ viestintä, kehittämisseminaarit	26	435
Muu järjestökoulutus (mm. nuoret)	11	180
METSÄTALOUS		
Mhy-koulutus	22	910
Mhy-perehdyttäminen ja viestintä	6	80
MAASEUTUYRITTÄJYYS		
Työnantajakoulutus, hankkeet	8	85
OPPILAITOKSET		
AMK maa- ja metsätalous	20	280
VERKKOKOULUTUS		
MTK verkkokoulutus ja verkkoviestintä	6	1 120
MUUT		
Viljamarkkinakoulutus	26	590
MTK valiokuntavalmennus	8	135
YHT.	133	3 815

MTK:N ORGANISAATIO JA JÄSENISTÖ

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäseninä oli vuoden lopussa 16 maataloustuottajain liittoa, 6 metsänomistajien liittoa ja Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto. Maataloustuottajaliittojen jäseninä oli 383 yhdistystä sekä yhteisjäseninä meijereitä, teurastamoja ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja.

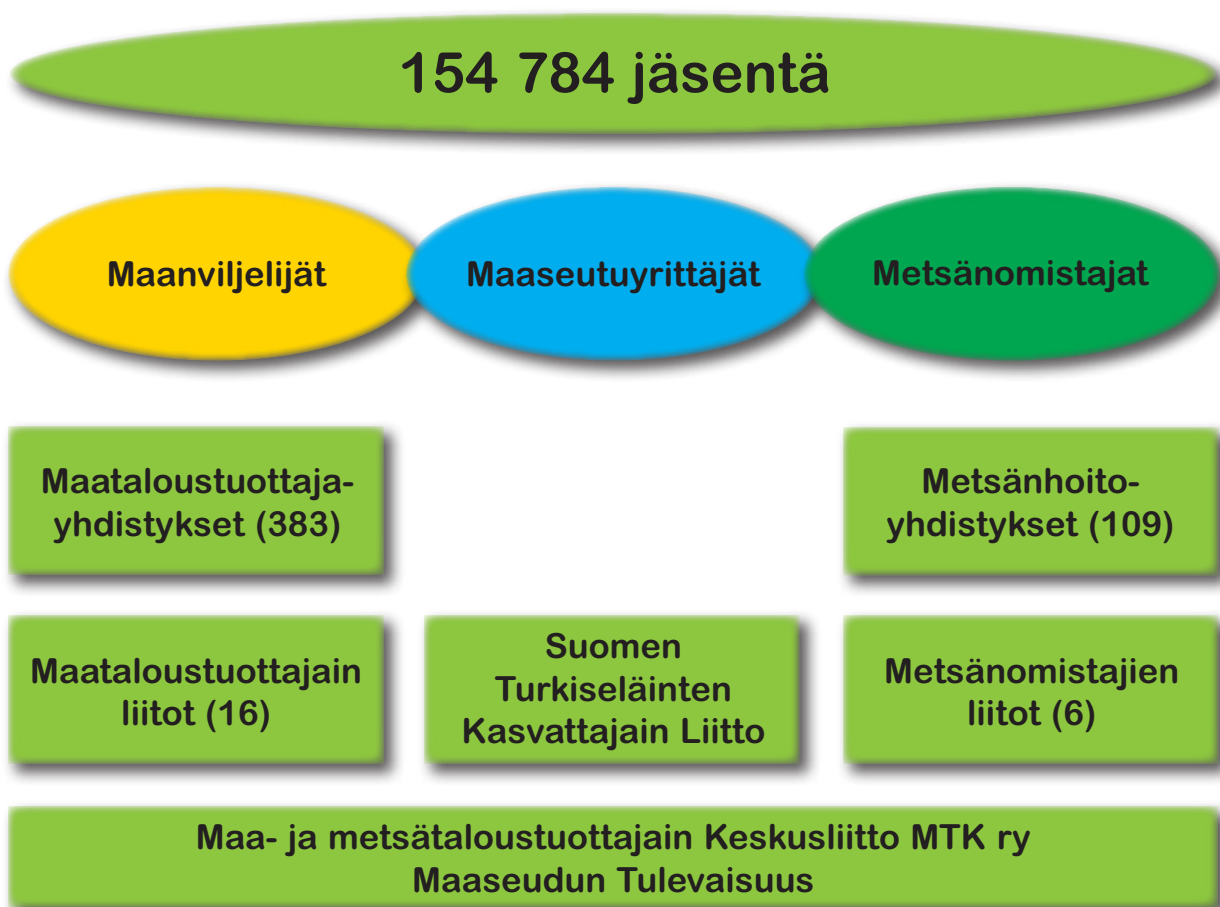
Maataloustuottajayhdistyksiin kuului vuoden lopussa 147 911 henkilöjäsentä. Jäsentilojen lukumäärä oli 59 996. Yhdistysten jäsenmäärä väheni 1 702 henkilöllä ja jäsentilojen määrä 1 093 tilalla. Metsänomistajien

liitoissa oli vuoden lopussa 6 238 metsänomistajajäsentä. Metsäjäsenten määrä kasvoi 395 henkilöllä.

Maataloustuottajayhdistysten ja metsänomistajien liittojen yhteisjäsenmäärä eli MTK:n kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 154 784 henkilöä. Jäsenmäärä väheni edellisestä vuodesta 1 307 henkilöä.

Jäsenrekisterin tietojen perusteella yhdistyksen jäsentilan keskimääräinen peltopinta-ala oli 26,45 hehtaaria ja metsäala 48,87 hehtaaria. Metsäjäsen omistaa keskimäärin 41,81 hehtaarin suuruisen metsätilan.

MTK:n organisaatio 2009

Tilanne 31.12.2009

MTK-KESKUSLIITON HALLINNON JA TOIMIELINTEN TOIMINTA

Valtuuskunta

MTK:n valtuuskunta kokoontui kolme kertaa. Valtuuskuntaan kuului 43 maataloustuottajien liittojen nimeämää jäsentä, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, yksi yhteisöjäsen sekä 8 asian tuntijaa.

Valtuuskunnan ylimääräinen kokous 19.1.2009

Johtokunta kutsui valtuuskunnan ylimääräiseen kokoukseen käsittelemään erityisesti kansallisen tuen ratkaisua vuodelle 2009. Alustusten ja vilkkaan keskustelun jälkeen valtuuskunta antoi johtokunnalle valtuudet jatkaa tukineuvotteluja valtion kanssa. Jatko-neuvotteluissa tuli huomioida valtuuskunnassa esille nousseet asiat.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Aarno Puttonen Puumalasta, 1. varapuheenjohtajaksi Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Markus Eerola Hyvinkäältä. Valtuuskunnan sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen Espoosta.

Valtuuskunnan kevätkokous 23.4.2009

Valtuuskunta myönsi johtokunnan 1. puheenjohtaja Michael Hornborgille eron hänen pyynnöstään. Valtuuskunta valitsi uudeksi johtokunnan puheenjohtajaksi Hornborgin jäljellä olevaksi kaudeksi MMT Juha Marttilan.

Valtuuskunta hyväksyi järjestön strategian ja siinä yhteydessä määritettiin myös koko järjestön toiminnan painopisteet vuodeksi 2010.

Valtuuskunta hyväksyi järjestön toimintakertomuksen ja talouden vuodelta 2008

Valtuuskunta korosti kannanotossaan maaseudun työpaikkojen merkitystä, pettymystään hallitusohjelman toteutumiseen ja Europarlamenttivaalien merkitystä maaseutuasioissa.

Valtuuskunnan syyskokous 25.–26.11.2009

Valtuuskunnan syyskokouksessa esillä olivat kaikki keskeiset maaseutuelinkeinojen elinkeinopoliittiset haasteet. Valtuuskunta valitsi avoimna olevalle johto-

kunnan 2. puheenjohtajan paikalle Mauno Ylisen Alahärmästä ja johtokuntaan Jaakko Halkilahden Salosta. Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2010.

Kokoonpano: Valtuuskunnan puheenjohtajat

Valtuuskunnan puheenjohtaja, mv. Aarno Puttonen Puumalasta, 1. varapuheenjohtaja, mv. Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtaja, mv., taiteiden lisensiaatti Markus Eerola Hyvinkäältä.

Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat

Etelä-Karjala: Mv. Arja Berg Parikkalasta ja Juha Saikko Lappeenrannasta.

Etelä-Pohjanmaa: Mv. Reijo Haavisto Jurvasta, mv. Matti Kangas Lapualta, emäntä Johanna Kangastie Kuortaneelta, emäntä Johanna Kankaanpää Ähtäristä, mv. Jari Laukkonen Korttesjärveltä ja mv. Hannu Uitto Laihialta.

Etelä-Savo: Mv. Sanna Hämäläinen Kerimäeltä, mv. Jukka Leikkonen Mäntyharjusta ja mv. Aarno Puttonen Puumalasta.

Häme: Emäntä Sisko Kivelä Sysmästä, mv. Pekka Lokinkerä Hausjärveltä, mv. Markku Länninki Forssasta, ja mv. Ilkka Säynätjoki Kuhmoisista.

Kainuu: Mv. Esa Kemppainen Hyrynsalmelta.

Keski-Pohjanmaa: Mv. Markku Kiljala Reisjärveltä ja mv. Tuure Puutio Lohtajalta.

Keski-Suomi: Mv. Jukka Kauppinen Hankasalmentta ja mv. Paula Pusa Keuruulta.

Kymenlaakso: mv. Reino Parkko Elimäeltä ja mv. Anne Perätalo Anjalankoskelta.

Lappi: Mv. Juhani Lampela Tervolasta.

Pirkanmaa: Mv. Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja mv. Heidi Tanhua Virroilta.

Pohjois-Karjala: Mv. Ilona Alhoniemi Valtimolta ja mv. Olli Laaninen Liperistä.

Pohjois-Pohjanmaa: Mv. Pekka Hallikainen Oulusta, mv. Tuomo Tamminen Raahesta ja mv. Ari Varis Pyhäjärveltä.

Pohjois-Savo: Mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä, mv. Tomi Toivanen Siilinjärveltä ja mv. Jouko Åkerlund Vieremältä.

Satakunta: Mv. Pertti Hakanen Sastamalasta, mv. Ilkka Markkula Ulvilasta, mv. Kalevi Pukara Honkajoelta ja mv. Tuomo Raininko Kankaanpäästä.

Uusimaa: Mv. Markus Eerola Hyvinkäältä ja mv. Kalle-

Pekka Toivonen Nurmijärveltä.

Varsinais-Suomi: Mv. Antti Airikki Nousiaisista, mv. Jaakko Halkilahti Salosta, emäntä Hannele Mäki-Ettala-Mustonen Laitilasta ja mv. Rauli Selinheimo Loimaalta.

Sääntöjen mukaan valtuuskuntaan kuuluvat metsävaltuuskunnan puheenjohtaja agrologi Olavi Peltola Sysmästä ja varapuheenjohtaja maatilayrittäjä Ilkka Lehto Rantsilasta. Yhteisöjäsenten edustaja on Markku Keskilä Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitosta.

Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet

Toim.joht. Päivi Huotari, toim.joht. Ensio Hytönen, toim.joht. Veikko Hämäläinen, toim.joht. Pekka Laaksonen, toim.joht. Jan Lähde, toim.joht. Matti Rihko, toim.joht. Jouko Setälä ja toim.joht. Matti Perkonoja.

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 23 kertaa. Kiireellisiä asioita käsiteltiin myös puhelinkokouksissa. Johtokunnan puheenjohtaja Michael Hornborg irtisanoutui puheenjohtajan tehtävästä huhtikuussa ja uudeksi puheenjohtajaksi kevätkuusi valitsi maanviljelijä, MMT Juha Marttilan Simosta. Marttilan tilalle johtokunnan 2. puheenjohtajaksi syyskuusi valitsi mv. Mauno Ylisen ja hänen tilalleen johtokunnan jäseneksi maanviljelijä Jaakko Halkilahden.

Johtokunta käsitteli kokouksissaan lukuisia, maatalouteen, metsänomistukseen ja maaseutuyrittäjyyteen liittyviä kysymyksiä, teki niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä antoi julkilausumia ja kannanottoja. Sosiaali- ja veropolitiikka sekä ympäristöasiat olivat useasti johtokunnan asialistalla. Eri sidosryhmien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan mm. ProAgrian ja Turkistuottajien kanssa.

Johtokunta käsitteli ja hyväksyi järjestön strategian esitettäväksi kevätkuusi valtuuskunnalle ja oli mukana strategian käytännön toimeenpanossa. Strategia on uusi työkalu pitkän tähtäyksen toiminnan suunnitteluun. Se tulee korvaamaan toiminnan nykyiset periaatelinjaukset määrittelevän ja vuoteen 2010 saakka ulottuvan periaate- ja tavoiteohjelman. Johtokunta selvitti alkuvuonna järjestön tasa-arvo-ohjelman tavoitteiden toteutumista ja raportoi siitä kevätkuusi valtuuskunnalle.

MTK:n johtokunta 2009: ylhäältä (vas.) Antti Sahi, Kyösti Harju, Esko Suomala, Markku Länninki, Juha Marttila (pj. 23.4.–), Mauno Ylisen, Eero Isomaa ja Tommi Lunttila. Alhaalta (vas.) Olavi Peltola, Irma Sirviö, Michael Hornborg (pj. –23.4.), Raija Unkila (siht.) ja Aarno Puttonen

Johtokunta järjesti alkuvuonna maatalouspoliittisen seminaarin pohtimaan tulevia haasteita ja linjaamaan tulevaisuutta seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi. Seminaariin osallistuivat johtokunnan lisäksi, MTK-liittojen puheenjohtajat, toiminnanjohtajat ja keskusliiton toimihenkilöitä sekä asiantuntijoita alustamassa ryhmätyöskentelyä. Vaikean talouspoliittisen tilanteen vuoksi johtokunta järjesti maaliskuussa järjestön luottamusjohdolle tarkoitetun talouspoliittisen seminaarin, jonne oli kutsuttu puhujaksi Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen ja PTT:n toimitusjohtaja Pasi Holm. Johtokunnan toimeksiannosta järjestettiin eri puolilla Suomea useita liha-alan foorumeja, joista saatiin positiivista palautetta.

Vuoden alussa johtokunta käsitteli useasti kansallisen tuen ratkaisua vuodelle 2009. Ministeri Sirkka-Liisa Anttila ja valtiosihteeri Jouni Lind vierailivat johtokunnan kokouksessa kertomassa neuvottelutilanteesta. Ennen ratkaisun tekemistä johtokunta kutsui koolle ylimääräisen valtuuskunnan kokouksen 19.1., jolloin käytiin läpi tukipolitiikkaa, esiteltiin tukiratkaisuehdotus valtuuskunnalle keskustelua varten ja malliesimerkkejä, mitä ratkaisu merkitsee yksittäiselle tilalle.

Muita keskeisiä maatalouspoliittisia asioita olivat EU:n yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastuksen kansallinen toimeenpano ja välitarkastuksen soveltaminen Suomessa. Johtokunta seurasi tiiviisti komission tiedonantoja ja siellä tehtäviä selvityksiä sekä linjasi MTK:n näkemyksiä EU:n rahoituskehyksistä vuosille 2014–2020. Loppuvuonna käsittelyssä olivat mm. kansallisen tuen valmistelu ja taloudelliseen ahdinkoon joutuneille viljelijöille suunnattava kansallinen lisätuki. Viljan sato- ja markkinatilanne aiheutti ongelmia, koska varastoissa oli poikkeuksellisen paljon edellisen vuoden viljaa ja samalla kulutus oli laskenut.

Tuotantoeläinten hyvinvointiasiat nousivat kokouksissa useasti esille. Johtokunta tuomitsi jyrkästi sekä todetut eläinsuojelurikkomukset että myös eläinaktivistien murtautumiset tuotantoeläintiloille. Johtokunta oli aktiivisesti päättämässä toimenpiteistä keväällä ilmenneen rehutehtaan Salmonella Tennessee -epidemia-lyödyösten ja siitä aiheutuneiden vahinkojen ja korvausten osalta.

Johtokunta oli huolestunut kotimaisen ruoan menekinedistämistä ja mahdollisuuksista sen turvaamiseksi. Elintarvikkeiden, lähinnä maidon ja lihatuotteiden tuonti Suomeen lisääntyi huolestuttavasti. Johtokunta päätti toteutettavaksi kotimaisen ruoan kampanjan ensin pääkaupunkiseudulla ja sitten maakunnissa. Kampanjaan liittyi myös tapaamiset kuntapäätäjien ja kauppojen edustajien kanssa.

Ympäristöasioissa johtokunnan käsittelyssä olivat

mm. vesienhoitosuunnitelmat ja haja-asutusalueiden jätevesien käsittelysäästöjen muuttaminen sekä johtoaluekorvausten suositussopimusten jatko. Ilmastokysymykset ja valmistautuminen joulukuussa pidettävään Kööpenhaminan ilmastokokoukseen olivat vahvasti esillä. Johtokunta päätti, että vuoden 2010 alkupuolella järjestetään keskeisille sidosryhmille ilmastotyöpaja yhdessä MMM:n kanssa. Johtokunta seurasi metsälain uudistamistyötä ja metsäalan edistämisen organisaatioiden kehittämistyöryhmän työn edistymistä.

Johtokunta käsitteli ja teki päätöksiä myös koskien keskusliiton taloutta, sijoituksia ja henkilöstöasioita. Johtokunta käsitteli liittojen lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Johtokunnan kokousten yhteydessä oli vuoden aikana myös asiantuntijaluentoja ja pienoisseminaareja eri aiheista.

Kokoonpano

Johtokunnan 1. puheenjohtaja MMM, mv. Michael Hornborg Lohjalta (2006–23.4.2009) ja MMT, mv. Juha Marttila Simosta (23.4.2009–, johtok. jäsen 2005–), 2. puheenjohtaja agronomi Mauno Ylinen Alahärmästä (26.11.2009–, johtok. jäsen 2006–), 3. puheenjohtaja Esko Suomala Kiukaisista (2008–), agrologi Kyösti Harju Lappeenrannasta (1992–), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2004–), mv. Tommi Lunttila Äänekoskelta (2007–), mv. Markku Länninki Forssasta (1996–), emäntä Irma Sirviö Iisalimesta (2005–), mv. Jaakko Halkilahti Salosta (26.11.2009–). Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheenjohtaja mv. Aarno Puttonen sekä metsävaltuuskunnan puheenjohtaja mv. Olavi Peltola 19.11.2009 asti ja mv. Mikko Tiiriola 19.11.2009 alkaen. Johtokunnan sihteerinä toimi toimistopäällikkö Raija Unkila.

Johtoryhmä

Johtoryhmä toimii keskusliiton operatiivisena elimenä. Keskusliiton toimihenkilöt osallistuivat johtoryhmän kokouksiin omien vastualueidensa asioiden esittelijöinä. Johtoryhmä kokoontui 17 kertaa. Kiireellisiä asioita käsiteltiin myös puhelinkokouksissa.

Johtoryhmä käsitteli johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmisteli johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä asioita. Johtoryhmä käsitteli ja teki päätöksiä koskien keskusliiton talous- ja henkilöstöasioita. Johtoryhmä tapasi eri sidosryhmien edustajia ja vieraili yrityksissä ja yhteisöissä.

Kokoonpano

Johtokunnan ensimmäinen puheenjohtaja Michael Hornborg 23.4.2009 asti ja Juha Marttila 23.4.2009 alkaen, toinen puheenjohtaja Mauno Ylinen 26.11.2009 alkaen, kolmas puheenjohtaja Esko Suomala ja toimin-

nanjohtaja Antti Sahi. Läsnaolo-oikeutettuina johtoryhmän kokouksiin osallistuivat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Olavi Peltola 19.11.2009 asti ja Mikko Tirola 19.11.2009 alkaen. Joulukuussa 2009 johtoryhmän asiantuntijajäseneksi kutsuttiin johtokunnan jäsen maanviljelijä Markku Länninki.

Metsävaltuuskunta

MTK:n metsävaltuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Metsävaltuuskuntaan kuului 43 varsinaista jäsentä sekä kolme asiantuntijajäsentä. Lisäksi MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja osallistui metsävaltuuskunnan kokouksiin.

Metsävaltuuskunnan ylimääräinen kokous 15.4.2009

Metsävaltuuskunta käsitteli ajankohtaisia metsäpoliittisia asioita, erityisesti kestävän metsätalouden rahoituslain ja metsälain uudistusta sekä yksityismetsätalouden organisaatioiden kehittämishanketta. Metsävaltuuskunta keskusteli ajankohtaisesta puumarkkinatilanteesta sekä evästi valtuuskuntaa MTK:n strategiasta "Kohti osaavaa maaseutua".

Metsävaltuuskunta hyväksyi metsänomistajaorganisaation vuoden 2008 toimintakertomuksen, esityksen avaintehtäviksi vuodelle 2010 sekä metsänomistajaorganisaation metsäsuunnittelustrategian.

Metsävaltuuskunnan kultainen ansiomerkki myönnettiin johtaja Timo Leskiselälle ja aluejohtaja Heikki Rahkolle. Metsänhoitoyhdistys Metsä-Savo palkittiin vuoden 2008 metsänhoitoyhdistyksenä.

Metsävaltuuskunnan kannanotto

Metsillä uuteen nousuun

Huolimatta maailman talouden lamasta ja suomalaisen metsäsektorin heikosta tilanteesta metsäsektorilla on kaikki mahdollisuudet kääntää suunta kohti uutta nousua.

Maamme metsäsektorilla on erinomaiset mahdollisuudet selviytyä nykyisestä taloudellisesta tilanteesta. Kilpailijamaihimme verrattuna meillä on edelleen monia etuja: metsäsektorin osaaminen on kansainvälisesti arvostettua, tutkimus korkealaatuista ja metsänomistajat kattavasti järjestäytyneitä. Metsien tuotteille ja palveluille on kysyntää myös tulevaisuudessa. Kansallisessa luonnonvarastrategiassa metsien uusiutuvien luonnonvarojen varaan lasketaan paljon.

Uusiutuvan energian käyttöavoitteet saavutetaan metsäenergian avulla. Tälläkin hetkellä metsäenergialla on kysyntää ja korjuukapasiteettia on vapaana.

Metsäenergiasektorin kehittämiseen tarvitaan toimivia markkinoita. Puuenergian syöttötärifilla voidaan tukea Suomelle asetettua uusiutuvan energian tuotantotavoitetta ja luoda uusia työpaikkoja.

Metsäsektorilta tarvitaan nyt pitkäjänteistä panostusta tulevaisuuden tuotteisiin, toimiviin organisaatioihin ja metsäsektorin toimintaympäristön kehittämiseen. Vain panostamalla sektorin kehittämiseen voimme turvata koko metsäsektorin kannattavuuden ja sen yhteiskunnalle tuomat hyödyt tulevaisuudessakin.

Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous 19.11.2009

Metsävaltuuskunta valitsi puheenjohtajaksi mv. Mikko Tirolan, 1. varapuheenjohtajaksi Ilkka Lehdon ja 2. varapuheenjohtajaksi Otto v. Frenckellin. Metsäjohtokuntaan valittiin erovuoroisten jäsenten tilalle uusina jäseninä Juhani Kumpusalo ja Sampo Seppälä. Metsävaltuuskunnan asiantuntijajäseniksi vuodeksi 2010 kutsuttiin tj. Olli Mäkipää ja pj. Sulevi Junttila yhteismetsien edustajina sekä pj. Hannu Santti Pääkaupunkiseudun metsänomistajat ry:stä.

Elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen alusti kokouksessa Metsäalan strategisesta ohjelmasta. Metsävaltuuskunta keskusteli vilkkaasti puumarkkinoiden toiminnasta ja metsäenergiasta. Metsävaltuuskunta hyväksyi metsänomistajaorganisaation toimintasuunnitelman vuodelle 2010.

Metsävaltuuskunnan kannanotto

Metsänomistajien pitää saada korvaus tuottamastaan ilmastopalvelusta

Kestävää metsätaloutta harjoittavat metsänomistajat tuottavat kansantaloudellisesti merkittävän ilmastopalvelun. Suomen metsien hiilinielu vastaa jopa puolta muiden sektoreiden hiilipäästöstä. Metsänomistajat eivät kuitenkaan saa tästä minkäänlaista korvausta.

Metsämme kasvavat enemmän kuin niitä käytetään eli ne ovat hiilinielu. Tätä nielua voidaan vielä kasvattaa tehokkailla metsänhoitotoimenpiteillä: nuorten metsien hoidolla ja metsien terveydestä ja kasvukunnosta huolehtimalla. Suomessa kaudella 1990–2007 metsien hiilinielu vastasi 30–55 % muiden sektoreiden päästöistä. Metsänomistajat eivät kuitenkaan saa minkäänlaista korvausta yhteiskunnalle tuottamastaan ilmastopalvelusta. MTK:n metsävaltuuskunnan mielestä metsätalouteen pitää luoda järjestelmiä, jotka palkitsevat metsänomistajia heidän tuottamastaan hiilinielusta.

Metsäpinta-ala pienenee Suomessakin. Metsien raiwaamisesta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt on saatava osaksi niiden sektoreiden hiilitaseita, jotka

raivaamisen aiheuttavat. Metsäalaa vallataan eniten rakentamiselle ja liikkumiselle eli teille. Tästä metsän häviämisestä aiheutuva päästö kompensoidaan muiden metsien nielulla. Kyseessä on siis tulonsiirto metsätaloudelta muille yhteiskunnan sektoreille. Tätä tulonsiirtoa ei ainakaan vielä ole huomioitu esim. valtion talousarviossa ja metsäsektorille suunnatuissa varoissa.

Kööpenhaminan ilmastoneuvotteluissa on erittäin tärkeää sopia metsien hiilinieluja koskevista periaatteista. Laskelmien pohjana tulee olla metsien todellinen luonnontieteellinen nielu. Metsävaltuuskunta ei voi hyväksyä laskentamalleja, jotka muuntaisivat metsiämme todellisen nielun laskennalliseksi päästölähteeksi, rajoittaisivat metsien käyttöä ja toisivat sektorille valttavan kustannusrasitteen.

Vastaaminen globaaliin ilmastohaasteeseen edellyttää, että puuta käytetään ja metsiä hoidetaan. Puun energiakäyttö on myös merkittävä osa metsien tuottamaa ilmastopalvelua – uusiutumaton energiaa korvataan uusiutuvalla. Valtiovallan tulee luoda toimivat ohjausjärjestelmät hajautetun puupohjaisen energiantuotannon tehostamiseksi.

Kokoonpano: Metsävaltuuskunnan puheenjohtajat

Metsävaltuuskunnan puheenjohtajana toimi agrologi Olavi Peltola, 1. varapuheenjohtajana Ilkka Lehto ja 2. varapuheenjohtajana Bo Storsjö 19.11.2009 asti. Metsävaltuuskunnan varsinaisessa kokouksessa 19.11.2009 puheenjohtajaksi valittiin mv. Mikko Tiirola, 1. varapuheenjohtajaksi Ilkka Lehto ja 2. varapuheenjohtajaksi Otto v. Frenckell.

Kokoonpano: Mo-liittojen edustajat

Etelä-Suomi: agronomi Mikko Lassila Kuusankoskelta, agrol. Olavi Peltola Sysmästä, mv. Sampo Seppälä Kaukalammilta ja Rita Wegelius Parolasta.

Järvi-Suomi: mv. Pentti Kainulainen Sonkajärveltä, Tauno Kallio Asuntasta, Jukka Lohko Ylämaalta, Markku Miettinen Karttulasta, mv. Heikki Pärnänen Savonlinnasta, Sirkka Savukari Vironlahdelta, Eero Tantturi Viitasaarelta, mv. Mikko Tiirola Petäjävedeltä ja yrittäjä Hetta Torpo Hirvensalmelta.

Pohjois-Karjala: metsätal. yritt. Jouko Jaatinen Kontiolahdelta ja mv. Kari Heikkinen Nurmekselta.

Keski-Pohjanmaa: Hannu Hyypä Marinkaisista, Kari Tyynelä Patanasta.

Pohjois-Suomi: Juhani Kumpusalo Maliskylästä, Ilkka Lehto Rantsilasta, mv. Heikki Moilanen Suomussalmelta, Eero Pohjanen Ylipäästä, Eero Törmänen Saijasta, mv. Aatto Ylimartimo Yli-Paakkolasta, Pirkko Laitinen Utajärveltä.

Kustens Skogsägarförbund: Otto v. Frenckell Inkoosta, Bengt Lövsund Kruunupyystä ja mv. Bo Storsjö Kristiinankaupungista.

Länsi-Suomi: Herman Hakala Espoosta, mv. Pauli Hollo Loimaalta, mv. Antti Isotalo Alahärmästä, mv. Outi Jokela Vammalasta, kansanedustaja Timo Kalli Kiukaisista, mv. Heljo Launto Sauvosta, Tiina Morri Virroilta, mv. Jarmo Toukola Sahalahdelta ja mv. Juha Vanhapaasto Honkajoelta.

Åbolands Skogsägarförbund: mv. Antti Hakanen Kemiöstä.

Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat

Kainuu: mv. Esa Kemppainen Hyrynsalmelta.

Pirkanmaa: mv. Heidi Tanhua Virroilta.

Varsinais-Suomi: mv. Jaakko Halkilahti Salosta.

Kymenlaakso: mv. Reino Parkko Elimäeltä.

Keski-Pohjanmaa: mv. Markku Kiljala Reisjärveltä.

Uusimaa: mv. Kallepekka Toivonen Nurmijärveltä.

Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet

I Toiminnanjoht. Olli Mäkipää, pj. Olavi Jäkäläniemi, pj. Hannu Santti

Metsäjohtokunta

MTK:n metsäjohtokunta kokoontui 11 kertaa. Metsäjohtokunta seurasi yleisen talouden kehitystä ja sen vaikutusta metsäteollisuuden tuotteiden markkinoihin ja puumarkkinoihin. Erityisesti metsäjohtokunta seurasi puumarkkinoiden toimivuutta ja energiapuumarkkinoiden kehittymistä. Tässä yhteydessä se painotti toimivien markkinoiden ja vakiintuneiden mittauskäytäntöjen luomista. Metsäjohtokunta evästi MTK:n osallistumista metsäalan strategiseen ohjelmaan (MSO) ja hyväksyi kesäkuussa esityksen MTK:n aloitteiksi metsätalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Metsäjohtokunta antoi kaksi puumarkkinoiden toimintaan liittyvää kannanottoa: maaliskuussa metsäjohtokunta arvosteli metsäteollisuuden tuotannon siirtämistä Suomesta halvempien hintojen perässä Ruotsiin. Syyskuun kannanotossa korostettiin kotimaisen tuotannon ja kotimaisen puun käytön merkitystä, sahojen puuhuollon turvaamisesta sekä otettiin kantaa puun tuontiin Venäjältä.

Metsäjohtokunta seurasi tiiviisti metsälainsäädännön uudistamishankkeita ja yksityismetsätalouden edistämisen organisaatioiden kehittämistä. Metsäjohtokunta nimesi työryhmän valmistelevaan MTK:n esityksiä metsätalouden edistämisen organisaatioiden kehittämishankkeeseen ja vahvisti työryhmän tekemän listauksen tarvittavista kehittämistoimenpiteistä. Se linjasi, että maakunnissa tarvitaan vahva metsäsektorin kehitystä ajava toimija, mutta ei ottanut kantaa siihen, mihin organisaatioon tämä toimija sijoittuu. Metsäjohtokunta painotti myös metsänhoitoyhdistysten oman toiminnan kehittämistä.

Metsäjohtokunta tuki metsälain muuttamista perustuslain vaatimusten mukaiseksi. Muut muutokset vaativat huolellisen valmistelun eikä niitä tulisi turhaan kiirehtiä. Metsäjohtokunta myös kantoi huolta metsänuudistamisen laadusta ja taimikoiden varhaisheidosta, mutta piti voimassaolevaan lakiin kirjattuja keinoja parempina kuin lakiesitykseen sisältyviä. Lakimuutokset eivät saa johtaa metsänomistajalta vaadittaviin lisäilmoituksiin tai lisäbyrokraatiaan.

Kestävän metsätalouden rahoituslain muutoksen osalta metsäjohtokunta linjasi, että paras vaihtoehto lain valmistelun tässä vaiheessa on, että nykyistä kestävän metsätalouden rahoituksesta annettua lakia ei muuteta lainkaan, vaan lakimuutoksen valmistelu aloitetaan puhtaalta pöydältä eduskuntavaalien jälkeen.

Metsäkeskusten metsätietotyöryhmän työssä korostettiin omaisuuden suojaa, tietosuojaa ja metsänomistajalähtöisyyttä. MTK piti välttämättömänä, että mahdollinen metsävaratietoa koskeva laki saatetaan voimaan ennen valmisteilla olevan metsäkeskusten uuden metsätietojärjestelmän käyttöönottamista.

Metsäjohtokunta seurasi metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2008–2016 (METSO-ohjelma) toteutusta. Metsäjohtokunta painotti metsänomistajalähtöisyyttä ja vapaaehtoisia suojelutoimia monimuotoisuuden turvaamisessa.

Metsäjohtokunta osallistui kansallisesta luonnonvarastrategiasta sekä hallituksen maaseutu- ja ilmasto poliittisesta selonteosta käytyyn keskusteluun.

Metsäjohtokunta hyväksyi marraskuussa uudet linjat koskien MTK:n kantaa eurooppalaisen metsäpolitiikan ohjaukseen sekä metsätoimenpiteisiin EU:n maaseudun kehittämissä politiikassa. Se korosti aktiivista osallistumista Euroopan metsäsopimuksesta käytävään keskusteluun sekä EU:n metsäpoliittisen päätöksenteon koordinoinnin parantamista.

Metsäjohtokunta käsittelee useaan otteeseen MTK:n strategiaa ja organisaation kehittämistä. Se korosti koordinoitua ja yhtenäisen etenemisen tarvetta sekä eri jäsenryhmien tasa-arvoista asemaa.

Metsäjohtokunta myönsi 15 metsävaltuuskunnan hopeista ansiomerkkiä.

Kokoonpano

Metsävaltuuskunnan työvaliokuntaan, metsäjohtokuntaan kuuluivat agronomi, maa- ja metsätaloustieteiden tohtori Juha Marttila (pj.), metsätalousyrittäjä Annukka Kimmo (II pj.), mv. Hannu Hyyppä, kansanedustaja Timo Kalli, mv. Esko Kinnunen, metsäjoht. Juha Hakkarainen, mv. Stefan Thölix, mv. Jarmo Toukola, agrol.

ja mv. Aatto Ylimartimo. Lisäksi kokouksiin osallistuivat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Olavi Peltola. Metsäjohtokunnan sihteerinä toimi MMM Lea Jylhä.

Toimihenkilökokoukset

Toimihenkilökokouksia pidettiin kaksi. Tammikuun toimihenkilöpäivät pidettiin Vantaalla Sokos Hotel Flamingossa. Ensimmäisen päivän ohjelmassa kuultiin ministeri Mari Kiviniemen alustus aluehallinnon uudistuksesta. Järjestön ajankohtaisasioista puhuivat puheenjohtaja Michael Hornborg ja toiminnanjohtaja Antti Sahi. Lisäksi tarkasteltiin järjestön tietohallinnon kehitysnäkymiä toimitusjohtaja Heikki Laurisen alustuksen pohjalta.

Toisen päivän yhteisinä aiheina olivat maaseutuverkosto sekä hyvät sähköpostikäytännöt. Tämän jälkeen jakaannuttiin rinnakkaisiin ohjelmaosuuksiin, joiden aiheet käsittelevät maatalouden, metsätalouden ja järjestön yhteisiä asioita.

Syksyn toimihenkilöpäivät pidettiin Lapissa. Rovaniemellä tutustuttiin BRP Finland Oy:n kelkkatehtaan ja vierailtiin Napapiirin Porofarmilla. Paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtaja Pertti Viik selosti toimihenkilöille porotalouden perusteita ja ajankohtaisia asioita. Rovaniemeltä jatkettiin Saariselälle, jossa teemoina olivat MTK:n strategian sisältö ja toimeenpano, järjestökoulutus, muut järjestöasiat sekä ajankohtainen maatalouspolitiikka ja järjestön yhteistyö. Yhteistyökumppanina toimihenkilöpäivillä oli Atria, joten keskustelussa oli myös lihatalouden ajankohtaiset asiat. Paluumatkalla kokeiltiin onnea kullanhuuhdonnassa Tankavaarassa.

Paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtaja Pertti Viik selosti toimihenkilöille porotalouden perusteita ja ajankohtaisia asioita syksyn toimihenkilöpäivillä Lapissa.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajina olivat Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala ja varatilintarkastajaksi Outi Hieta, KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö.

MTK:n valiokunnat, jaostot ja työryhmät

Aluekehitysvaliokunta

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa. Kokoonpanoa täydennettiin MT- ja MO-liittojen toiminnanjohtajilla ja erityisesti yritystoimintaa tuntevalla asiantuntijalla. Näin haluttiin varautua kuntauudistuksessa ja valtion aluehallinnossa meneillään oleviin muutoksiin. Valiokunnan tehtävänä on seurata vastuualueensa kehitystä myös jäsenkunnan, yhdistysten ja liittojen näkökulmista.

Työskentely tapahtuu ”työpajatyypisesti”. Toimintavuoden teemoina olivat MTK:n johtokunnan ja metsäjohtokunnan ajankohtaiset kysymykset, alueelliset ja paikalliset palvelut, keinot niiden kehittämiseksi sekä MTK:n strategian toimeenpano. Olennaisinta valiokunnan toiminnassa oli kunta- ja palvelurakennuudistuksen arviointi jäsenkunnan, sen elinkeinojen ja järjestön toiminnan kannalta sekä valtion aluehallintouudistuksen valmistelun seuranta.

Kokoonpano: Mv. Ilona Alhoniemi (P-K, pj.), Mv. Esa Kempainen (Kai, vpj.), Mv. Minna Häkkinen (K-S), Emäntä Tuula Mikkola (Kym), Emäntä Raili Myllylä (K-P), Mv. Tuomo Raininko (Sat) Toim.joht. Jukka Aula (Mo-liitto Pohjois-Suomi, as.tunt.), Toim.joht. Jukka-Pekka Kataja (Häme, as.tunt.), Yrittäjä Anna Setälä (as.tunt.), Toiminn. joht. Pertti Viik (Paliskuntaryhdistys, as.tunt.), Mv. MMT Juha Marttila (MTK), Metsätal. yritt. Annukka Kimmo (MTK metsäjohtok.), Sihteeri: MML Olli-Pekka Väänänen.

Kauppapoliittinen valiokunta

Kauppapoliittiselle valiokunnalle järjestettiin Kettulan perinteinen WTO-illanvietto. Tässä yhteydessä valiokunnan jäsenille selostettiin tarkemmin Dohan kauppaneuvottelukierroksen tulevaisuudennäkymiä sekä kauppaa ja ilmastoa koskevia kysymyksiä. Samalla valiokunnan jäsenet tapasivat kauppapoliitikasta vastaavia kansallisia viranomaisia ja asiantuntijoita.

Kokoonpano: Puh.joht. Juha Marttila (MTK), Toim.joht. Antti Sahi (MTK), Toim.joht. Pekka Laaksonen (Valio), Toim.joht. Ensio Hytönen (Hankkija-Maatalous Oy), Toim.joht. Ismo Ojala (Kauppapuutarhaliitto), Toim.joht. Matti Tikkakoski (Atria), Toim.joht. Matti Perkonen (HK Ruokatalo), Toim.joht. Jan Lähde (Munakunta), Puh.joht. Holger Falck (SLC), Toim.joht. Veikko Hämäläinen

(Pellervo-Seura), Toim.joht. Kari Tillanen (Järvi-Suomen Portti), Johtaja Simo Tiainen (MTK), Toim.joht. Pasi Holm (PTT), Sihteeri: VTM Jouko Nieminen.

Maaseutunuorten valiokunta

MTK:n maaseutunuorten valiokunta kokoontui kuusi kertaa. MTK:n maaseutunuorten valiokunta valmisteli valiokunnan ohjesäännön muutoksen, jonka MTK:n johtokunta hyväksyi kokouksessaan kesäkuussa. Uuden ohjesäännön mukaan nuorten valiokuntaan kuuluu edustaja myös metsänomistajien liitosta. Valiokunta teki myös kannanottoja MTK:n johtokunnalle ja kokosi MTK-Viestin maaseutunuorten teemanumeron, joka jaettiin kaikkiin jäsentalouksiin syksyllä.

Valiokunnan puheenjohtaja osallistui presidenttifooriumiin, jonka aiheena oli Muutosten Suomi. Presidenttifooriumiin oli kutsuttu nuoria, suomalaisia vaikuttajia. Ajankohtaisten asioiden lisäksi kaikissa kokouksissa käsiteltiin kansainvälisiä asioita sekä käytiin läpi valinta-alueiden ja johtokunnan kuulumiset. Kokousten lisäksi MTK:n maaseutunuorten valiokunnan jäsenet edustivat MTK:a Cejan seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa sekä IFAP:n nuorten komitean Irlannin kokouksessa. Lisäksi valiokunta oli mukana valitsemassa vuoden nuorta metsänomistajaa ja vuoden nuorta maaseutuyrittäjää.

Maaseutunuorten valiokunnan edustajat osallistuivat myös Lähiruokaviestin päätökseen Helsingin Narinkatorilla.

Vuoden aikana kokousten yhteydessä valiokunta vieraili Melassa, Metsäliitossa, ProAgriassa ja Valiolla. Lisäksi valiokunta tapasi peruspalveluministeri Paula Risikkon, maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttilan, Euroopan komission Suomen edustuston apulaispäällikön Paavo Mäkisen ja kansanedustaja Jutta Urpilaisen. Valiokunta oli myös eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuultavana.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Mv. Jukka Ojantakanen (P-P), Mv. Tuire Ala-Prinkkilä (E-P), Mmyo Marjaana (Peltola Uud), Mv. Ulla Taavitsainen (E-S), Agrol. Anne Kangasvuori-Hosike (Sat), Mv. Antti Tuukkanen (K-S), Mv. Tommi Lunttila (MTK), Sihteeri: MMM Aino Sillanpää.

Maaseutuyrittäjävaliokunta

Maaseutuyrittäjävaliokunta kokoontui kuusi kertaa. Valiokunnan kokouksissa keskusteltiin mm. taloudellisen taantumun vaikutuksista maaseutuyrittäjyyteen, valtion elvytysrahojen suuntaamisesta, investointien rahoituksesta, työvoiman maahanmuuton toimenpiteohjelmasta, elintarvikealan byrokratian purkamistyöstä, Manner-Suomen maaseutuohjelman mukaisen yritys- ja hanketukien toimeenpanosta, julkisten

hankintamenettelyjen kehittämistarpeista, MTK:n strategia työstä ja siihen liittyvistä mahdollisista organisaatiomuutoksista, EU-vaaliteemoista, hyvinvointialan yrittäjyydestä, Pienyritykset kuntapalveluiden tuottajina -hankkeesta, hevosalan ajankohtaisista aiheista, SITRA:n luonnonvarastrategiasta, turkistilojen edunvalvontakysymyksistä, yritystukien takaisinperinnän oikeudenmukaisuudesta, arvonalisäverotuksen uudistamistarpeista, maaseutumatkailun kehittämistarpeista, yrittäjyyden teemaryhmän ohjelmatyöstä, TES-neuvotteluista jne.

Kesäkuussa valiokunta esitti maa- ja metsätalousministeriölle yritystukien takaisinperintää koskevien säädösten uudistamista. Kannanoton taustalla oli Uudenmaan TE-keskuksen virheelliset tukipäätökset vuosina 2002–2004 ja niitä koskevat takaisinperinnät. Valiokunta ehdotti, että maa- ja metsätalousministeriö selvittää maaseutuelinkeinojen rahoituslain 46 §:ä ja siihen liittyvää alemmanasteista normistoa. Valiokunnan käsityksen mukaan takaisinperintää sääteleviä normeja on syytä muuttaa siten, että puhtaasti viranomaisvirheestä johtuvista takaisinperinnöistä pääsääntöisesti luovuttaisiin. Valiokunta myös pyysi ministeriötä selvästi lyhentämään sitä aikaa, jonka kuluessa takaisinperintä on yleensä mahdollista.

Vuoden aikana keskusteltiin maaseutua kehittävien ohjelmien ja selvitysten muodoista ja sisällöistä. MTK:n strategia-asiakirja, valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko, yrittäjyyden teemaryhmän ohjelma-asiakirja, SITRA:n Maamerkit-ohjelma yms. valiokunnan keskustelujen ja parannusehdotusten kohteena.

Yritys- ja hanketukien toimeenpanotilanteesta keskusteltiin useassa valiokunnan kokouksessa. Loppuvuodesta Manner-Suomen maaseutuohjelman toteuttaminen yritys- ja hanketukien avulla saatiin lopultakin vauhtiin. Valitettavasti erityisesti hanketukien osalta uusittu järjestelmä koettiin hyvin byrokraattiseksi. Valiokunnan kannanottojen vauhdittamina ministeriö asetti työryhmän selvittämään muutostarpeita toiminnan tehostamiseksi ja parantamiseksi. Työryhmä teki joulukuussa yhteensä 32 hyvää muutosehdotusta säädöksiin, järjestelmiin ja tulkintoihin.

Edunvalvonta ehdotusten toimeenpanemiseksi jatkuu valiokunnan toimesta vuoden 2010 aikana.

Kokoonpano: Puh.joht. Michael Hornborg (MTK) 4/2009 asti, Puh.joht. Juha Marttila (MTK) 4/2009 alkaen, Mv. Timo Hyvönen (Kai), Yritt. Satu Anttila (V-S), Maaseutuyritt. Heikki Peltola (P-S), Maaseutuyritt. Manu Hollmén (Sat), Mv. Aarno Puttonen (E-S), Maaseutuyritt. Jussi Lehmoskoski (K-S), Agrol. Jari Kamunen (E-P), Toiminnanjoht. Tuula Dahlman/Markku

Kujanen (STKL), Mv. Markku Länninki (MTK), Tuoteryhmäpääll. Hannu Heikkilä (Pro-Agria, as.tunt.), Toim.joht. Veli-Matti Rekola (MTL, as.tunt.), Agrol. Christer Gustafsson (SLC), Sihteeri: VT Vesa Malila.

Energiavaliokunta

Energiavaliokunta osallistui aktiivisesti maatalan energiaohjelman valmisteluun. Energiapuun markkinoiden toimivuutta käsiteltiin. Tuuli- ja biokaasusähkön syöttötariffia valmistelevalle TEM:n työryhmän työhön valiokunta antoi aktiivisen ja käytännönläheisen tavoitteen. Lisäksi käsiteltiin eri energiapoliittisia ajankohtaisia asioita niin kokouksissa kuin sähköpostin avulla.

Kokoonpano: Mv. Erkki Kalmari (E-S), MI Veli-Matti Alanen (Pirk), Mv. Kimmo Jokiranta (Kym), Mv. Markku Välimäki (Sat), Mv. Harri Riihimäki (K-P, as.tunt.), Mv. Jarmo Toukola (MO L-S), Mv. Antero Kurttila (MO P-S), Mv. Markku Länninki (MTK), Mv. Bo Storsjö (SLC), Sihteeri: Agron. Ilpo Mattila.

Sosiaalivaliokunta

Sosiaalivaliokunta kokoontui neljä kertaa. Valiokunta käsiteli sosiaaliturvan kokonaisuudistusta pohtivan SATA-komitean perusturvajaoston työskentelyä ja ehdotuksia, luopumistukijärjestelmän jatkamista koskevan lain valmistelua, lomituspalvelujen kehittämistä ja lainsäädäntötyön etenemistä, Masto-hankkeen yhteydessä toimivan Maatalousyrittäjät-ryhmän työskentelyä, yrittäjien sosiaaliturvatyöryhmän esityksiä ja työterveyshuollon kehittämistä.

Valiokunta teki elokuussa kahden päivän mittaisen kokousmatkan Kuopioon. Matkan aikana valiokunta tutustui Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön (MYTKYn) toimintaan Työterveyslaitoksella Kuopiossa sekä lomituksen paikallisyksikön toimintaan Maaningalla.

Kokoonpano: Mv. Mika Nieminen (Pirk), Emäntä Susanna Röning (P-P), Mv. Eero Heinonen (P-S), Emäntä Helena Kallio (K-P), Mv. Leena Hämäläinen (E-S), Emäntä Pirjo Matikainen (Kym), Toim.joht. Päivi Huotari (Mela, as.tunt.), Agrol. Maarit Hollmen (as.tunt.), Emäntä Irma Sirviö (MTK), Sihteeri: OTK Maire Lumiaho.

Tuotantotalousvaliokunta

Tuotantotalousvaliokunta keskusteli aktiivisesti mm. maatalojen rahoituksesta ja tuotantopanosten hinnoista. Valiokunta pyrki lisäämään tuotantokustannusten seurantamahdollisuuksia ja kehittämään työkaluja kustannusten hallintaan. Lisäksi valiokunta teetätti TNS Gallupilla yhteistyössä maitovaltiokunnan kanssa pientarvikkeiden hintavertailu -tutkimuksen keväällä ja syksyllä.

Keväällä tuotantotalousvaliokunta pohti työnsä kehittämistä kehittämisseminaarissa. Seminaarissa tuli esiin idea elintarvikeketjufoorumista, joka toteutetaan keväällä 2010.

Kokoonpano: Agron. Arto Huhtala (E-P), Agrol. Vesa Lapatto (E-K), Mv. Jari Ahlholm (P-P), Mv. Ilkka Mattila (Sat), Mv. Pekka Nummela (Uud), Mv. Antti Sivonen (P-K), Mv. Markku Länninki (MTK), Sihteeri: MMM Jukka Markkanen, sijaisena MMM Marjukka Manninen 8/2009 asti.

Verovaliokunta

Verovaliokunta kokoontui kerran. Valiokunta keskusteli ajankohtaisista veropoliittisista kysymyksistä. Kokouksessa keskusteltiin mm. hallitusohjelman toteutumisesta veropoliitikassa. Pohdinnan aiheena oli vahvasti verotuksen kehittämistyöryhmän työ. Edellä mainitun lisäksi tarkasteltiin uutta oikeuskäytäntöä.

Kokoonpano: Mv. Ari Ruotsalainen (Lap), Mv. Timo Olkkonen (Häme), Agrol. Sirpa Himanen (Pirk), Toiminn.joht. Juhani Savolainen (P-S), Agrol. Pekka Vih-tonen (E-K), Mv. Hannu Uitto (E-P), Mauri Ruuth (MTK/metsä), KTL Risto Järvinen (as.tunt.), Prof. Heikki Nis-kakangas (as.tunt.), OTT Pauli K. Mattila (as.tunt.), VT Kirsti Auranen (as.tunt.), Agron. Esko Suomala (MTK), VT Helena Ålgars (SLC), Sihteeri: OTK Timo Sipilä.

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta kokoontui kaksi kertaa. Keskeisiä käsiteltäviä asioita olivat mm. hallitusohjelmataavoitteiden toteutumisen seuranta hallituskauden aikana, haja-asutusalueiden jätevesi-asetuksen muuttaminen, Etelä-Suomen metsien moni-muotoisuuden toimintaohjelman toteuttaminen (Metso II), Itämeren suojelu, vesipuidedirektiivin toteuttami-nen sekä vesienhoitosuunnitelmien ja alueellisten toi-menpideohjelmien laatiminen, vanhojen suojeluoh-jelmien loppuun saattaminen, lannan energiakäytön edistäminen, maatalouden ympäristölupia koskevaan ohjeistukseen vaikuttaminen, maastoliikennelain val-mistelu ja kuntien ympäristönsuojelumääräykset, Na-tura 2000 -verkoston toteuttaminen ja Natura 2000 -tuomioistuinprosessi EU-tuomioistuimessa, ympäris-tövastuulain valmistelu, kaivos- ja vesilain kokonais-uudistukset, kiinteistönmuodostamislain, maakaaren, yhteisalue lain ja yksityistielain tarkistaminen, jokamie-henoikeuksia koskevan käsikirjan laatiminen, maa-kunta- ja kuntakohtaiseen kaavoitukseen vaikuttami-nen sekä ympäristöasiamestointi.

Valiokunta piti tärkeänä MTK:n ympäristö- ja maapo-liittisen valiokunnan, alueellisten ympäristö- ja maapoliittisten valiokuntien sekä MTK:n ympäristö- ja maapoliittisen ryhmän keskinäistä yhteistyötä sekä yhteydenpitoa jäseniin sekä ympäristöasiamiehiin.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: mv. Jorma Laurila (Kan-gasala), Mv. Jari Laukkonen (Kortesjärvi), mv. Markku Länninki (Forssa), mv. Ilpo Markkola (Hämeenkoski), mv. Bo-Erik Nyström (SLC), mv. Kari Peuraniemi (Pu-dasjärvi), mv. Varpu Törrönen (Joensuu), mv. Aatto Yli-martimo (Tervola), Pauli Karvinen (as.tunt., Maanmit-tauslaitos), Aulikki Kiviranta (as.tunt., Maanomistajien Arviointikeskus Oy), Timo Kotkasaari (as.tunt., Maa- ja metsätalousministeriö), Tuija Nummela (as.tunt., Maanomistajain liitto), Helena Ålgars (as.tunt., SLC), Sihteeri: lakimies, varatuomari Tommi Siivonen.

Maitovaliokunta

Maitovaliokunta kokoontui kahdeksan kertaa. Maito-alan edunvalvonnassa MTK toimii yhteistyössä Maito-valtuuskunnan ja SLC:n kanssa sekä kotimaassa että EU:n tasolla. Yhteiselimenä on maitovaliokunta. Edun-valvonnan tavoitteena on suomalaisen maidontuotta-jien toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen yhteisen strategian pohjalta.

Edunvalvonnan keskeisiä asioita ovat maitopolitiik-kaan ja maidontuotantoon liittyvät asiat sekä maitoti-lan kansalliset ja EU-tuet. Tärkeä toiminnan muoto on yhteistyö alan tutkimuslaitosten kanssa alan kehittä-mistarpeiden kartoittamiseksi ja perusteluksi.

Maitovaltuuskunnan aloitteesta Maitovaliokunnan koolle kutsuma kustannusten seurantaryhmä jatkoi työtä välineiden luomiseksi ja tietojen analysoimi-seksi tilojen kustannusten alentamistyötä varten. Merkittävimpiä apuvälineitä tilojen johtamiseen ja osuuskuntien luottamushenkilöille olivat rehujen hin-taseuranta yhdessä ProAgrian kanssa ja pientar-vikkeiden ostoskori-tutkimus, joka osaltaan edistää tuottajia ja luottamushenkilöitä löytämään tarvittavat toimet tarvikkekustannusten alentamiseksi. Lisäksi toimintasuunnitelmassa linjattiin, että ”ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan liittyviin kysymyksiin kiinnitetään kasvavaa huomiota ravinnekuormituksen keventämi-seksi tuottajien kannalta taloudellisesti ja teknisesti järkevällä tavalla”. Tätä varten saatiin tohtoritutkija-ryhmän raportti ”Maidontuotannon talouden tarkaste-lu maidon hinnan muuttuessa”, jossa myös käsiteltiin kiintiöiden poistosta aiheutuvien hintamuutosten vai-kutusta maidontuottajille.

Maidon kansallinen tuki maksetaan kiintiökaudesta 2009/10 alkaen C-alueen tasausjärjestelmänä siten, että tuki maksetaan täytenä kiintiöissä tuotetuille lit-roille ja kaikille ylityslitroille siihen asti, kun C-alueelta löytyy vastaavat alituslitrat. Maitovaltuuskunta ja Mai-tovaliokunta ajoi asiaa ponnekkaasti. Maitovaltuus-kunnan työ tuotannon pitämisessä rajoitteissa näkyi siinä, että maidon tuki jatkuu tuotantoon sidottuna. Maidolla 1 776 765 t on ehdoton raja tukikelpoiselle tuotannolle.

Maidon markkinatilanne heikkeni rajusti vuoden 2009 aikana ja tuottajahinta laski lähes 10 snt/l loppu vuonna edellisestä vuodesta. Koko vuoden tuottajahinta tulee olemaan noin 4,5 snt/l edellisistä vuotta matalampi. Euroopassa painuttiin pahimmillaan jopa noin 20 snt/l tuottajahintatasolle. Loppuvuonna EU-hinnat olivat noin 27–30 snt/l ja Suomessa noin 35 snt/l, mutta koko vuoden hinta hyvän alku vuoden ansiosta lienee noin 40 snt/l. EU:n maidontuottajien aktiivinen toiminta vaikutti lopulta komissioon ja ministerineuvostoon ja maidontuottajille suuntautui yhteensä noin 300 miljoonan euron EU-tuki, josta Suomen osuus on noin 5 miljoonaa euroa. Maitoala pettyi kansalliseen ratkaisuun, jolla komission esittämä ylimääräinen enintään 15 000 euron tilakohtainen valtiontuki suunnattiin vain investoiville tiloille.

Luxemburgin maatalousneuvoston yhteydessä (22.6.) COPA-COGECA järjesti mielenosoituksen, jossa vaadittiin välittömiä toimia kriisissä olevien maataloussektoreiden tukemiseksi. Paikalla oli tuhansia viljelijöitä ja yli 500 traktoria. Suomesta ja Brysselin toimistosta mielenosoitukseen osallistui viisi henkilöä ja samalla tavattiin myös ministeri Anttila.

Valiokunnan edustajat osallistuivat COPA-COGECA:n maitotyöryhmiin ja EU komission neuvoa-antaviin työryhmiin sekä IDF:n ja EDA:n työryhmiin. Maitovaliokunnan edustajat osallistuivat maitovaltuuskunnan kokouksiin.

Maitovaltuuskunta kokoontui kolme kertaa. Maitovaltuuskuntaan kuului 24 osuuskuntaa (muutos 0 ed.v.). Osuuskunnista oli nimetty maitovaltuuskuntaan 57 edustajaa (+/- 0 vuoteen 2008).

Maitovaliokunnan jäsenet ovat osallistuneet tutkimushankkeiden ja projektien seurantaröyhiin sekä Brysselin kotieläinasiain miehen taustaryhmän kokouksiin. Lisäksi valiokunnan eri työryhmissä olevat jäsenet ovat raportoineet mm. COPAn maitoryhmän ja ETU-töyön ajankohtaiset asiat.

Juha Marttila jatkoi COPA-COGECA:n maitotyöryhmän varapuheenjohtajana, joka jatkuu kesään 2010.

Kokoonpano: Mv. Per-Ole Mård (Milka), Mv. Esa Heikkilä (Ingman yht. työryhmä), Mv. Heikki Arpiainen (Länsiryhmä), Mv. Pekka Lestinen (Maitokaari), Mv. Olli Laaninen (Jameli), Mv. Tapio Hytönen (Normilk), Mv. Risto Sonninen (Promilk), Mv. Eero Isomaa (MTK johtok.), Toiminn.joht. Antti Sahi (MTK), Mv. Markku Kiljala (MTK), Agron. Jaakko Suominen (MTK), Mv. Mats Nylund (SLC), Sihteeri: MMM Sami Kilpeläinen

Maitovaliokunnan jäsenet ovat myös osallistuneet Maitovaltuuskunnan kokouksiin.

Lihavaliokunta

Lihavaliokunta kokoontui neljä kertaa. Lihantuotannon edunvalvontaa ja yhteyksiä tuottajia lähellä olevaan teollisuuteen hoitaa MTK:n lihavaliokunta. Lihavaliokunta on MTK:n valtuuskunnan asettama MTK:n johtokunnan asiantuntijaelimenä toimiva liha-asioihin keskittyvä erikoisvaliokunta, joka seuraa ja edistää kotimaisen lihantuotannon toimintaedellytyksiä.

Valiokunnan muodostavat MTK:n johtokunnan nimeämät edustajat, SLC:n edustaja, sika-, nauta-, siipikarjanliha- ja lammasjaostojen puheenjohtajat sekä osuusteurastamoiden nimeämät toimihenkilö- ja luotamushenkilöedustajat. Valiokunnan alaisuudessa toimivat sika-, nauta-, siipikarjanliha- ja lammasjaostot.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Mv., MMT Juha Marttila (MTK), Johtaja Simo Tiainen (MTK), Mv. Tomas Långgård (SLC), Mv. Timo Komulainen (Atria), Mv. Ilkka Yliluoma (Atria), Toim.joht. Matti Tikkakoski (Atria), KTM Tiina Varho-Lankinen (HK Ruokatalo), Mv. Tiina Teperi-Saari (HK Ruokatalo), Toim.joht. Jari Leija (HK Ruokatalo), Mv. Pekka Harju (Järvi-Suomen Portti), Toim.joht. Kari Tillanen (Järvi-Suomen Portti), Jaostojen puheenjohtajat, Sihteeri: MMM Jukka Rantala.

Nautajaosto

Nautajaosto piti viisi kokousta. Jaosto kävi jälleen keran keskustelua ruhojen luokituksesta, jonka todettiin olevan kunnossa. Lisäksi perehdyttiin elektronisten korvamerkkien mahdolliseen käyttöönottoon ja loppuvuodesta ketjuinformaatioon. Etsittiin keinoja kustannusjahtiin ja erilaisten hintavertailuiden tekemiseen. Markkinaedunvalvonnan keinoja pohdittiin myös ankarasti.

Nautajaosto oli aktiivisesti mukana EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastuksen uudistamisen kansallisessa soveltamisessa. Tavoitteena ollut nautatukien säilyminen tuotantoon sidottuna sekä kohdentuminen AB-alueelle toteutui jaoston tavoittelemalla tavalla. Jaosto oli mukana myös tulevien tukijärjestelmien valmistelussa etsien keinoja laiduntamisen ja nurmiviljelyn edistämiseen.

Kokoonpano: Mv. Juha Saikko (E-K), Mv. Jukka Kukkola (P-P), Mv. Antero Kaappa (Sat), Mv. Juho Tervonen (Kai), Mv. Tomi Toivanen (P-S), Mv. Heikki Vehkaoja (E-P), Mv. Antti Niskanen (Nautakerhojen edustaja), Hank. joht. Ilkka Nykänen (A-tuottajat Oy, as.tunt.), Tutk.pääll. Reijo Pirttijärvi (Elintarviketieto, as.tunt.), Agron. Mauro Ylinen (MTK), Mv. Tom Jungerstam (SLC), Sihteeri: MMM Jukka Rantala.

Sikajaosto

Sikajaosto piti vuoden aikana kuusi läsnäolokokousta ja kaksi puhelinkokousta. Jaosto oli vaikuttamassa

investointitukien avaamiseen myös sika- ja siipikarjasektorin laajennusinvestoinneille. Loppuvuonna uudelleen virinnessä eläinten hyvinvointikeskustelussa jaosto korosti alan vapaaehtoisen terveydenhuolto-työn keskeistä merkitystä.

Sikatalouden kannattavuus jatkui kireänä vaikean eurooppalaisen markkinatilanteen vuoksi. Tilojen taloutta kuitenkin helpotti alentunut rehukustannus.

Kokoonpano: Mv. Kalle Vähä-Piikkiö (V-S), Mv. Mika Välimaa (Sat), Mv. Eero Hetemäki (K-S), Mv. Tero Ojala (K-P), Mv. Ville Savelainen (Kym), Mv. Jouni Mäkisalo (Sikakerhot), Mv. Ismo Ervola (Sikayrittäjät, as.tunt.), Toim.joht. Veikko Kemppe (LSO Foods Oy, as.tunt.), Tutk.pääll. Reijo Pirttijärvi (Elintarviketieto, as.tunt.), Mv.neuvos Kyösti Harju (MTK), Mv. Tomas Långgård (SLC), Sihteeri: MMM Jukka Rantala.

Siipikarjanlihaajaosto

Siipikarjanlihaajaosto kokoontui neljä kertaa. Tärkein kysymys alan edunvalvonnassa oli EU:ssa voimaan astunut broilerintuotannon hyvinvointidirektiivi. Jaosto on ollut mukana sen toimeenpanossa kansalliseen lainsäädäntöön. Kansallisessa toimeenpanossa tulee tunnustaa suomalaisen broilerintuotannon, kansainvälisestäkin hyvin poikkeuksellinen korkea laatu.

Kansalliset hyvinvointisäädökset valmistuvat ja astuvat voimaan vuoden 2010 aikana.

Kokoonpano: Mv. Matti Kangas (Itikka), Mv. Juha Kiviniemi (A-tuottajat), Mv. Riku-Sippo Uotila (Saarioinen), Mv. Pertti Hakulinen (Saarioinen), Mv. Ari Mahlamäki (HK Ruokatalo), Mv. Ilkka Uusitalo (HK Ruokatalo), Mv. Anssi Saunamäki (Broilertalo), Mv. Seppo Heikkilä (Broilertalo), Mv. Jukka Sandelin (Atria), Agron. Mauno Ylinen (MTK), Mv. Fredrik Ström (SLC), Sihteeri: MMM Jukka Rantala.

Lammasjaosto

Lammasjaosto kokoontui neljä kertaa. Lampaiden ja vuohien merkintä- ja rekisteröintijärjestelmän uudistaminen jatkui. Jaoston jäsenet ottivat kantaa ja antoivat kehitysideoita viljelijärajapinnan kehittämiseksi. Lammasjaosto kiirehti eläinrekisteriin perustettavaa asiakasraatia, joka perustettiin vuoden lopulla.

Lammastalouden 142-tukien neuvottelu oli osa märehtijöiden prosessia. Tavoitteena oli tukitasojen nosto ja tuen siirtäminen kohti lihan tuotantoa. Jaosto esitti osana pohjoisen tuen ratkaisua karitoiden ottamista mukaan eläinyksikkölaskentaan tukea määritettäessä, sekä uuhien ey-kertoimen nostoa kansallisissa tuissa. EU maatalouspolitiikan terveystarkastuksen kansallisessa soveltamisessa toteutui jaoston pitkäaikainen tavoite saada karitsoille teurastuski.

Jaosto laati lammastalouden strategian Suomen Lammasyhdistyksen ja ProAgria Lammassuunnitelman kanssa.

Kokoonpano: Emäntä Outi Sirola (P-K), Mv. Matti Risänen (Lap), Mv. Heikki Penttilä (Pirk), Mv. Christer Ollqvist (Suomen Lammasyhdistys ry), Mv. Miina Huitinen (Suomen Vuohiyhdistys ry), Agron. Pia Parikka (ProAgria, as.tunt.), Tutk.pääll. Reijo Pirttijärvi (Elintarviketieto, as.tunt.), Mv.neuvos Kyösti Harju (MTK), Mv. Dick Sjöblom SLC, Sihteeri: MMM Jukka Rantala.

Kananmunavaliokunta

Vuoden alussa kananmunavaliokunta osallistui sika- ja siipikarjatalouden kansallisen tuen valmisteluun. Valiokunta keskusteli aktiivisesti mm. markkinoiden toiminnasta, yksimahaissektorin kehittämissuunnitelmasta, uusiin tuotantomuotoihin siirtymisestä ja eläinten hyvinvoinnista. Kananmunavaliokunta teki yhteistyötä kananmunayhdistyksen kanssa mm. ministeri Anttilalle lähetetyn investointitukea koskevan yhteiskirjeen muodossa.

Syksyllä kananmunavaliokunta pohti toimintansa kehittämistä yhdessä sika- ja siipikarjanlihaajaostojen kanssa kaksiosaisessa kehittämissuunnitelmassa. Valiokunta näkee yhteistyön muiden yksimahaissektorin toimijoiden kanssa tarpeellisena.

Kokoonpano: Mv. Pekka Saarinen (V-S), Mv. Seppo Tapio (Sat), Mv. Jouni Paunonen (E-S), Mv. Mikko Aila (E-P), Mv. Jukka Huittinen (Munakunta), Mv. Samuli Simula (Kieku Oy), Mv. Jukka Nikula (Kananryttäjät, as.tunt.), Toim.joht. Lea Lastikka (Suomen Siipikarjaliitto, as.tunt.), Mv.neuvos Kyösti Harju (MTK), Mv. Matts Samulin (SLC), Sihteeri: MMM Jukka Markkanen, sijaisena MMM Marjukka Manninen 8/2009 saakka.

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta

MTK luomuvaliokunta kokoontui neljä kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. luomumarkkinoiden kehitystä, joissa tapahtui positiivista kehitystä. Valiokunta oli myös mukana vaikuttamassa toimenpiteisiin, joilla luomuvalkuaiskasvien viljely Suomessa saataisiin lisääntymään. Lisäksi seurattiin aktiivisesti mm. GMO-rinnakkaiselolainsäädännön valmistelua.

Kokoonpano: Agron. Matti Tilkanen (V-S), Mv. Anssi Laamanen (E-S), Mv. Pirjo Lehmusvaara (Uud), Mv. Maarit Sormunen (Kai), Mv. Teijo Ruuttula (K-P), Mv. Kari Pennanen (P-K), Visa Viljuna (Luomuliitto, as.tunt.), Mv. Tommi Lunttila (MTK), Mv. Steve Nyholm (SLC), Sihteeri: MMM Mika Virtanen.

Viljavalio-kunta

Valiokunta kokoontui kuusi kertaa. Liittojen viljavalio-kuntien yhteiskokouksia pidettiin kaksi. Viljavalio-

kunnan tärkeimpiä tehtäviä olivat viljamarkkinoiden seuranta ja markkinatilanteesta informoiminen. Viljavaliokunta osallistui aktiivisesti vilja-alan yhteistyötyöryhmän (VYR) työhön. Pellervo Instituutin kanssa järjestettiin viljaseminaari, jossa oli kansainvälisiä luennoitsijoita Iso-Britanniasta ja Ruotsista. Viljamarkkinakoulutustilaisuuksia pidettiin syksyn aikana 14. GMO-rinnakkaiselolain säädännön valmistelua seurattiin aktiivisesti.

Kokoonpano: Mv. Totti Nuoritalo (V-S), Mv. Timo Jaakkola (Pirk), Mv. Kimmo Hovi (Uud), Mv. Harri Takala (E-P), Mv. Hannu Nissi (Häme), Jaostojen puheenjohtajat, Agron. Esko Suomala (MTK), Mv. Tommi Lunttila (MTK), Mv. Erik Brinkas (SLC), Sihteeri: Agrologi Max Schulman.

Kylvösiemenjaosto

Kylvösiemenjaosto kokoontui kolme kertaa. Kylvösiemenjaoston edunvalvonnassa keskityttiin kansallisen siementuotannon tuen varmistamiseen vuodelle 2010. Tämän lisäksi aloitettiin kansallisen siemenstrategian luominen. Myös sopimustoiminnan kehittäminen sekä osallistuminen keskusteluun eri siemenketjun toimijoiden välillä kuuluivat jaoston toimintaan. Keskustelua aiheutti siementuotannon kannattavuus sekä siemen-sopimusten kehittäminen.

MTK osallistui kylvösiementuotannon edunvalvontaan kotimaassa sekä Euroopan siementuottajien yhdistyksen (ESGG) ja komission neuvoa-antavassa kylvösiementyöryhmässä. TOS (tilan oma siemen) hintaneuvotteluja käytiin syksyllä.

Kokoonpano: Mv. Juha Strömberg (Sat), Mv. Timo Nyssönen (P-S), Mv. Esa Antila (E-P), Mv. Heikki Punttila (Häme), Mv. Jouni Suominen (V-S), Mv. Tommi Lunttila (MTK), Mv. Jörgen Bergman (SLC), Sihteeri: Agrologi Max Schulman.

Mallasohrajaosto

Mallasohrajaosto kokoontui kolme kertaa. Mallasohrajaoston toiminnan painopiste oli markkinaedunvalvonnassa ja erityisesti sopimusmallin kehittämisessä. Jaosto tapasi kaikkien mallastamoiden edustajia. Tapamisissa pyrittiin elvyttämään hyvä keskusteluyhteys tuottajajärjestön ja mallastamoiden välille.

Kokoonpano: Mv. Heikki Pohjala (Sat), Mv. Simo Kolkala (V-S), Mv. Esa Similä (E-P), Mv. Hannu Virtanen (Häme), Mv. Tommi Lunttila (MTK), Mv. Peter Lindström (SLC), Sihteeri: Agrologi Max Schulman.

Öljykasvijaosto

Öljykasvijaosto kokoontui kolme kertaa. Jaoston edunvalvonnan tärkein osa-alue oli rypsin sopimustuotantoalan kasvattaminen. Jaostossa paneuduttiin myös

öljykasvimarkkinoiden ja maailmanmarkkinahinnan kehitykseen sekä öljykasvituotannon tukipolitiikkaan.

MTK osallistui öljykasvisektorin edunvalvontaan kotimaassa ja myös COPA-COGECA:n öljykasvityöryhmässä ja komission neuvoa-antavassa öljykasvityöryhmässä.

Kokoonpano: Mv. Pentti Ervasto (Uud), Mv. Mikko Hatanpää (Sat), Mv. Tapio Ylitalo (V-S), Mv. Kari Vaismaa (E-P), Agron. Esko Suomala (MTK), Mv. Fredrik Grönberg (SLC), Sihteeri: Agrologi Max Schulman.

Sokerijuurikasvaliokunta

Sokerijuurikasvaliokunnan toiminnan tärkein tavoite oli varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maassamme. Tärkeimmät asiat olivat monipuolistamistuen hakukohteiden laajentaminen maatalouden investointikohteisiin ja tuen takarajan jatko yhdellä vuodella, neuvottelu Sucroksen kanssa vuoden 2009 leikehyvityksestä sekä valiokunnan toteamista viljelijöiden ja teollisuuden välisistä kipupisteistä. Leikeasia vietiin yhteisellä päätöksellä teollisuuden kanssa sovintolautakunnan käsittelyyn. Sovintolautakunnan työ jatkuu vuoden 2010 puolelle. Sokerijuurikasvaliokunta esitti maa- ja metsätalousministerille Suomen sokerikiintiön korottamista 9 000 tonnilla, jolla varmistettaisiin Säkylän tehtaan parempi käyttöaste ja kannattavuus. Valiokunta seurasi teollisuuden omistusjärjestelyjä Euroopassa. Valiokunta esitti Sucrokselle juurikkaan tilahintajärjestelmään siirtymistä ja toimialasopimuksen lisien tarkastelemista yleiseurooppalaiselle tasolle. Sokerijuurikasvaliokunta laati bioenergiaselvityksen. Valiokunta kokoontui kahdeksan kertaa.

MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan kotimaan lisäksi EU-tasolla Euroopan sokerijuurikkaan viljelijöiden yhdistyksen CIBE:n eri työryhmissä ja komission neuvoa-antavassa sokerityöryhmässä. Valiokunta osallistui CIBE:n kongressiin Tanskassa.

Kokoonpano: Mv. Pekka Myllymäki (V-S), Agrol. Kimmo Ihalainen (E-S), Mv. Petri Lauttia (Häme), Mv. Urban Silen (V-S), Mv. Ilkka Markkula (Sat), Agrol. Jussi Hantula (E-P), Agron. Esko Suomala (MTK), Mv. Cay Blomberg (SLC), Sihteeri: MMM Antti Lavonen.

Perunavaliokunta

Edunvalvonnan tavoitteena oli perunanviljelyn kannattavuuden parantaminen markkinoiden paremman hallinnan, tukipolitiikkaan vaikuttamisen ja ruokateollisuusperunalla sopimusneuvotteluihin vaikuttamisen kautta. Perunavaliokunta kokoontui kolme kertaa.

Valiokunta seurasi perunan sato- ja markkinatilannetta Suomessa ja EU:ssa. Valiokunta otti kantaa menekin-

edistämisen ratkaisuihin maa- ja metsätalousministeriössä ja valtion tuella tehtävän menekinedistämistyön ehtojen muutoksiin. Valiokunta kartoitti markkinaedunvalvonnan keinoja. Tukiasioissa perunavaliokunnan toiminnan painopisteinä olivat tärkkelysperunan markkinajärjestelyn kohtalo CAP:n terveystarkastuksessa ja vuoden 2011 jälkeen poistuvan perunantuotannon tuen korvaamiskeinot. Valiokunta tutustui varhaisperunan tuotantoon Varsinais-Suomen alueella.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Mv. Jan Porander (SLC), Mv. Timo Myyryläinen (Ruokaperuna, Häme), Mv. Kauko Erkkilä (Ruoka- ja teollisuusperuna, K-P), Mv. Hannu Heikola (Tärkkelysperuna, Sat), Mv. Eero Saarinen (Varhaisperuna, V-S), Mv. Timo Hautaviita (Ruokaperuna, E-P), Agron. Jaakko Rahko (Siemenperuna, P-P), Agron. Mauno Ylinen (MTK), Sihteeri: MMM Antti Lavonen.

Tärkkelysperunajaosto

Tärkein edunvalvonta-asia oli tärkkelysperunan markkinajärjestelmään kohdistunut yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastus. Tärkkelysperunajaosto kokoontui kaksi kertaa.

Tärkkelysperunajaosto osallistui maa- ja metsätalousministeriön perustamaan tärkkelysperunan terveystarkastustyöryhmään, joka kokoontui 10 kertaa. Työryhmän laatiman raportin ja esitysten pohjalta Suomi teki komissiolle esityksen tärkkelysperunan tukimien korvaamisesta 68 artiklan mukaisella tuella, jolla on ympäristö- ja laatuvarusteet. Tärkkelysperunajaosto osallistui joulukuussa komission esittämien lisäkysymysten vastausten laadintaan ja lisäselvitysten valmisteluun.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Mv. Mauri Ala-Koskela (Lapuan Peruna), Mv. Teuvo Sulin (Finnamyl, Kokemäki), Mv. Vesa Savola (Evijärven Peruna), Agron. Mauno Ylinen (MTK), Sihteeri: MMM Antti Lavonen.

Puutarhawaliokunta ja sopimusviljelyjaosto

Puutarhatuotteiden markkinoilla lähtökohtana oli puutarhatuotteiden markkinoiden tasapainottaminen sekä tuotantokustannusten nousun aiheuttamien kustannuspaineiden siirtäminen tuottajahintoihin. Vuoden aikana kerättiin viikoittain avomaavihannesten toteutunutta hinta- ja markkinatietoa, joka välitettiin viljelijöille Maaseudun Tulevaisuuden välityksellä. Näin parannettiin viljelijöiden tietoisuutta vallitsevasta markkinatilanteesta.

MTK osallistui aktiivisesti myös EU:n kasvinsuojeluaikainelainsäädännön valmistelutyöhön. Lisäksi MTK hankki koetoimintalupia sekä off label -lupia tiettyjen kasvinsuojeluaineiden käyttöä varten. Näin parannettiin tiettyjen erikoiskasvien, kuten avomaavihannesten

ja kuminan, kasvinsuojelumahdollisuuksia.

Puutarhawaliokunta ei kokoontunut lainkaan toimintavuoden aikana. Käytännön edunvalvontatyö tehtiin Juuresten- Kaalin- ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta. Puutarhawaliokunnan sopimusviljelyjaosto kokoontui vuoden aikana kerran. Jaostossa keskusteltiin mm. vihannesten sopimusviljelyn tilanteesta sekä tulevaisuuden edellytyksistä.

Kokoonpano, Puutarhawaliokunta: Mv. Jarmo Suominen (Puutarhaliitto), Mv. Heikki Reskola (Kaalintuottajat), Mv. Alpo Ellä (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), Mv. Erkki Isokaski (Juurestentuottajat), Mv. Pekka Rönkkö (Kauppapuutarhaliitto), Mv. Risto Henriksson (Sipulintuottajat), Toim.joht. Pekka Metsola (Puutarhaliitto), Toim.joht. Ismo Ojala (Kauppapuutarhaliitto), Toim.joht. Hannu Salo (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), Toiminn.joht. Jyri Uimonen (Taimistonviljelijät ry), Agron. Esko Suomala (MTK), Mv. Ove Grandell (SLC), Sihteeri: MMM Mika Virtanen.

Kokoonpano, Sopimusviljelyjaosto: Mv. Timo Rauvola, Mv. Jukka Mattila (Lännen Tehtaat), Mv. Timo Pere (Lännen Tehtaat), Mv. Reijo Vävilä (Lännen Tehtaat), Mv. Esa Laamanen, Mv. Hannu Wahlroos (Kurkkutoimikunta), Agron. Esko Suomala (MTK), Toiminn.joht. Tage Ginström (SLC), Sihteeri: MMM Mika Virtanen.

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta

MTK luomuvaliokunta kokoontui neljä kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. luomumarkkinoita, joissa tapahtui positiivista kehitystä. Valiokunta oli myös mukana vaikuttamassa toimenpiteisiin, joilla luomuvalkuuskasvien viljely Suomessa saataisiin lisääntymään. Lisäksi seurattiin aktiivisesti mm. GMO-rinnakkaiselolainsäädännön valmistelua.

Kokoonpano: Agron. Matti Tilkanen (V-S), Mv. Anssi Laamanen (E-S), Mv. Pirjo Lehmusvaara (Uud), Mv. Maarit Sormunen (Kai), Mv. Teijo Ruuttula (K-P), Mv. Kari Pennanen (P-K), Visa Vilkuna (Luomuliitto, as. tunt.), Mv. Tommi Lunttila (MTK), Mv. Steve Nyholm (SLC), Sihteeri: MMM Mika Virtanen.

Kuluttajatyöryhmä

Kuluttajatyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Tammikuussa vierailtiin Berliinissä järjestettävillä Grüne Woche -elintarvikemessuilla. Todettiin, että Saksassa luomuvaikeoima on hyvin kehittynyt ja luomu on arvostettua. Matkalla tutustuttiin myös tunnetun KaDeWe-tavaratalon elintarvikeosaston valikoimaan.

Koska eläinten huono kohtelu nousi vuoden aikana mediassa paljon esille, kirjoitettiin vastine hyvästä eläinhoidosta, turvallisuudesta ja lähiruoasta. Vastine julkaistiin eri sanomalehtien mielipidesivuilla.

Vuoden aikana suunniteltiin kuluttajatyöstrategiaa. Varsinkin nuoria pidetään tärkeänä kohderyhmänä. Parin vuoden aikana toimineelle Kummimaatilahankkeelle mietittiin pienempimuotoisempaa toimintaa, jota liitot voisivat jatkaa tahoillaan. Strategiassa mietittiin myös kuluttajatyöryhmän kokoonpanoa ja kuluttajatyöryhmän nimen muutosta kuluttajavaliokunnaksi. Nämä asiat jäävät seuraavalle vuodelle.

Syyskuussa osallistuttiin eduskunnassa järjestettävään Lähiruokaseminaariin.

Vuoden lopussa suunniteltiin MTK:n kuluttajatyöohjelman käynnistämistä. Käynnistyksen tueksi päätettiin järjestää kuluttajaohjelman käynnistysseminaari seuraavan vuoden alussa.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: emäntä Kaija Väänänen (Siilinjärvi), Jäsenet: aluepäällikkö Kari Aikio (MTK-Häme), mv. Kyösti Harju (MTK johtok.), mv. Elina Heino (Vehmaa), mv. Eeva-Kaisa Lahti (Tervola), elintarvikeasiantuntija Annikka Marniemi (as.tunt. Kuluttajaliitto), emäntä Salla Mäki-Leppälä (Kuortane), toiminnanjohtaja Liisa Niilola (as.tunt. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus), ruokakulttuuriasiamies, keittiömestari ETM Jaakko Nuutila (MTK), markkinointijohtaja Risto Pitkänen (as.tunt. Finfood), tiedottaja Mia Wikström (as.tunt. SLC), varalla Bettina Lindfors (SLC), Sihteeri: restonomi Johanna Vornila.

Naistyöryhmä

Toiminnasta kohdassa Järjestötoiminta/Avaintehtävä 3.

Kokoonpano: Puheenjohtaja: Ilona Alhoniemi (P-K), Johanna Kankaanpää (E-P), Tiina Linnainmaa, (Pirk), Hannele Mäki-Ettala-Mustonen (V-S), Eine Rosenberg-Riihimäki (MO-liitto Etelä-Suomi), Irma Sirviö (MTK johtok.), Liisa Niilola (as. tunt. Maa- ja kotitalousnaiset), Mia Wikström (as. tunt. SLC), Sihteeri: Marjatta Boman.

Metsänomistajanaisten jaosto

Toiminnasta kohdassa Järjestötoiminta/Avaintehtävä 3.

Kokoonpano: Heli Rissanen (Mo E-S), Sinikka Vainikka (Mo J-S), Marja-Terttu Järvinen (Mo K-Pohj.), Elina Junnila (Mo L-S), Päivikki Otronen (Mo Pohj.-Karj.), Pirkko Laitinen (Mo Pohj.-S), Toini Malmström (SLC) Irma Sirviö (MTK johtok.) Sihteeri: Tuija Rantalainen.

MTK-liittojen puheenjohtajakoukset

Maataloustuottajien liittojen puheenjohtajakouksia pidettiin kuusi. Kokouksiin kutsuttiin pääsääntöisesti myös liittojen toiminnanjohtajat. Puhetta kokouksis-

sa johti valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen. Sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen.

Ensimmäinen puheenjohtajakokous järjestettiin 9–10.2. Samassa yhteydessä oli myös maatalouspoliittinen seminaari, jossa puhuivat pääsihteeri Pekka Pesonen COPA-COGECA:sta, johtaja Pasi Rikkonen MTT:stä, tutkimusjohtaja Perttu Pyykkönen PTT:sta, toimitusjohtaja Esa Härmälä EFMA:sta, toimitusjohtaja Heikki Juutinen Elintarviketeollisuusliitosta ja Peller-von edustajat.

Toinen puheenjohtajakokous pidettiin 10.3. Kokouksessa alusti Suomen pankin pääjohtaja Erkki Liikainen ajankohtaisesta talouspoliittisesta tilanteesta. Puheenjohtaja Michael Hornborg ilmoitti kokouksessa pyytävänsä tulevassa valtuuskunnassa eroa puheenjohtajan tehtävästä.

Kolmas puheenjohtajakokous pidettiin 22.4. ennen MTK:n valtuuskunnan kevätkokousta. Kokouksessa käsiteltiin valtuuskunnan asialistaa.

Neljäs puheenjohtajakokous pidettiin 10.6. Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia maatalouspoliittisia asioita kuten EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastusta. Lisäksi esillä olivat MTK:n jäsenrekisterin uudistus ja aluehallinnon uudistus.

Viides puheenjohtajakokous pidettiin 18.9. Ministeri Anttila oli kokouksessa vastaamassa miten hallitus toimii hallitusohjelmansa mukaisesti maatalouden kannattavuuden parantamiseksi. Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia maatalouspoliittisia asioita ja maataloustuotemarkkinoita. Lisäksi tarkasteltiin energia-asioita.

Kuudes puheenjohtajakokous pidettiin valtuuskunnan kokousta edeltävänä päivänä 24.11. Kokouksessa käsiteltiin valtuuskunnan asialistaan ja valkuaisomavaraisuuskysymyksiä.

TALOUSTIETOJA

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n konsernin konsernitilinpäätökseen sisällytettiin toimintavuonna tytäryhtiöinä Viestilehdet Oy:n (99,98 %) ja Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n (72,32 %) ohella Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaistentalo Oy (66,04 %). Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen sisällytettiin Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), Oy Silvadata Ab (43,37 %), Maahenki Oy (25,87 %), Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,32 %) ja uutena Myyntimestarit Oy (31,62 %). Konsernin tilikauden liikevoitto oli voitollinen +15,7 milj. euroa (-30,6 milj. euroa).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista tuottoa.

Keskusliiton toiminta ja talous

Keskusliiton henkilökunnan määrä oli toimintavuoden päättyessä 73, joista 8 oli määräaikaisia ja 4 äitiys-, hoito-, vuorottelu-, tai muulla toimivapaalla (edellisellä vuonna 71, joista 5 määräaikaisia, 6 äitiys-, hoito-, vuorottelu-, tai muulla toimivapaalla). Projekteissa työskentelevien henkilöiden määrä säilyi yhdessä henkilössä. Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä luontaisetuineen sekä vuosiloma- ja sairausajan palkkoineen oli 4,4 milj. euroa (4,2 milj. euroa).

Varsinainen toiminta

Luottamusjohdon kulut alenivat toimintavuonna. Oma-rahointeisten valiokuntien ja jaostojen kulut alenivat erityisesti sokerijuurikasvaliokunnan osalta sektorilla tapahtuvien muutosten myötä. Muiden valiokuntien ja jaostojen sekä työryhmien kulut nousivat 4,7 %. Ympäristö- ja maapolitiittisen, vilja-, luomu- ja lihavalioikunnan sekä nauta- ja lammasjaoston kulut sekä ylittivät selvästi budjetin että olivat aiempia vuosia korkeammat. Muiden valiokuntien, jaostojen ja työryhmien kulukehitys oli budjetin mukaista noudattaen aiempien vuosien tasoa.

Edunvalvonnan kulut alenivat vuodesta 2008 (0,227 milj. euroa eli -2,7 %) ja jäivät budjetoidusta.

Edunvalvonnan palkkojen ja palkkioiden määrä nousi poikkeuksellisen paljon eli +0,328 milj. euroa (+9,8 %). Toisaalta henkilösivukulut alenivat erittäin merkit-

tävästi (-0,463 milj. euroa, -36 %), koska Maataloustuottajain eläkesäätiön kannatusmaksusta muodostui poikkeuksellisen alhainen raskaan vuoden 2008 jälkeen. Muutoin kulut alenivat hieman useassa edunvalvonnan pääryhmässä.

Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimuksiin liittyviä veroituksia. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutuksiin 285 000 euroa. Lisäksi Säätiö avusti 10 000 eurolla Euroopan maataloutta esittelevän valokuvanäyttelyn toteuttamista Helsingissä Lasipalatsin aukiolla.

Projektitoiminnan kulujäämä aleni 0,336 milj. eurosta 0,240 milj. euroon. MTK:n strategiatyöhön käytettiin vuonna 2009 84 000 euroa ja yhteensä vuosina 2008–2009 220 000 euroa. Merkittävimmät projektit olivat hyvinvointipalvelut-, kummitila-, maaseudun muutosvalmennus- ja Meksikon metsänomistajaorganisaatioiden kehittämishanke sekä elintarvikehuollon alkutuotantopoolin poolitoimikunta.

MTK-Viestin tuotot palasivat aiemmalle tasolle. Kulut nousivat kolmanneksella, koska lehden jäsennumero lähetettiin kaikille jäsenille kahdesti vuodessa aieman yhden numeron sijaan.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) aleni -4,8 % ollen -8,4 milj. euroa (-8,9 milj. euroa). Alenema johtui Maataloustuottajain eläkesäätiön kannatusmaksun huomattavasta alenemisestä poikkeuksellisen alhaiselle tasolle raskaan vuoden 2008 jälkeen. Varsinaisen toiminnan kulujäämää katetaan varainhankinnalla sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnalla.

Varainhankinta

Varainhankinnan tuotot olivat 2,19 milj. euroa (2,12 milj. euroa ennen v. 2008 kertaluonteista jäsenmaksujen palautusta) kasvaen 3,5 %. Jäsenmaksuilla kyettiin kattamaan 19 % (18 %) varsinaisen toiminnan kuluista.

Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -6,2 milj. euroa. Kulujäämän taso normalisoitui kulujen alenemisen ja kertaluonteisten jäsenmaksupalautusten päätyttyä. Kulujäämää painoi huomattavasti alas myös poikkeuksellisen alhainen eläkesäätiön kannatusmaksu.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista aleni 57 %:iin (65 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja oli 6,1 milj. euroa (7,8 milj. euroa). Juokseva sijoitustoiminta tuotti vuonna 2008 ennätysellisiä tuottoja niin osinkojen, Viestilehtien osingon kuin korkotuottojen osalta. Vuonna 2009 nämä tuotot palautuivat normaalille tasolle. Kiinteistöinvestointeihin tehtyjä varauksia ei käytetty.

Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen tuottojäämä nousi hieman ollen 1,8 milj. euroa (1,7 milj. euroa). Viestilehdet Oy maksoi osinkoa 2,25 milj. euroa (3,0 milj. euroa), josta 0,25 milj. euroa (1,0 milj. euroa) oli ylimääräistä osinkoa. Muut osinkotuotot olivat 2,6 milj. euroa (3,5 milj. euroa).

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä vuonna 2009 oli +14,6 milj. euroa (-31,6 milj. euroa). Tämä määrä sisältää tulosvaikutteisesti kirjattua, nettomääräistä sijoitusomaisuuden arvonalautusta +9,1 milj. euroa.

Arvonlennuksia oli 31.12.2009 jäljellä taseessa 16,3 milj. euroa. Arvonlennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon.

Vuonna 2008 huomattava osa arvonalennuksista syntyi kotimaisista osakesijoituksista ja erityisesti sijoituksista suomalaiseseen metsäteollisuuteen. Vuoden 2009 aikana M-Realin osakkeille tehdystä arvonalennuksesta saatiin purettua 20 %. Niiden arvonalennuksesta oli 31.12.2009 jäljellä taseessa edelleen 12,4 milj. euroa.

Arvonlennusten taustalla on se, että poikkeuksellisen pitkään jatkunut osakemarkkinoiden myönteinen vire päättyi syksyllä 2007. Vaikka keskusliitto varautui osakemarkkinoiden laskuun ja osakkeiden paino vuonna 2008 oli MTK:n salkussa historiallisen alhainen, ei merkittävilta sijoitusten arvonalennuksilta voitu välttyä, koska maailman pörseissä nähtiin vuonna 2008 yksi kolmesta pahimmasta vuodesta maailman historiassa osakkeiden arvojen keskimäärin puolittuessa.

Kaksi merkittävää, keskenään täysin samankaltaista omaisuudenhoitomandaattia käynnistyivät 1.3.2005 vastaten vajaasta kolmanneksesta keskusliiton likvidin sijoitussalkun hoidosta. Vuoden 2009 alkupuolella toinen varainhoitaja vaihdettiin kilpailutuksessa, koska sen varainhoidon tulokset olivat epätydyttäviä. Vuonna 2009 varainhoitajina toimivat Pohjola Varainhoito ja Evli, joiden osalta varainhoidon tulokset vastasivat markkinoiden yleistä kehitystä.

Vuonna 2008 keskusliiton omassa varainhoidossa noudatettiin neutraaliallokaatioon nähden voimakasta osakealipainoa. Riskin lisääminen käynnistettiin maaliskuussa 2009 ja riskiä lisättiin vuoden aikana siten, että vuoden lopussa osakkeet ja yrityslainat olivat ylipainossa. Oma varainhoito tuotti hyviä tuloksia allokaatio- ja rahastovalinnalla.

Korkokulut Maataloustuottajain eläkesäätiölle alenivat 0,730 milj. eurosta 0,316 milj. euroon. Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma puolittui 13,1 milj. eurosta 6,1 milj. euroon. Muutoksen johdosta eläkesäätiön vakavaraisuusasema ja sijoitustoiminnan tulos olivat erittäin hyviä sijoitusmarkkinoiden käänteeseen myötä. Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot alenivat 0,872 milj. eurosta 0,671 milj. euroon. Liittotilin pääoma vuoden 2009 alussa oli ennätyselliset 15,6 milj. euroa, mutta vuoden loppuun mennessä se oli laskenut 14,1 milj. euroon.

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta, yhteensä 0,5 milj. euroa (0,5 milj. euroa), on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 14 484 722,85 euroa voitollinen. Tulosta arvioitaessa on syytä huomioida, että vuonna 2008 maailman pörseissä nähtiin yksi kolmesta pahimmasta vuodesta maailman historiassa osakkeiden arvojen keskimäärin puolittuessa. Myös lähes kaikkien muiden omaisuuslajien tuotto oli samaan aikaan negatiivinen.

Vuoden 2008 tilinpäätökseen tehtiin -30,7 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalennus. Vuonna 2009 sijoitusmarkkinoiden kriisihinnoittelu alkoi vähitellen poistua ja keskusliiton varainhoidon voimakkaan osakealipainon purkamisen käynnistyi maaliskuussa. Vuoden lopussa osakkeet sekä yrityslainat olivat ylipainossa. Vuoden 2009 tilinpäätökseen tehtiin nettomääräisesti +9,1 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalautus. Taseessa on edelleen jäljellä arvonalennuksia -16,3 milj. euroa, josta 75 % on M-Realin osakkeista. Tulevina vuosina osa tästä arvonalennuksesta tulee edelleen purkautumaan tulosaikutteisesti.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on +14 485 336,14 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta alijäämää -22 080 734,93 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi toimintavuonna

117,2 milj. eurosta 123,6 milj. euroon. Nousu johtuu erityisesti sijoitusomaisuuden tasearvojen noususta.

Näkymät vuodelle 2010 ja riskien hallinta

Vuoden 2010 budjetissa varsinaisen toiminnan kulut nousevat 7,7 % eli 0,820 milj. euroa vuoteen 2009 nähden. Merkittävin kululisäys toteutuisi edunvalvonnassa (+8,5 %). Puolet kululisäyksestä selittyy henkilöstöku- lujen kasvulla. Budjetti on varainhankinnan ja sijoitus- toiminnan jälkeen ennen kauppavoittoa -2,469 milj. euroa alijäämäinen. Säännöllisten palkka- ja toimin- tamenojen jatkuva, pitkäaikainen rahoittaminen kaup- pavoitoilla on poikkeuksellinen menettelytapa, koska kauppavoittoa syntymisen edellytyksiin MTK:lla on käytännössä rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa, kun- ten vuonna 2008 hyvin nähtiin. Keskusliitossa uusiin edunvalvontahaasteisiin tulee jatkossa pääosin vas- tata kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä tekemällä muuttuvista edunvalvonta- ja jäsenpalvelutarpeista johtuvien osaamistarpeiden muutosten edellyttämiä järjestelyjä.

Varainhoidon osalta vuosi 2010 on käynnistynyt hyvin vaihtelevissa tunnelmissa, mikä on näkynyt markki- noilla nopeina voimakkaina nousuina sekä laskuina. Osakkeet ja yrityslainat olivat keskusliiton likvideissä

arvopaperisijoituksissa maaliskuun alussa ylipainos- sa. Kokonaisuutena vuodesta odotetaan tulevan koh- tuullinen. Osakemarkkinoilla voi kuitenkin tapahtua vuoden 2010 aikana ainakin tilapäistä pehmenemistä ja kurssitason alenemista, erityisesti mikäli epäilyt ta- louskasvun aidosta käynnistymisestä vahvistuisivat. Korkeiden kääntymisen nousuun tulee aikanaan vai- kuttamaan korko- ja osakesijoitusten tuottoihin tilapäi- sesti kielteisesti.

Edunvalvonta- ja jäsenpalvelutoimintojen rahoituksen näkökulmasta kaikkein merkittävimmän riskin muo- dostaa sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa näitä kuluja. Keskusliiton riippuvuus sijoitus- ja rahoitustoi- minnan tuotoista on muodostunut poikkeuksellisen suureksi. Jäsenmaksutuloilla tulisi kyetä rahoittamaan nykyistä merkittävämpi osa varsinaisen toiminnan ku- luista. Keskusliiton strategia lähtee siitä, että varalli- suutta on hoidettava siten, että keskusliitto kykenee selviytymään edunvalvontatilanteista vaarantamatta tulevaisuuden toimintamahdollisuuksia. Tämän joh- dosta keskusliiton varsinaisen toiminnan kulutasoon on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota. Keskusliiton edun- valvontaa ei tule rakentaa liian osakepainotteisen tai muutoin korkeita riskejä sisältävän sijoitustoiminnan varaan, koska vuosi 2008 on osoittanut todeksi sen, että hyvin vähäisinäkin pidetyt riskit voivat toteutua täysimääräisesti.

MTK:N OMISTAMAT YRITYKSET JA YHTEISÖT

Pellervo-Instituutti Oy

Elintarvike- ja metsäalalla tuotemerkkinoiden alamäki jatkui. Taantuma syveni nopeasti, mikä vaikeutti monien Pellervo-Instituutin asiakasyritysten markkinoita. Maidon tuottajahinnat laskivat Euroopassa rajusti, maitoalalla koettiin myös uusi kilpailutilanne ruotsalaisen maidon tuonnin kautta. Markkinoiden rajut muutokset ja taantuma vaikuttivat myös koulutustoimialaan. Koulutusyritysten mukaan yrityskohtaisen valmennuksen kysyntä heikkeni, parhaiten menestyivät tutkintotavoitteiset koulutukset.

Pellervo-Instituutin koulutuskysyntä laski liikevaihdolla mitattuna 12 %. Muutosta voidaan pitää maltillisena ottaen huomioon edellisvuoden yritystoiminnan ennätysviikkaus. Suurempi muutos näkyi kysynnän luonteessa; asiakkaat harkitsivat koulutukseen lähtemistä viime hetkeen saakka. Koulutuksen tiedottamiseen ja markkinointiin tarvittiin aiempaa enemmän resursseja. Koulutusvolyymien laskusta huolimatta vuosi oli tyydyttävä. Pellervo-Instituutin koulutuksen uudistuminen jatkui. Erityisesti tulevaisuusseminaarien sisältöjä kehitettiin, mikä näkyi parantuneena asiakaspalautteena. Koulutuspalautteet kaikista koulutusalueista säilyivät edelleen hyvällä tai erinomaisella tasolla.

Koulutukseen osallistuneiden kokonaismäärä väheni edellisvuodesta. Koulutukseen osallistui yhteensä 986 henkeä (1127 henkeä v. 2008). Oppilaspäiviä oli 1696 (2043). Keskimääräinen koulutuksen kesto lyheni hieman ja oli 1,7 päivää (1,8). Yhtiön taloudellinen tulos oli voitollinen.

Seminaarit ja ajankohtaiskoulutus

Pellervo-Instituutin tulevaisuusseminaarit vilja-, liha- ja maitoalalla järjestettiin syksyllä. Yhteisenä teemana olivat tuotemerkkinoiden ja kilpailun haasteet. Osallistujamäärät säilyivät lähes edellisvuoden tasolla, yhteensä osallistujia oli 351 henkeä. Maitoalan seminaarin osallistujamäärä kasvoi selvästi, muiden seminaarien laski jonkin verran. Vuoden aikana tehtiin seminaareista laaja asiakaskysely TNS-Gallupissa. Kyselyn tulosten pohjalta seminaareja uudistettiin kansainvälisempään ja kanta-aottavampaan suuntaan. Asiakaspalautteiden perusteella uudistus oli onnistunut.

Verotuksen ajankohtaispäiviä järjestettiin kahdet aieman kolmen tilaisuuden sijasta, minkä tarkoituksena oli keskittää tarjonta kesä- ja joulukuulle. Koulutus on kaksipäiväinen ja suunnattu maatilayrittäjiä ja metsänomistajia palveleville neuvojille, tilitoimistoille ja muille asiantuntijoille. Päivien suosio oli edelleen hyvä, vaikka osallistujamäärät laskivat jonkin verran. Osallistujia oli 148. Erillisiä metsäveropäiviä ei järjestetty.

Johdon kesäfoorumi järjestettiin kolmannen kerran. Paikkana oli Majvikin koulutuskeskus. Teemana oli ”Sillanrakentaminen taantumasta ylitse”. Kesäfoorumin osallistujamäärä kasvoi hieman ja oli 35. Sisältöpalautte oli hyvä ja tapahtuma on tarkoitus pitää jatkossa vuosittain.

Kurssit ja tutkinnot

Pitkäkestoinen HLJ-johtamiskoulutusohjelma oli käynnissä kahdella ryhmällä, mikä on normaali koulutusrytmi. HLJ-ohjelmissa 13 ja 14 oli mukana 29 osallistujaa. Edellisvuonna opiskellut HLJ 12 toteutti päättöjakson Irlannissa ja HLJ 13 Sloveniassa ja Italiassa.

HH-Valmennus (Hyvä Hallintohenkilö) on 2+2-päiväinen kokonaisuus uusille ja jonkin aikaa hallinnossa olleille henkilöille. Valmennuksia pidettiin vuoden aikana kaksi, keväällä Etelä-Pohjanmaalla ja syksyllä Keski-Suomessa. Osallistujamäärät kasvoivat edellisvuodesta, koska valmennuksia oli yhden sijasta kaksi. Syksyn ryhmä jäi pieneksi, ja jatkossa valmennuksia pidetään yksi vuodessa.

Luottamusjohdon englanninkielen intensiivivalmennus toteutettiin kolmannen kerran. Valmennus jatkui seuraavan vuoden puolelle. Valmennuksessa oli kymmenen lähipäivää, lisäksi osallistujat testattiin yksilöllisesti valmennuksen alussa ja lopussa. Valmennukseen osallistui kahdeksan osuuskuntien ja MTK:n edustajaa.

Pellervo-Instituutin ensimmäinen HLJ-Akatemia pidettiin Haikon kartanossa helmikuussa. Akatemia on tarkoitettu kokeneille luottamusjohtajille sekä kaikille HLJ- ja LJ-ohjelman käyneille. Kaksipäiväisessä Akatemiassa keskusteltiin taloustaantumasta vaikutuksista. Osallistujia oli 17. Akatemia sai erinomaiset palautteet.

Pienosuuskunnille järjestettiin vuoden alussa talouskoulutus, joka oli jatkoa aiemmin pidetylle hallinnon peruskoulutukselle.

Yrityskohtainen koulutus

Yrityskohtainen koulutus pysyi edellisvuoden tasolla. Osallistujia oli yhteensä 343. Koulutuspäiviä kertyi 12. Koulutusta järjestettiin liha- ja maitoalan osuuskunnille. Parin vuoden tauon jälkeen metsänhoitoyhdistysten koulutus alkoi uudestaan toiminnanjohtajien johtamiskoulutuksella. Uusi koulutusalue oli vesiosuuskuntien hallinnon koulutus.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitavat sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Toimintavuonna hallintoneuvostoon kuuluivat: MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja, mv. Aarno Puttonen Puumalasta (1998–) (pj.2009–), mv. Aki Kaivola Lammita (2006–) (vpj), mv. Matti Korhonen Rantasalmelta (1993–), mv. Antti Pilli-Sihvola Anjalankoskelta (1996–), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2000–), mv. Jorma Laurila Kangasalalta (2001–), agrol./mv. Simo Vaismaa Isostakyröstä (2002–), mv. Ossi Illukka Savitaipaleelta (2003–), mv. Olli Laaninen Liperistä (2003–), mv. Hannu Taimen Paimiosta (2006–), mv. Seppo Paavola Kaustisilta (2007–), mv. Pertti Palovaara Kolarista (2007–), mv. Heikki Pohjala Harjavallasta (2007–), mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä (2008–), mv. Tiina Heinonen Luhangasta (2008–), mv. Soili Mulari Suomussalmelta (2009–) ja mv. Matti Kalsola Pornaisista (2009–).

Kettulassa vieraili toista vuotta peräkkäin parisensikymmentä kokkia Suomen Suurlähetystöistä ympäri maailmaa.

Hallitukseen kuuluivat: mv.neuvos Esko Lindstedt (2005–) (pj), MTK:n puheenjohtaja Michael Hornborg (2.6.2009 saakka) ja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2.6.2009 lähtien) (vpj), vuorineuv. Antti Oksanen (1992–) ja mv. Eero Lämsä (2000–).

Hallintoneuvosto piti yhden kokouksen Vieremällä 2. päivänä kesäkuuta. Hallitus kokoontui kaksi kertaa.

Tilitarkastajina toimivat KPMG Wideri Oy Ab, KHT-yhteisö Heidi Vierros (KHT) ja hänen varamiehenään KPMG Wideri Oy Ab, KHT-yhteisö Jukka Rajala (KHT). MTK:n tarkastuskomiteasta valittiin säätiön tarkastuskomiteaan agr. Tuulikki Aikonen ja hänen varamieheksensä mv. Tuomo Tamminen. Toiseksi jäseneksi tarkastuskomiteaan valittiin säätiön hallintoneuvoston jäsen Matti Kalsola.

Henkilöstöön kuului asiamies metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003–), joka toimii hallintoneuvoston sekä hallituksen sihteerinä ja metsätilojen hoitajana, emäntä Erja Rytönen (2003–), palveluvastaava Nina Palmroos-Tuominen (2003–), palveluvastaava Raila Sornikivi (1988–) ja urakoitsija Juha Auvinen (2007–).

Säätiön omistama Kettulan tila oli edelleen tuottajajärjestön käytössä kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu- ja metsäretkeilykohteena. Säätiö avusti MTK:ta tilaisuuksien järjestelyissä ja toimeenpanoissa. Kertomusvuoden aikana oli MTK:n tilaisuuksia 48 kertaa. Näihin tilaisuuksiin osallistui 844 henkilöä kotimaasta ja ulkomailta.

MTK:n ja Pellervon tietopalvelu

Tietopalvelu hoitaa MTK:n ja Pellervon yhteiskirjastoa ja lehtikahvio Venlaa. Tietopalvelu neuvoo MTK:n ja Pellervon väkeä tiedonhakehtävissä, etsii ja välittää tietoa eri lähteistä. Myös yhteistyökumppaneita ja ulkopuolisia asiakkaita palvellaan mahdollisuuksien mukaan.

Tietopalvelu tukee omien organisaatioiden toimintaa ja viestintää. Se on suosittu tauko- ja kohtaamispaikka ja yhteisten tilaisuuksien pitopaikka.

Tietopalvelun, kirjaston ja lehtikahvion palveluista kerrotaan Salkku-intranetissä. Salkusta löytyvät kirjaston uutuusluettelot sekä linkit AgraNetin ja EU:n tuottaja- ja osuustoimintajärjestö COPA-COGECAn Agri-Infon verkkopalveluihin.

Kirjastoon luetteloiitiin vuoden aikana 34 nidettä, viideä tai sähköistä julkaisua. Sanoma- ja aikakauslehtiä on lehtikahviossa ja kerroksissa luettavana lähes kaksisataa nimekettä.

Maanomistajien Arviointikeskus Oy

Arviointikeskus on tuottajajärjestöjen omistama palveluyhtiö, jonka tarkoituksena on tarjota mm. maa- ja metsätalousyrittäjille laadukkaita ja korkeatasoisia asiantuntijapalveluita maanomistamiseen ja maa- ja metsätalouden harjoittamiseen liittyvissä oikeudellisissa asioissa sekä kiinteistöjen arvonnäilyksissä. Yhtiö on perustettu vuonna 1962 ja sillä on toimistot Helsingin lisäksi Turussa, Seinäjoella, Oulussa ja Kouvolassa. Vuoden 2010 alusta perustettiin toimisto Kuopioon.

Koko maan alueella Arviointikeskus toimi vuonna 2009 asiamiehenä 44 maantie- ja lunastustoimituksessa yhteensä 318 päämiehen puolesta.

Arviointikeskuksen kiinteistöarvioijat laativat kiinteistöarvioita kauppa- ja sopimusneuvotteluja, velkajärjestelyjä, vakuustarkoituksia, perinnönjakoa, osituksia, oikeudenkäyntejä ym. varten eri puolilla maata olevista kohteista 114 kappaletta 129 tilaajalle.

Yhtiön lakimiehet laativat valituksia eri oikeusasteisiin ja toimivat maanomistajien asiamiehinä mm. oikeudenkäynneissä yhteensä 211 jutussa, jotka koskivat 361 päämiestä. Lisäksi annettiin runsaasti lainopillista neuvontaa.

Yhtiön liikevaihto toimintavuonna oli 0,82 miljoonaa euroa.

Arviointikeskus antaa palveluistaan alennusta MTK:n ja SLC:n jäsenille. Alennus on suuruudeltaan 10 % ja se koskee yhtiön laskutusperusteisia palveluita. Toimintavuonna alennusta annettiin noin 14 000 euroa.

Arviointikeskus Oy:n toimitusjohtajana toimii OTK Aulikki Kiviranta. Hallitukseen kuuluu viisi varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä. Puheenjohtajana toimii maanviljelijä Jorma Laurila Kangasalta.

Tietohallinto

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui 11 kertaa. Johdon kahdeksannessa tietohallinnon workshopissa lokakuussa pohdittiin ideoita toiminnan kehittämiseksi sekä ulkoisten esimerkkien avulla että työryhmissä, joissa käsiteltiin työasemaympäristön kehittämistä ja kommunikaatoratkaisuja.

Perustietotekniikka ja verkko toimivat vakaasti. Käyttäjien tyytyväisyys perustietotekniikkaan oli hyvää. Laitteiden ikäänntyminen näkyi käyttäjien kokemana hitautena, jonka vuoksi noin 150 työaseman muistia kasvatettiin työasemakannan elinkaaren jatkamiseksi. Lisäksi verkkoympäristössä tehtiin joitain muutoksia.

Palvelimet (21 kpl) olivat Patja-palvelun hallinnassa ja valvonnassa ja niiden käyttöaste oli korkea.

Taskuposti-palvelu sisältää sähköpostin, kalenterin ja kontaktien replikoinnin lisäksi puhelinten virustorjunnan, etähallinnan, käyttötuen ja elinkaaren hallinnan. Käytettävien älypuhelimien malleja päivitetään sen mukaan, mitä puhelinmalleja on saatavilla.

Tietoliikenteessä ei ollut merkittävää haittaa aiheuttaneita katkoja. Ylivieskan toimipisteen yhteyksissä oli ongelmia, joka selvitettiin virtualisoituun ratkaisuun siirtymisellä.

Sopimukset perustietotekniikasta Fujitsun kanssa (Patja-palvelu) sekä tietoliikenteestä ja puhepalveluista Soneran kanssa ovat voimassa vuoteen 2010.

Asiakkuuksien ja jäsenyyden hallintaa hoidetaan useassa eri järjestelmässä, joiden uusiminen on tullut ajankohtaiseksi. Uudistustyö aloitettiin ilmoitusmyynnin Aprofit-järjestelmästä, joka otettiin käyttöön huhtikuussa. Levikkijärjestelmän uusiminen Cprofit-järjestelmällä käynnistettiin loppuvuodesta, tarkoituksena saada uusi järjestelmä käyttöön keväällä 2010. Samassa yhteydessä lopetettiin itsepalveluportaalin kehitys. Jäsenrekisteri päätettiin tilata palveluna YAP Solutions Oy:ltä. Käyttöönottoprojekti eteni suunnitelman mukaisesti ja uusi sovellus otetaan käyttöön vuoden 2011 alussa.

Optima-verkko-oppimisympäristön käytön laajentaminen ei onnistunut suunnitelman mukaisesti. Yhtenä vaihtoehtona pohdittiin siirtymistä Moodle-oppimisympäristöön, jota käytetään useassa läheisessä organisaatiossa.

Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehden kävijämäärä nousi. Sivulla oli noin 720 000 kävijää yhteensä yli neljä miljoonaa kertaa. Verkkolehden toimittamista vaivasivat erilaiset tietojen siirtoon liittyneet ongelmat, jotka saatiin kuitenkin kartoitettua ja pääosin ratkaistua.

Koneviestin verkkopalvelun kehittämistä jatkettiin pienin askelin. Arkistoinnin hakupalveluja kehitettiin ja aikaisempaa vanhempiä lehtiä siirrettiin arkistoon.

Uuden Aarre-lehden verkkopalveluiden uuden version toteuttaminen siirrettiin vuodelle 2010. Aarre-lehden sivulla käytiin 16 000 kertaa.

MTK:n verkkopalveluihin lisättiin uutiskirjetoiminnallisuus. Palvelun hakutoimintoja kehitettiin ja Salkussa otettiin käyttöön Meltwater-utispalvelu. MTK.fi -sivulla vieraili 234 000 kävijää yhteensä yli miljoona kertaa.

Viestilehdet Oy

Vuosi 2009 oli Viestilehdet Oy:lle taloudellisesti hyvä ja budjetoitua merkittävästi parempi, mikä on toimialalla vällinneissa ja nopeasti muuttuneissa vaikeissa olosuhteissa hyvä tulos. Ilmoitusmyynnin pudotus toimialalla oli jyrkempää kuin 1990-luvun alun suuressa lamassa. Monissa mediataloissa käytiin yt-neuvotteluja rakenteiden ja toimintamallien uudistamiseksi vastaamaan muuttunutta tilannetta. Viestilehdet Oy:n kohdalla toteutetut kustannusten nousua hidastavat tai kustannuksia alentavat toimet yhdessä vuotta 2010 koskevien tehostamistoimien kanssa ovat toistaiseksi riittäneet.

Liikevoitto ennen veroja ja tilinpäätösiiirtoja ylitti budjetoidun ollen 3,4 milj. euroa (3,2 milj. euroa vuonna 2008). Liikevoitto nousi 14,0 prosentista 14,4 prosenttiin liikevaihdosta. Liikevoitto koko yhtiön tasolla on ollut vuosina 2008 ja 2009 selvästi aiempaa alempi, mihin on vaikuttanut erityisesti merkittävät investoinnit uusiin julkaisuihin. Investoinnit uusiin julkaisuihin ovat samalla panostuksia yhtiön tulevaisuuteen monipuolistaen yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton rakennetta. Liikevoiton kasvu vuonna 2009 oli mahdollista, koska Maataloustuottajain eläkesäätiön kannatusmaksu aleni erittäin merkittävästi vaikean vuoden 2008 jälkeen alentaen lakisääteisiä henkilösivukuluja (-0,494 milj. euroa, -33,3 %).

Viestilehdet Oy:n liikevaihto vuonna 2009 oli 23,5 milj. euroa (22,9 milj. euroa). Liikevaihto nousi +2,8 % (+2,8 %) eli +0,6 milj. euroa (+0,6 milj. euroa). Lehtimyynti nousi +9,7 % 14,6 milj. euroon (13,3 milj. euroa, +3,2 %) ylittäen budjetoidun. Ilmoitusmyynti aleni -7,6 % ollen 8,3 milj. euroa (9,0 milj. euroa, +2,9 %), alittaen hieman budjetoidun. Mainonnan neuvottelukunnan tilaaman tutkimuksen mukaan mediamainonta laski -16,0 % vuonna 2009 (+1,7 %). Sanomalehdillä ilmoitusmyynti aleni -21,7 % (-2,8 %) ja aikakauslehdillä -22,3 % (-3,5 %). Viestilehtien tuloksia voidaan pitää näin ollen alaan nähden kokonaisuutena erittäin hyvänä.

Liiketoiminnan kulut nousivat +2,3 % (+13,3 %) ollen 20,2 milj. euroa (19,8 milj. euroa). Kulut alittivat budjetoidun. Vakiintuneen liiketoiminnan kulut nousivat vain +0,1 % edellisen vuoden voimakkaan nousun (+6,5 %) jälkeen. Kulujen kasvua hidasti ennen kaikkea Maataloustuottajain eläkesäätiön kannatusmaksun voimakas aleneminen.

Koko henkilöstölle maksettiin vuonna 2009 kannustepalkkiona 20 % yhden kuukauden kuukausipalkasta yhtiön hyvän tuloksen johdosta (v. 2008 25 %).

Kertomusvuonna jatkettiin monien kehittämishank-

keiden toteuttamista, joista merkittävin oli vanhan ilmoitusjärjestelmän korvaaminen uudella. Levikin asiakkuudenhallintajärjestelmän korvaaminen uudella järjestelmällä käynnistyi vuonna 2009. Kehittämishankkeiden tavoitteena on tuottaa edelleen yhtiölle ja sen kustantamille julkaisuille myönteisiä tuloksia. Ne koskettivat lähes kaikkia toimintoja ja niitä ohjasi yhtiön hallituksen hyväksymät liiketoimintasuunnitelmat.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuuden tarkistettu levikki (LT 12/2009) oli 83 044 kappaletta (84 254 kpl), jossa oli laskua edellisvuodesta -1 210 kappaletta eli -1,4 % (+294 kpl, +0,4 %). Levikin muutoksen taustalla on ennen kaikkea tekninen muutos Levikintarkastus Oy:n laskentasaännöissä. Tätä ennen lehden levikki oli noussut neljä vuotta peräkkäin. Lehden jatkuva kehittäminen, kuten ulkoasu-uudistus yhdessä sisällön monipuolistamisen ja laajentamisen kanssa ovat olleet välttämättömiä kestäväälle ja kannattavalle kasvustrategian toteuttamiselle tavoiteltaessa lehdelle uusia kohderyhmiä.

Lehden lukijamäärä verrattuna vastaavaan mittausajankohtaan vuonna 2008 laski 309 000 lukijaan eli -8,6 % (338 000, +9,0 %). Myös muiden suurimpien tilattavien sanomalehtien lukijamäärät pääsääntöisesti laskivat. MT:n lukijamäärän kehitystä viime vuosina voidaan pitää erittäin hyvänä verrattuna yleiseen sanomalehtien kehitykseen.

Lehti ilmestyi kertomusvuonna 152 kertaa (152). Keskimääräinen sivuluku aleni edellisen vuoden 22,9 sivusta 21,7 sivuun. Toimituksellisen aineiston määrä on tasaisesti kasvanut 2 034 sivusta (13,7 sivua per lehti) vuonna 2001 noin 2 713 sivuun (18,9 sivua per lehti) vuonna 2008 eli kolmanneksen. Lukijoille on siten tuotettu merkittävästi aiempaa laajempaa sekä monipuolisempaa lehteä. Tämä on näkynyt myös toimituksen henkilöstöresursseissa: viime vuosina toimituksen henkilöstömäärä on kasvanut poikkeuksellisen merkittävästi usealla henkilötyövuodella.

Kantri ilmestyi 12 kertaa Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä. Sen lukijamäärä mitattiin toista kerran ollen 165 000 lukijaa (162 000).

Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12 kertaa Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä.

Koneviesti

Koneviesti ilmestyi 18 kertaa, joista numero 18 esitteli veteraanitraktoreita. BioEnergia -lehti ilmestyi Koneviestin liitteenä kuusi kertaa.

Tarkistettu levikki (LT 12/2008) aleni yhdeksällä kap-

paleella 33 541 kappaleeseen, eli -0,03 % (33 550 kpl, -2,1 %). Lukijamäärä aleni hieman 220 000 lukijaan eli -2,7 % (226 000, -0,9 %).

Aarre

Aarre-aikakauslehti täytti marraskuussa yhden vuoden. Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä kaikille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Julkaisu on edennyt yhtiön hallituksen hyväksymän liiketoimintasuunnitelman puitteissa. Aarre ilmestyi 10 kertaa vuonna 2009. Tarkistettu levikki oli 17 356 kappaletta (LT 12/2009).

Kylvösiemen

Kylvösiemen ilmestyi neljä kertaa. Lehden levikki oli noin 1 200 kappaletta.

Näkymät vuodelle 2010, riskejä ja ympäristökysymyksiä

Vuotta 2009 leimasi vahvasti yleisen taloudellisen tilanteen ennen näkemättömän nopea ja voimakas heikkeneminen, josta Viestilehdet Oy kuitenkin selviytyi kokonaisuutena hyvin. Vuonna 2010 tähdätään erityisesti kannattavan kasvun jatkamiseen uusilla, aktiivisilla kehittämistoimilla, kuitenkin tiedostaen riskit sekä meneillään oleva taloudellinen taantuma. Yhtiön julkaisutoiminnan monipuolistumisella luodaan osaltaan aiempaa parempaa vakautta yhtiön tuloskehitykselle.

Vuonna 2010 tuottojen odotetaan kasvavan vain vähän, mistä johtuen kuluja on mitoitettu uudelleen liikevoiton pitämiseksi kustantajalle riittävällä tasolla. Toimenpiteet pitävät sisällään myös rakenteellisia muutoksia. Vuonna 2010 ilmoitusmyynnin odotetaan toimialalla toipuvan matalalle tasolle: alkuvuonna ilmoitusmyynnin aleneminen on hidastunut viime vuodesta. Toistaiseksi koko yhtiön tasolla ilmoitusmyynti on alentunut alan yleistä kehitystä ja budjettia vastavasti. Silti tilanne voi vuoden aikana muuttua nopeasti, kuten huomattiin vuosien 2008 ja 2009 aikana.

Pitkällä aikavälillä yhtiön kaikkien julkaisujen levikkiin liittyy merkittäviä riskejä, koska peruslukijakunnan eli maanviljelijöiden määrä alenee. Tämän vuoksi julkaisuja kehitetään aktiivisesti sekä monipuolisesti. Tavoitteena on laajentaa niiden kohderyhmää levikkiin liittyvien riskien pienentämiseksi. Samalla julkaisujen määrää on kasvatettu, millä luodaan lisää vakautta yhtiön toimintaan. Uusia kohderyhmiä on tavoiteltava kuitenkin unohtamatta pitkäaikaista, uskollista tilaajakuntaa. Levikkimyynti osuus yhtiön liikevaihdosta oli 62 % vuonna 2009 (58 %).

Yhtiön omassa toiminnassa otetaan huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sisälly merkittäviä

ympäristöriskejä sen luonteesta johtuen. Yhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle, kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

Voitonjakoehdotus

Tilikauden liikevoitto oli 3 397 428,07 euroa (3 210 409,25 euroa). Liikevoitto nousi +5,8 % (-34,3%) ylittäen budjetoidun 29,4 % (+1,4 %). Yhtiön liikevoitto oli hyvä huomioiden ennen kaikkea ennätyksellisen nopeasti sekä voimakkaasti heikentyneen yleisen taloudellisen toimintaympäristön ja investoinnit uusiin julkaisuihin. Tilikauden voitto verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 2 706 661,52 euroa (2 663 906,79 euroa). Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta jaetaan osinkoa pitkän aikavälin osinkotavoitteen mukaiset 400 euroa osakkeelta eli yhteensä 2 000 000,00 euroa. Lisäksi esitetään jaettavaksi vuoden 2009 tuloksesta lisäosinkona 100 euroa osakkeelta eli yhteensä 500 000,00 euroa.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 31.12.2009: puheenjohtajana mv., MMT Juha Marttila Simosta ja varapuheenjohtajana mv., agron. Esko Suomala Kiukaisista sekä jäsenenä mv. Kyösti Harju Lappeenrannasta, mv. Eero Isomaa Nivalasta, mv. Tommi Lunttila Äänekoskelta, mv. Markku Länninki Forssasta, agrol. Olavi Peltola Sysmästä, mv. Aarno Puttonen Puumalasta, toiminnanjohtaja MH Antti Sahi Keravalta, emäntä Irma Sirviö Iisalmelta ja agron. Mauno Ylinen Alahärmästä.

Tilintarkastajana toimivat vuonna 2009 Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala.

Viestilehdet Oy:llä oli palveluksessaan kertomusvuoden päättyessä 95 henkilöä, joista 2 oli määräaikaisia ja 1 hoito- tai opintovapaalla (95, joista 3 määräaikaisia, 2 hoito- ja vuorotteluvapaalla).

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Heikki Laurinen ja varatoimitusjohtajana Soili Teikari. Laurinen oli tulosvastuussa Maaseudun Tulevaisuudesta, Kantrista, Suomalaisesta Maaseudusta, Aarteesta ja Kylvösiemenestä ja Teikari Koneviestistä.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina toimivat Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantrissa ja Maaseudun Tulevaisuuden Metsänomistaja-lehdessä Lauri Kontro, Suomalaisessa Maaseudussa Lauri Kontro (vastaava päätoimittaja) ja Jouko Hannula (päätoimittaja), Koneviestissä Uolevi Oristo, Aarteessa Mari Ikonen ja Kylvösiemenessä Raimo Nordman.

Talous- ja maataloustilastoja

MTK

www.mtk.fi/maatalous/tuotanto_ja_markkinat

www.mtk.fi/maatalous/tuotanto_ja_markkinat/maatalous_markkinahinnat/raportit_jasenille/fi_FI/raportit/

Tilastokeskus

www.stat.fi ja www.stat.fi/til/maa.html

Tike

www.mmmtike.fi ja www.maataloustilastot.fi

MTT

www.mtt.fi

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori>

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Artturi>

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/kasperit>

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Rehutaulukot>

PTT

www.ptt.fi

www.ptt.fi/site/?lan=1&mode=tiedotteet&laji=6&page_id=123

Tulli

www.tulli.fi

<http://uljas.tulli.fi/>

Suomen Pankki

www.bof.fi tai www.suomenpankki.fi

www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/index.htm

Metsätaloustilastoja

Puukauppa

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2010/pk0912.htm>

Hakkuut

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2010/hak0912.htm>

Puun hinta

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2010/pk0912.htm>

Puun tuonti ja vienti

http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2010/uk09_12.htm

Metsätalouden kannattavuus

<http://www.metla.fi/tiedotteet/2010/2010-02-26-metsatalous-lamavuodet.htm>

Metsäteollisuuden tuotanto ja vienti

<http://www.metsateollisuus.fi/tilastopalvelu/Tilastotaulukot/Vuositilastot/Forms/AllItems.aspx>

Yksityismetsien metsänhoito ja perusparannustyöt

http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos_tammi-joulukuu2009.pdf

Metsätalouden ympäristötuki

http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos_tammi-joulukuu2009.pdf

MTK:n antamia lausuntoja

Seuraavassa on luettelo tärkeimmistä MTK:n antamista lausunnoista.

Lausunto 2.1. liikenne- ja viestintäministeriölle laista eräistä huutokaupoista ja viestintämarkkinalain muutoksesta.

Lausunto 7.1. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi alkoholilain 3 ja 14 §:n muuttamiseksi.

Lausunto 9.1. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle mikrobilääkkeiden käyttösuosituksista eläinten tärkeimpiin tulehdus- ja tartuntatauteihin.

Lausunto 12.1. oikeusministeriölle yhdistyslain tarkistamista koskevan työryhmän mietinnöstä.

Lausunto 14.1. maa- ja metsätalousministeriölle ohjelmasta Maaseutu ja hyvinvoiva Suomi Maaseutopoliittinen kokonaisuohjelma 2009–2013.

Lausunto 15.1. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta maa- ja metsätalousministeriön geeniteknikastrategiaksi ja toimenpideohjelmaksi vuosille 2009–2013.

Lausunto 15.1. Elintarvikevirasto Eviralle uuden tyyppinimen lisäämiseksi lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon.

Lausunto 16.1. maa- ja metsätalousministeriölle asetuksesta teurastamoita ja leikkaamoita koskevista TSE-tauteihin liittyvistä toimenpiteistä.

Lausunto 23.1. maa- ja metsätalousministeriölle pyyntiluvan nojalla sallittavasta suden metsästystä poronhoitoalueella koskevasta maa- ja metsätalousministeriön määräyskirjeluonnoksesta.

Lausunto 26.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuesta elinkeinosuunnitelman laatimiseen.

Lausunto 26.1. Opetushallitukselle kaivosalan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 30.1. opetusministeriölle työryhmäraportista koskien korkeakoulujen aikuiskoulutuksen nykytilaa ja kehittämiskohteita.

Luonnos 30.1. maa- ja metsätalousministeriölle TeliaSonera Oyj:n GSM-toimiluvan muuttamisesta ja TeliaSonera Finland Oyj:n UMTS-toimiluvan muuttamisesta.

Lausunto 2.2. työ- ja elinkeinoministeriölle ehdotuksesta yritysten hallinnollisen taakan vähentämishjelmaksi.

Lausunto 6.2. ympäristöministeriölle työryhmän ehdotuksesta, joka koskee ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta annetun direktiivin 2004/35/ey (ympäristövastuudirektiivi) täytäntöönpanoa siltä osin, kun täytäntöönpanosta annettaisiin asetuksentasoisia säännöksiä.

Lausunto 11.2. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 25.2. maa- ja metsätalousministeriölle viljelijätukihallinnon kehittämisehdotuksia selvittäneen työryhmän loppuraportista.

Lausunto 27.2. valtiovarainministeriölle hallituksen esityksestä koskien aluehallinnon uudistamishanketta.

Lausunto 27.2. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi elintarviketalouden laatu- ja turvallisuusjärjestelmien kehittämisen avustamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (638/2008) 4 ja 10 §:n muuttamisesta.

Lausunto 5.3. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen lisäämiseksi lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon (kysymyksessä tyyppinimi ”Munankuorikalkki”).

Lausunto 6.3. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen lisäämiseksi lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon (kysymyksessä tyyppinimi ”Mädätysjäännös”).

Lausunto 6.3. maa- ja metsätalousministeriölle lannoitevalmistesektorin tulevaisuuskausiin vuosille 2009–2013.

Lausunto 18.3. maa- ja metsätalousministeriölle uuden tyyppinimen lisäämiseksi lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon (kysymyksessä tyyppinimi ”Siipikarjanlannan tuhka”).

Lausunto 23.3. työ- ja elinkeinoministeriölle polttoturpeen syöttötariffilain jatkamisesta.

Lausunto 25.3. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta luonnonhaittakorvausten, maatalouden ympäristötuen, eläinten hyvinvoinnin tuen ja ei-tuotannollisten investointien tuen hakemisesta vuonna 2009.

Lausunto 25.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksista maa- ja metsätalousministeriön asetuksen lannoitevalmisteista 12/07 muuttamisesta sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 13/07 lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta muuttamisesta.

Lausunto 27.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 17.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi hirvieläinten ja petoeläinten aiheuttamien maatalous- ja viljelyvahinkojen korvaamisesta käytettävistä eräistä yksikköhinnoinnista ja normisadoista.

Lausunto 17.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetuksen sikojen koeasemille, karjuasemille ja karjun spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista (2/EEO/007) muuttamisesta.

Lausunto 17.4. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle luonnoksesta lihantarkastuspäätösten laatimishjeek-

si sekä mallilomakkeeksi, jolla ilmoitetaan puutteellisesti merkityn eläimen saapumisesta teurastamolle.

Lausunto 27.4. ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta.

Lausunto 27.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetuksesta salmonelloosin vastustamisesta naudoissa ja sioissa annetun MMM:n eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätöksen muuttamisesta.

Lausunto 29.4. työ- ja elinkeinoministeriölle tuulivoiman syöttötariffista.

Lausunto 29.4. maa- ja metsätalousministeriölle maatalousyrittäjien opintorahan kehittämisestä.

Lausunto 30.4. ympäristöministeriölle ympäristöministeriön esityksestä Suomen Natura 2000 -verkostohetimituksen täydentämiseksi.

Lausunto 30.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n esityksestä laiksi elintarvikelain muuttamisesta ja Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

Lausunto 4.5. Maaseutuvirastolle ja maa- ja metsätalousministeriölle asetusluonnoksista koskien Euroopan yhteisön kokonaan rahoittamien tukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (659/2007) muuttamista, täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten sekä ympäristöön liittyvien lakisääteisten hoitovaatimusten valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (636/2007) muuttamista ja Euroopan yhteisön kokonaan rahoittamien eläintukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2007) muuttamista.

Lausunto 5.5. maa- ja metsätalousministeriölle koulumaitotuesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 13.5. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetusluonnoksesta tuettavaa rakentamista koskevista hevostalusrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista.

Lausunto 15.5. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi pellon myynnistä saatavan luovutusvoiton väliaikaisesta verovapaudesta.

Lausunto 15.5. maa- ja metsätalousministeriölle asetusluonnoksista koskien Euroopan yhteisön kokonaan tai osittain rahoittamien pinta-alaperusteisten tukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (591/2007) muuttamista; eläinten hyvinvoinnin tuen valvonnasta vuosina 2008–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (418/2008) muuttamista; ja ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (660/2007) muuttamista sekä luonnoksesta vuodelta 2009 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnan ta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi; ja ohjelmakauden 2000–2006 luonnonhaittakorvauksen ja ympäristötuen sekä ohjelmakauden 1995–1999

erityisympäristötukisopimusten valvonnasta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi.

Lausunto 27.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto 8.6. työ- ja elinkeinoministeriölle Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitosta koskevasta periaatepäätöshakemuksesta.

Lausunto 8.6. työ- ja elinkeinoministeriölle Fortum Power and Heat Oy:n ydinvoimalaitosta koskevasta periaatepäätöshakemuksesta.

Lausunto 8.6. valtiovarainministeriölle liittyen hallituksen esitykseen pitkäaikaisäästämisen verotuksen uudistamista koskeväksi lainsäädännöksi.

Lausunto 10.6. liikenne- ja viestintäministeriölle LVM:ssä valmistellusta luonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi yleispalveluun sisältyvän tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta.

Lausunto 10.6. liikenne- ja viestintäministeriölle tieliikenteen ajoaikapoikkeusten lisäämisestä.

Lausunto 12.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metsäkeskusten ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion suoritteiden maksullisuudesta.

Lausunto 15.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kasvisten kaupan pitämisestä annetun kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksen 488/2006 kumoamisesta.

Lausunto 25.6. Verohallitukselle Verohallinnon laatimista luonnoksista veroilmoituslomakkeista 2, 2C ja 35.

Lausunto 26.6. valtiovarainministeriölle jäteverotuksen kehittämistä koskevasta muistiosta.

Lausunto 3.7. Maaseutuvirastolle eläintukien valvontaohjeluonnoksesta 2009.

Lausunto 7.7. Maaseutuvirastolle luonnoksista sika- ja siipikarjatalouden kansallinen kotieläintuen viitemäärän, vuodelta 2009 maksettavan tuen ja rakennemuutoskorvauksen hakulomakkeiksi sekä hakuoppaaksi.

Lausunto 8.7. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maataloustuotteiden markkinoinnin ja tuotannon kehittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 24.7. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n antamista määräyskirjeluonnoksista, jotka koskevat karhun, suden, ilveksen, itämerennorpan ja hallin, saukon sekä euroopanmajavan metsästystä.

Lausunto 31.7. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi elävän riistaeläimen ohjeellisista arvoista.

Lausunto 7.8. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta alkuperäiskasvilajikkeiden hyväksymisestä ja siemenkaupasta.

Lausunto 10.8. maa- ja metsätalousministeriölle luon-

noksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee maatalouden harjoittajien luopumisjärjestelmän jatkamista.

Lausunto 10.8. oikeusministeriölle eläinsuojelurikosten seuraamusten tehostamisesta (oikeusministeriön työryhmämietintö 2009:8).

Lausunto 10.8. oikeusministeriölle säädösvalmistelun kuulemisohjeista.

Lausunto 10.8. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Lausunto 11.8. liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen periaatepäätöksen toteuttamisesta kansallisen tietoyhteiskunnan infrastruktuurin parantamiseksi.

Lausunto 11.8. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.

Lausunto 19.8. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi maaseutuhalinnon järjestämisestä kunnissa.

Lausunto 25.8. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle luonnoksesta Eviran ohjeeksi naudan rekisterikyselyjen valvonnasta teurastamoissa ja pienteurastamoissa.

Lausunto 27.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi hedelmien ja vihannesten kaupan pitämistä koskevien vaatimusten valvonnasta.

Lausunto 27.8. Kirkkohallitukselle kirkon ympäristödiplomien käsikirjan kolmannelta laitoksesta.

Lausunto 28.8. työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseksi vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista.

Lausunto 28.8. Verohallitukselle luonnoksesta Verohallinnon ohjeeksi varojen arvostamisesta perintö- ja lahjaverotuksessa.

Lausunto 28.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi Euroopan yhteisön osaksi rahoittamista maataloustuotteiden tiedotus- ja menekinedistämis-toimista.

Lausunto 31.8. maa- ja metsätalousministeriölle metsäkeskusten metsätietotyöryhmän muistiosta.

Lausunto 31.8. maa- ja metsätalousministeriölle selvityksestä kansallisen ruokastrategian taustaksi.

Lausunto 31.8. maa- ja metsätalousministeriölle happamien sulfaattimaiden aiheuttamien haittojen vähentämistä selvittäneen ohjausryhmän raportista.

Lausunto 3.9. sosiaali- ja terveysministeriölle koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuslain 3 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen korvaustaksojen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja asetusta koskevasta perustelumui-tiosta.

Lausunto 8.9. Opetushallitukselle käsityömasterin erikoisammattitutkinnon perusteita koskevasta luon-

noksesta.

Lausunto 11.9. Opetushallitukselle hammastekniikan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 11.9. Opetushallitukselle lääkealan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 15.9. Opetushallitukselle kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 15.9. Opetushallitukselle valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus... perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 15.9. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n antamasta esityksestä tulvariskien hallinnasta annettavaksi laiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto 17.9. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämisseskuksista annetun asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 18.9. ohjeluonnoksista koskien säteilyvaaratilanteen aikana tarvittavia suojatoimenpiteitä.

Lausunto 18.9. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta hallituksen esitykseksi tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamiseksi.

Lausunto 21.9. Elintarviketeollisuusliitolle Lihantuotannon hyvät toimintatavat – sika-, nauta- ja broileriketjun kuvaukset.

Lausunto 28.9. Suomen Standardisoimisliitto SFS:lle koskien pohjoismaista ympäristömerkintää.

Lausunto 28.9. Opetushallitukselle kalatalouden perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 29.9. maa- ja metsätalousministeriölle maatalojen energiaohjelmasta.

Lausunto 29.9. opetusministeriölle työryhmän esitys tutkintojen ja muun osaamisen kansalliseksi viitekehyykseksi.

Lausunto 30.9. Opetushallitukselle puutarhatalouden perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 2.10. sisäasianministeriölle laittoman maahantulon vastaisesta toimintaohjelmasta.

Lausunto 5.10. Opetushallitukselle tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 7.10. Opetushallitukselle suunnitteluassistentin perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 7.10. Opetushallitukselle sirkusalan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 7.10. Opetushallitukselle lennonjohdon perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 7.10. Opetushallitukselle kuvallisen ilmaisen perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 7.10. Opetushallitukselle ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 9.10. Opetushallitukselle pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 12.10. Opetushallitukselle turvallisuusalan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 12.10. Opetushallitukselle maanmittaus-

alan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 14.10. Opetushallitukselle kiinteistöpalvelujen perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 15.10. Opetushallitukselle tanssialan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 16.10. Opetushallitukselle kello- ja mikromekaniikan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 16.10. Opetushallitukselle painoviestintäalan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 19.10. Opetushallitukselle liikunnanohjauksen perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 19.10. Opetushallitukselle merenkulkualan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 20.10. Verohallitukselle ennakkokannan laskentaperusteista.

Lausunto 22.10. Opetushallitukselle audiovisuaalisen viestinnän perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 23.10. Opetushallitukselle musiikkialan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 23.10. maa- ja metsätalousministeriölle elintarvikelain muuttamisesta.

Lausunto 23.10. maa- ja metsätalousministeriölle asetusluonnoksista koskien luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) muuttamista, maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteistä ja maatalouden ympäristötuen erityistuisista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (503/2007) muuttamista ja ei-tuotannollisten investointien tuesta vuosina 2008–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (185/2008) muuttamista.

Lausunto 28.10. työ- ja elinkeinoministeriölle tuulivoiman ja biokaasusähkön syöttötariffista.

Lausunto 30.10. Opetushallitukselle lentokoneasennuksen perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 30.10. Opetushallitukselle kone- ja metallialan perustutkinnon perusteiden uudistamisesta.

Lausunto 5.11. opetusministeriölle asetuksesta ammattikorkeakouluista annetun asetuksen muuttamisesta, asetuksesta ammattikorkeakoulujen yhteishäystä ja asetuksesta eräiden opintojen tuottamasta kelpoisuudesta.

Lausunto 13.11. Suomen Hippos ry:lle hevosjalostusliittojen toiminnan ja rakenteiden uudistamisesta.

Lausunto 13.11. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n antamasta määräyskirjeluonnoksesta, joka koskee pyyntiluvan nojalla sallittavaa ilveksen metsästystä.

Lausunto 13.11. sosiaali- ja terveysministeriölle eläketurvakeskusta koskevan sääntelyn uudistamistarpeita koskevasta selvityksestä.

Lausunto 27.11. maa- ja metsätalousministeriölle teurasruhojen luokittelusta ja hintaseurannasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1059/2008) muuttamisesta.

Lausunto 2.12. Suomen Ympäristökeskukselle sen ehdotuksesta valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 mukaiseksi suunnitelmaksi: pintavesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden tunnistaminen, ympäristölaatunormit ja kuormituksen vähentäminen.

Lausunto 11.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetun MMM:n asetuksen (37/EEO/2006) muuttamisesta ja eräiden elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun MMM:n asetuksen (28/2009) muuttamisesta.

Lausunto 15.12. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta valtion avustuksesta eläimen omistajalle nautojen, lampaiden, vuohien, sikojen ja siipikarjan raatojen keräilystä ja hävittämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Lausunto 18.12. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esityksestä laiksi takuueläkkeestä.

Lausunto 31.12. Eviralle luonnoksesta ”metisilliinille resistentti staphylococcus aureus- suositus tartunnan torjunnasta ja ehkäisystä eläimillä”.

MTK:n ja Viestilehdet Oy:n toimihenkilöt

Keskusliiton palveluksessa vuonna 2009 olleet

Aalto Kimmo, asiantuntija (1.12.2009–)
 Aaltonen Seppo, johtaja
 Airikkala Risto, päälakimies
 Ala-Orvola Leena, asiantuntija
 Almiala Ritva (Titta), assistentti
 Boman Marjatta, järjestöagronomi
 Hakkarainen Juha, metsäjohtaja (1.2.2009–)
 Hemnell Kurt, lakimies
 Holma Maarit, assistentti, Bryssel
 Hornborg Michael, johtokunnan 1. puheenjohtaja
 (–30.4.2009)
 Hurme Merja, tietopalvelusihteeri
 Hyvärinen Pirjo, monistuksen hoitaja
 Hämäläinen Pekka, autonkuljettaja
 Hänninen Teija, asiantuntija (–31.12.2009)
 Härö Ilpo, huoltomies
 Ikävalko Johanna, ympäristöjohtaja
 Jousiaho Eeva, kokousemäntä
 Jylhä Lea, metsäasiantuntija
 Järvinen Erno, tutkimuspäällikkö
 Kaila Minna-Mari, asiantuntija (virkaavapaalla)
 Kainulainen Anssi, asiantuntija
 Kallio Seppo, johtaja
 Kannasmaa Merja, kiinteistösihteeri
 Keränen Minna, assistentti
 Kilpeläinen Sami, maitoasiamies
 Kivelä Taina, järjestöassistentti
 Kiviranta Esko, johtaja (virkaavapaalla)
 Knuuti Kaarina, johtaja
 Kytölä Tapio, johtaja, Brysselin toimisto
 Lantiainen Satu, metsäkoordinaattori, Brysselin toi-
 misto (15.8.2009–)
 Lasssheikki Markus, kehitysjohtaja

Keskusliiton ja Viestilehdet Oy:n toimisto sijaitsee Maalaistentalossa osoitteessa Simonkatu 6, 00100 Helsinki.

Laukkanen Tapani, järjestökouluttaja
 Laurinen Heikki, talousjohtaja
 Lavonen Antti, kasvinviljelyasiamies
 Laxåback Jonas, kotieläinasiamies, Brysselin toimisto
 (22.6.2009–)
 Lehmusvaara Salme, assistentti
 Leiponen-Syyrakki Hanna, kotieläinasiamies, Brysse-
 lin toimisto (–31.8.2009)
 Lumiaho Maire, lakimies
 Malila Vesa, lakimies
 Manninen Marjukka, asiantuntija (7.1.2009–)
 Markkanen Jukka, asiantuntija
 Marttila Juha, johtokunnan 1. puheenjohtaja
 (23.4.2009–)
 Mattila Ilpo, asiamies
 Mikkola Anne, tutkija (–12.10.2009)
 Mikkola Minnami, kotieläinasiamies (–24.8.2009)
 Nieminen Jouko, asiantuntija
 Nuutila Jaakko, ruokakulttuuriasiamies
 Nyrhinen Timo, varametsäjohtaja (–31.12.2009)
 Näräkkä Janne, asiantuntija (9.11.2009–)
 Penttinen Leena, lakimies (23.3.2009–)
 Puurula Vuokko, kotieläinasiamies
 Rantala Jukka, kotieläinasiamies
 Rantalainen Tuija, jäsenihteeri
 Rauhamäki Anne, tiedottaja
 Ruippo Juha, johtaja
 Sahi Antti, toiminnanjohtaja
 Sandvik Tarja, tiedottaja
 Schulman Max, vilja-asiamies
 Siitonen Virpi, järjestöasiamies
 Siivonen Tommi, lakimies
 Sillanpää Aino, järjestökouluttaja
 Sipilä Timo, johtaja
 Stormbom Kaija, tiedottaja
 Tiainen Simo, johtaja
 Tornberg Markku, johtaja
 Twerin Marica, lakimies (hoitovapaalla)
 Unkila Raija, toimistopäällikkö
 Vanhatalo Minna, järjestöassistentti (2.11.–31.12.2009)
 Vauhkonen Anne, johdon assistentti
 Vehkapuru-Tekokoski Sigrina, projektipäällikkö
 (4.5.2009–)
 Viertola Paula, johdon erityisavustaja
 Viia Hanna, projektiavustaja (–31.3.2009)
 Virtanen Mika, kasvinviljelyasiamies
 Vornila Johanna, viestintäassistentti
 Voutilainen Matti, järjestöjohtaja
 Vuorensola Markku, vastaava järjestökouluttaja
 Väänänen Olli-Pekka, johtaja
 Åberg Johan, tutkimuspäällikkö

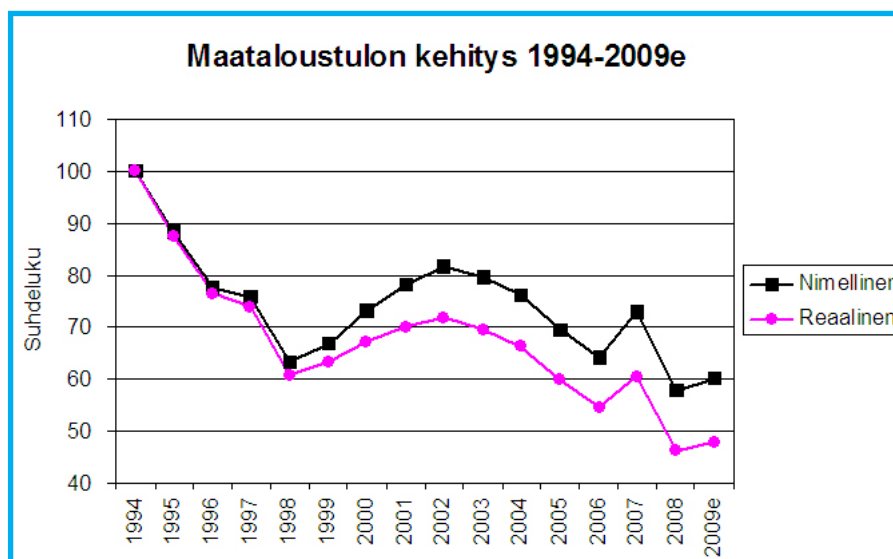
Viestilehdet Oy:n palveluksessa vuonna 2009 olleet

Aaltoila Juha, toimittaja
 Alakoski Kimmo, avainasiakaspäällikkö (20.4.2009–)
 Ala-Siurua Maija, toimittaja (30.1.2009–)
 Alatalo Markku, painopinnanvalmistaja
 Castrén Sari, levikkipäällikkö
 Haapala Liisa, ilmoituspäällikkö
 Haaso Stina, toimittaja
 Halla Tarja, toimittaja
 Hannula Jouko, päätoimittaja, Suomalainen Maaseutu
 Harju Tiina, rekisterinhoitaja
 Haverinen Sinikka, myyntipäällikkö (7.1.2009–)
 Hiltunen Heikki, painopinnanvalmistaja
 Hovi Stiina, graafinen suunnittelija
 Hyppänen Eeva, myyntipäällikkö
 Hämäläinen Ritva, palkanlaskija
 Härkönen Heikki, toimitussihteeri/toimittaja
 Högman Pirjo, tilaustenhoitaja
 Ihalainen Laura, toimittaja
 Ikonen Mari, päätoimittaja, Aarre
 Isokääntä Marko, ilmoituspäällikkö
 Jaakola Päivi, myyntiassistentti
 Jalonen Pertti, vastaava toimittaja
 Jauhiainen Sari, toimistoapulainen
 Julkunen Timo, tuotannon esimies
 Järvelä Liisa, kirjanpitiäjä
 Kallonen Ulla-Maija, reskontranhoitaja
 Kankaanpää Jaana, lehtikuvaaja
 Kantola Antti, toimitussihteeri
 Kantola Olli, markkinointijohtaja
 Karikko Anneli, tuotantoassistentti
 Karkinen Jyrki, toimitussihteeri
 Karlsson Karl, tietotekniikkapäällikkö
 Karttunen Katja, painopinnanvalmistaja
 Kauppinen Olavi, jakelupäällikkö (–31.8.2009)
 Kakriainen Pia, levikkiassistentti (1.12.2009–)
 Koljonen Katja, toimittaja
 Kontro Lauri, päätoimittaja, Maaseudun Tulevaisuus
 Korkia-aho Jussi, myyntipäällikkö
 Koskelainen Sari, asiakkuuspäällikkö (4.5.2009–)
 Kulmala Maija-Liisa, toimittaja
 Kyytsönen Jouko, uutispäällikkö
 Kärkäs Maija, mainospäällikkö
 Laine Riitta, ilmoitussihteeri
 Laurinen Heikki, toimitusjohtaja
 Lehtonen Satu, toimittaja
 Lehtovuori-Uusvaara Anita, ilmoituspäällikkö
 Lensu Hanna, toimittaja
 Leppihalme Kari, ilmoitusmyyntipäällikkö (–31.5.2009)
 Lindh Tarja, myyntineuvottelija
 Liskola Maire, painopinnanvalmistaja
 Loiskekoski Pirjo, toimitussihteeri
 Luoma Tiina, asiakkuuskoordinaattori
 Luukkonen Ilkka, Brysselin kirjeenvaihtaja
 Majuri Marjatta, apulaislevikkipäällikkö
 Manssila Petri, toimittaja
 Martikainen Jussi, toimituspäällikkö
 Merilahti Markku, myyntipäällikkö
 Metsola Hannele, myyntineuvottelija
 Mikola Anita, toimituksen sihteeri
 Mohell Tarja, myyntineuvottelija
 Mustonen Riitta, toimittaja
 Muukkonen Keijo, kiinteistöpäällikkö
 Mäkitalo Jukka, myyntipäällikkö
 Niiranen Riitta, toimittaja (–7.8.2009)
 Niittymaa Veikko, toimittaja
 Oja Matti, avainasiakaspäällikkö
 Oristo Uolevi, päätoimittaja, Koneviesti
 Orjamo Anne, painopinnanvalmistaja
 Otsavaara Sari, laskentapäällikkö (–30.11.2009)
 Ouri Piia, AD
 Palokallio Jarmo, toimittaja
 Palokallio Mia, toimitussihteeri
 Pasonen Jukka, graafikko
 Peltomäki Pirja toimittaja (17.11.2009–)
 Pentikäinen Petri P, toimittaja
 Penttinen Sari, toimittaja
 Poutanen, Eija, toimittaja
 Pryl Tarja, painopinnanvalmistaja
 Puranen Päivi, myyntineuvottelija
 Reku Juhani, toimittaja
 Ronkainen Heli, toimittaja
 Runsten Kaijaleena, toimittaja
 Rönkkö Jouko, toimittaja
 Saarni Elina, kassanhoitaja
 Sairanen Ismo, toimittaja
 Salonen Kari, lehtikuvaaja
 Sirkiä Jarkko, kuvankäsittelijä
 Susi Anu, toimitussihteeri
 Syrjälä Jorma, varastonhoitaja
 Taipale Tiina, uutispäällikkö
 Teikari Soili, varatoimitusjohtaja
 Toivonen Hannu, avainasiakaspäällikkö
 Torikka Terhi, toimittaja
 Tukiä Airi, toimitussihteeri (–31.8.2009)
 Turtiainen Matti, toimittaja
 Tuuri Heikki, toimittaja
 Vesterinen Reijo, toimittaja
 Viitala Juhani, toimittaja
 Viitasalo Ilkka, avainasiakaspäällikkö
 Voutilainen Jorma, toimittaja
 Vuorela Heikki, kehityspäällikkö/toimittaja
 Vuorikari Markku, lehtikuvaaja

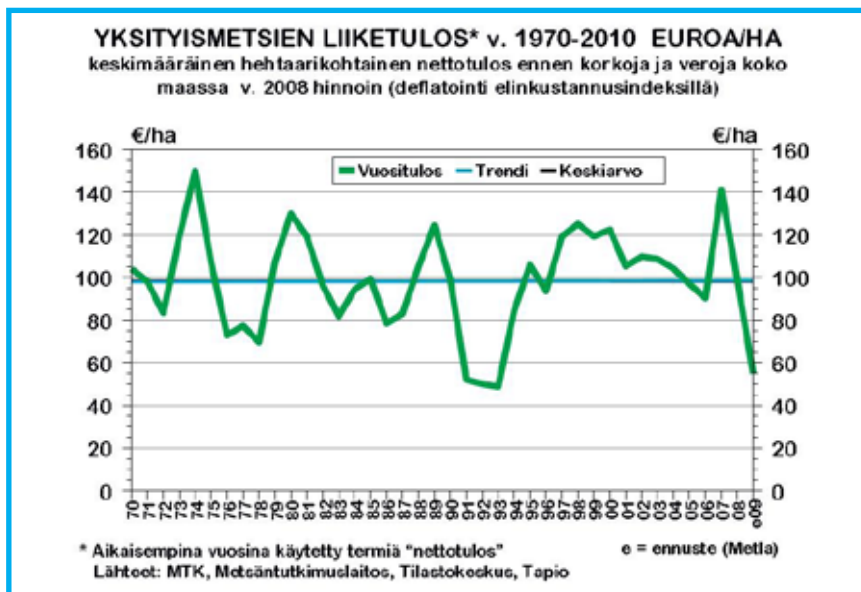
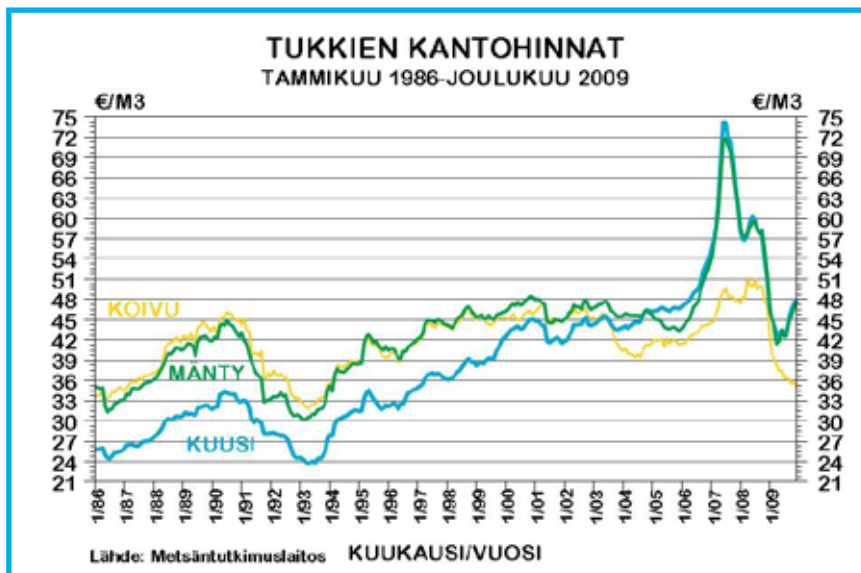
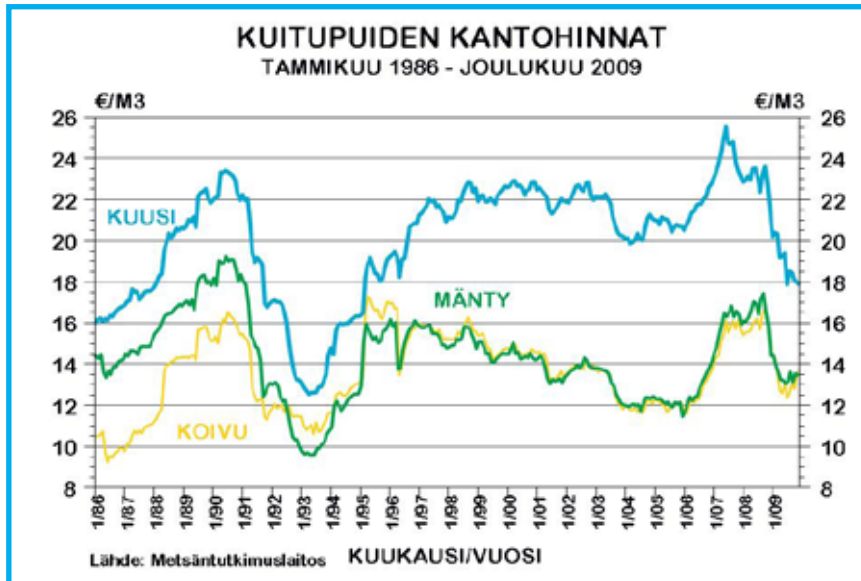
Tuottajaliittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä

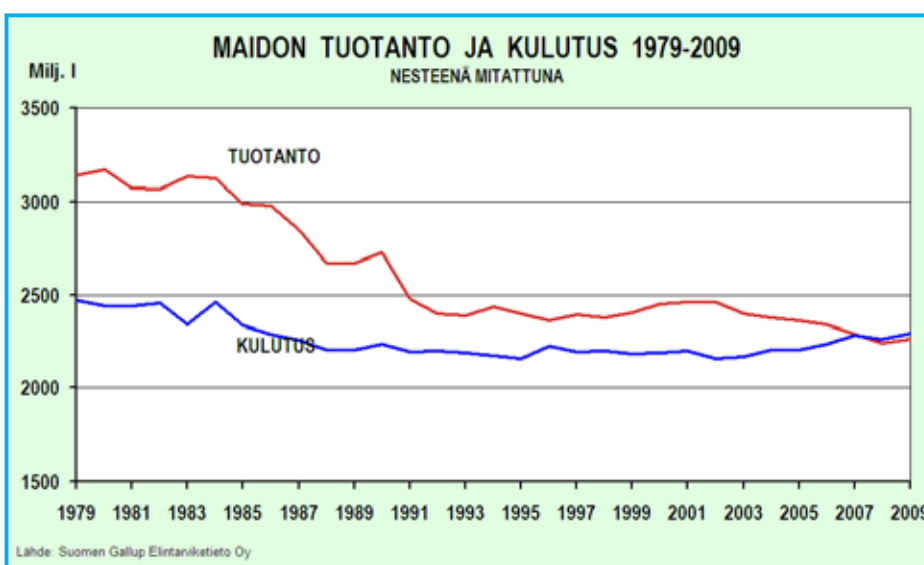
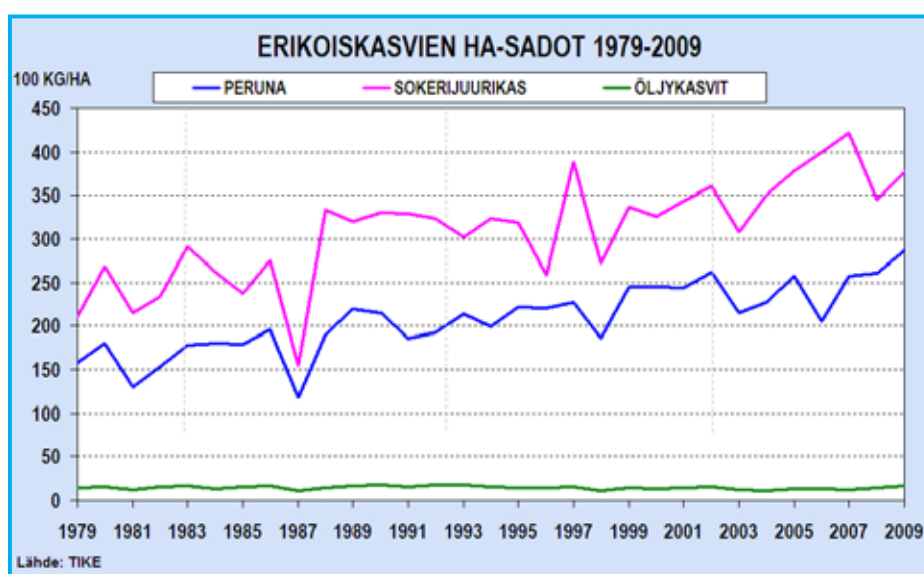
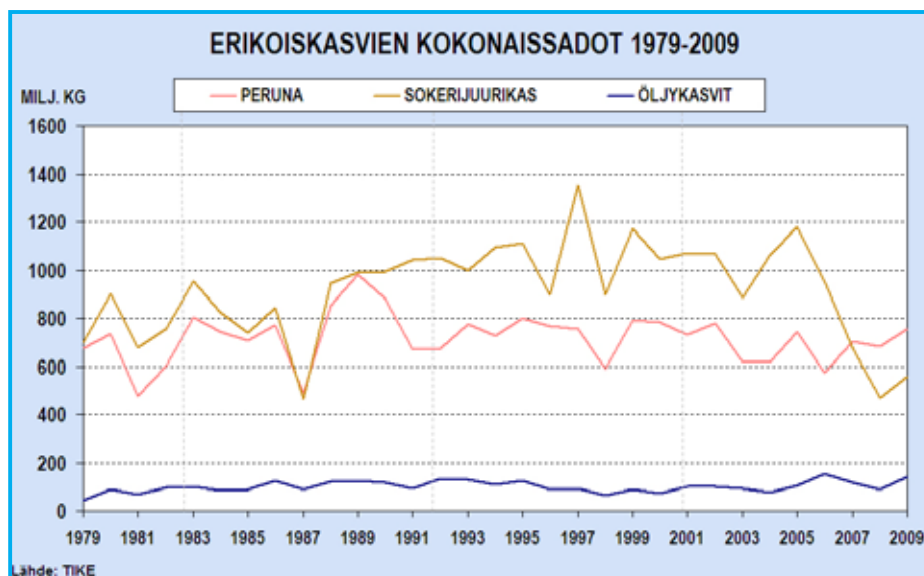
	Viljelijät	Perheen jäsenet	Muut henkilö-jäsenet	Yhteensä	Maksaneiden jäsenten lukumäärä
Etelä-Karjala	2 188	2 503	81	4 772	4 510
Etelä-Pohjanmaa	8 504	12 377	230	21 111	19 484
Etelä-Savo	4 027	4 751	129	8 907	8 034
Häme	5 302	7 196	180	12 678	12 343
Kainuu	974	1 305	47	2 326	2 239
Keski-Pohjanmaa	2 691	5 166	127	7 984	7 523
Keski-Suomi	3 532	4 306	181	8 019	7 439
Kymenlaakso	2 614	3 030	54	5 698	5 545
Lappi	1 453	2 031	98	3 582	3 266
Pirkanmaa	3 102	4 622	125	7 849	7 280
Pohjois-Karjala	2 767	3 799	113	6 679	6 325
Pohjois-Pohjanmaa	4 386	7 374	175	11 935	11 290
Pohjois-Savo	5 056	6 834	124	12 014	11 597
Satakunta	5 292	7 565	110	12 967	12 515
Uusimaa	2 820	2 920	573	6 313	5 816
Varsinais-Suomi	6 428	8 152	497	15 077	14 291
Yhteensä	61 136	83 931	2 844	147 911	139 497

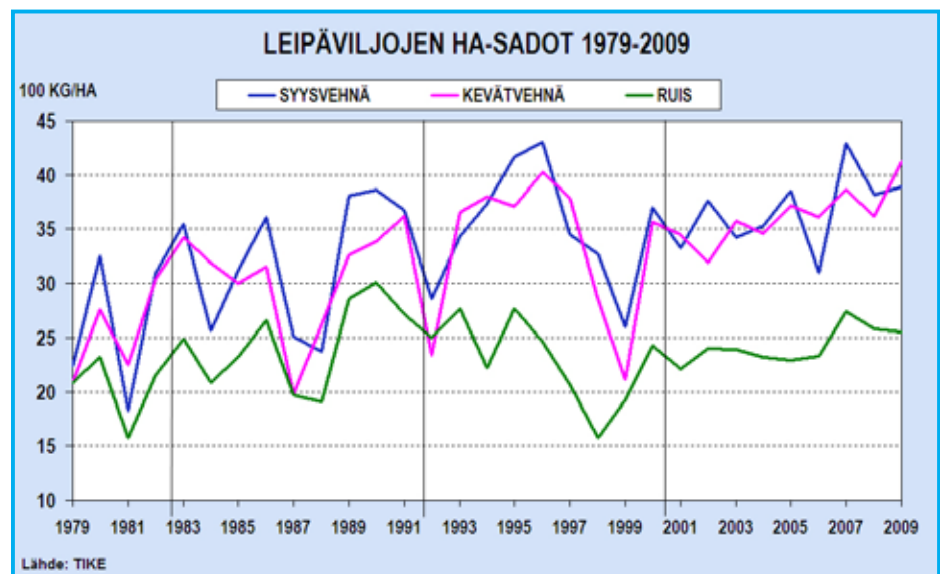
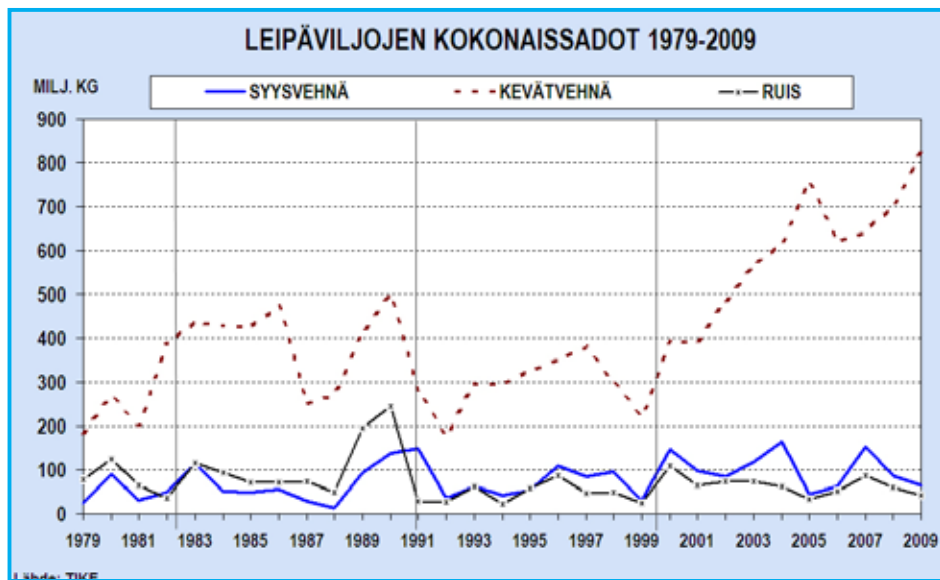
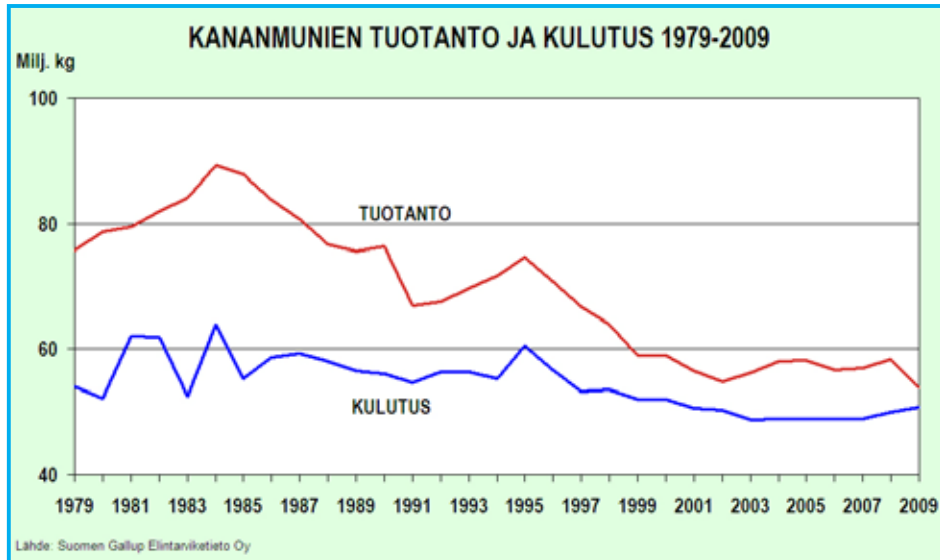
Tilanne 31.12.2009 (ei sisällä metsäjäseniä)

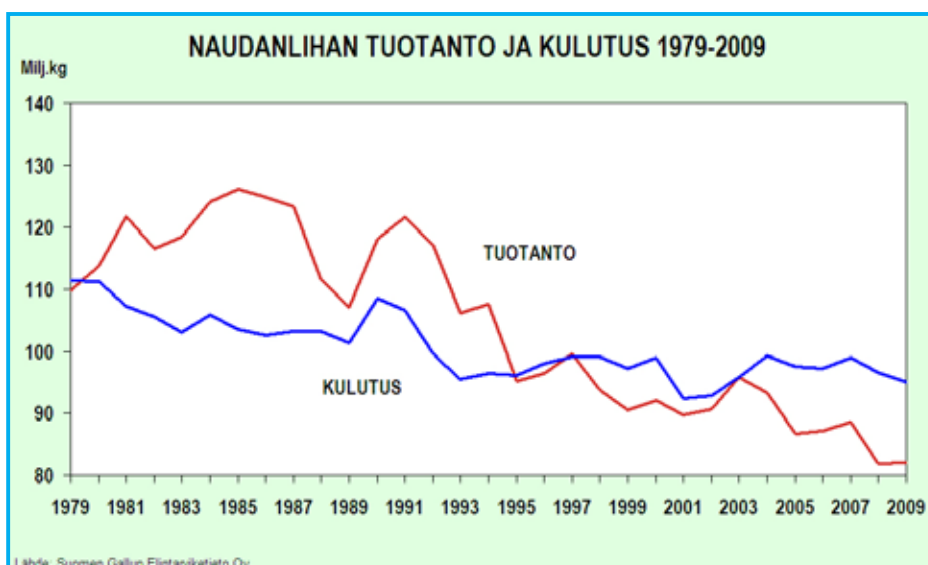
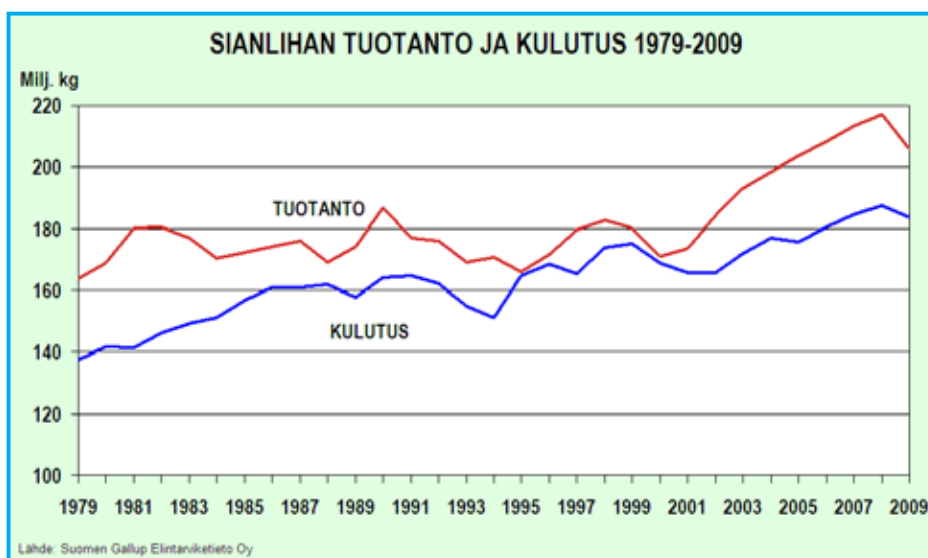
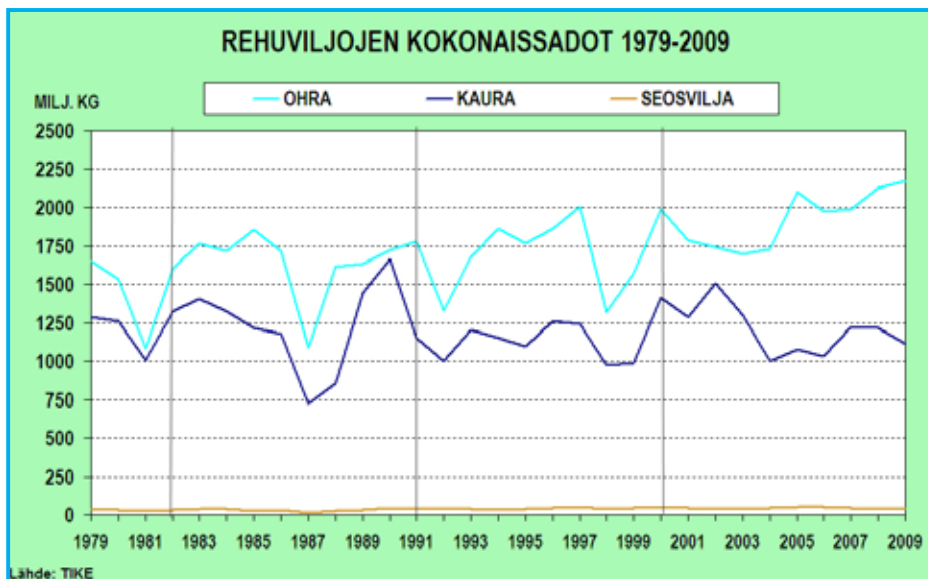

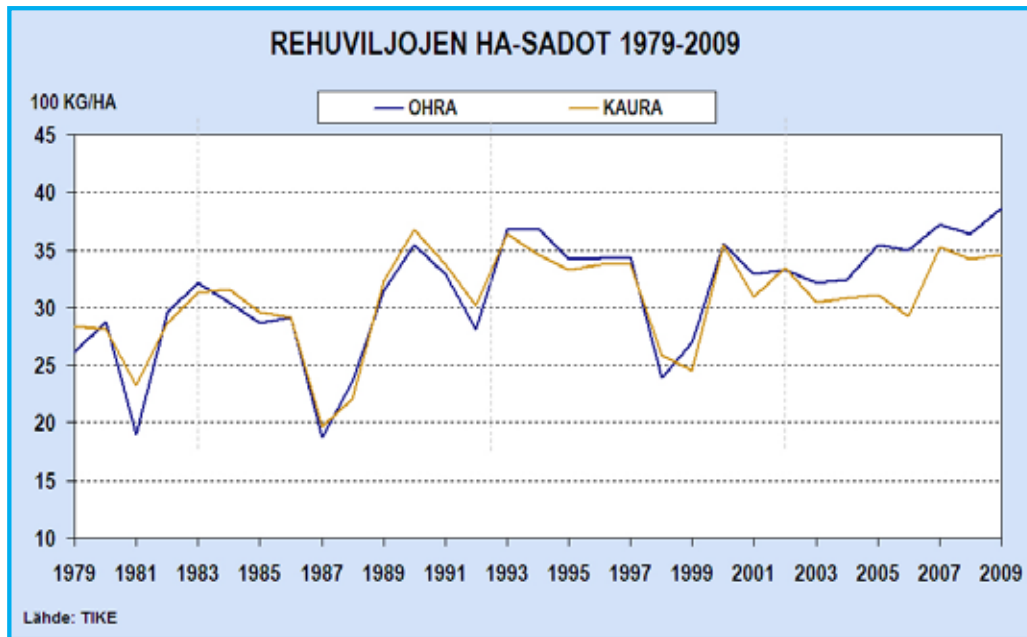
Lähde: MTT Taloustutkimus

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Simonkatu 6, 00101 Helsinki
vaihde 020 4131, fax 020 413 2409
www.mtk.fi